

DR
481
F38
v.3

Fevzi, Mehmet Mazhar
Haber-i sahih

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

Fevzi, Mehmet Paşa

خبر صحیح

Haber-i sahih

جلد ثالث

v.3

ایکی فصلی مشتملدر

فصل اوّل

غازی سلطان مراد ثانی حضرتلرینك مدت سلطنتلری
اولان (اوتوز) سنه‌لك وقایعی شاملدر ٠

اثر

محمد مظهر فوزی

۱۲۹۱

c.18 ٧٦

DR
481
F38
v.3

خبر صحیح

LIBRARY
UNIVERSITY OF TORONTO

جلد ثالث

888954

غازی سلطان مراد ثانی حضرتلرینك جلوسی

خاتمهٔ جلد ثانیده بیان اولندیغی و جهله چلبی سلطان محمدك ادرنه ده ارتحالی و قوعنده ارکان دولت اماسیه ده بولنان ولی عهد سلطنت سلطان مراد ثانی حضرتلرینك تخت عالی بخت عثمانی یی تشریفلرینی عرض و اعلام ایتمشلر ایدی .
پادشاه مشارالیه اماسیه دن حرکتله بروسه یه شتابان والتنجی پادشاه اولهرق (سکز یوز یکرمی درت) سنه سی صفرالخیرینك اون یدنجی کونی پدرلرینك وفاتندن قرق ایکی کون صکره اون سکز یاشنده

بولندقلری حالده جالس سریر شوکت مصیر عثمانیان اولدیلر ۰

ازمیر اوغلی وسائر حکمداران اسلامیه چلبی سلطان محمدك روم ایلنده کیفسز بولندیغی زمانی افکار فاسده‌لرینك اجراسنه مساعد بوله‌رق خلیع العذارانه حرکاته تصدی ایتمکده ایدیلر ۰

پادشاه نوجاه بوحکامی تدبیر حکیمانه ایله دائرهٔ اطاعتده طوتمق مقصدیله جله سنه استمالتنامه‌لر نشر ایتدی ۰ وبوصورتله فتنه جوبانك افکار مفسدت آثارینی تعدیل ایله تحدث غوائله میدان ویرمامك ایستدی ۰

لکن زیرده تفصیل اولنه‌جق وقعه بنیان مرصوص الاساس سلطنتی از قالدیکه ورطهٔ اندراسه دوشیره یازدی ۰

دوزمه مصطفی وقعه‌سی

پادشاه باانتباه اناطولی جهتنك اصلاح وتأمین

احوالیله مشغول ایکن مصطفی نامنده برادم سلانیکدن ظهور ایدرك « تیمور وقعه سنده ضایع اولان شهزادکان یلدیرم خاندن مصطفی چلبی بنم » دیو ادعای حق سلطنته قیام وغازی اورنوس زاده لرکبی روم ایلینك مشاهیرامراسی باشنه طوپلانوب و (سیروز) قلعه سنی یدضبطنه کچیروب ادعاسنی بالاخره عمومه تصدیق ایتدیره جك قدر کسب قوت وانتظام ایتدیکی حوادث هائله سی سامعه خراش اوله دوشدی ٠

مصطفی چلبینك تیمور محاربه سنده نابدید اولدیغی و اوزماندن بری حیات و مماتندن براثر ایشیدلدیکی معلوم ایسه ده بوشخص مدعینك ادعاسنی جرح وابطال وعمومك قلبندن ازالهٔ اشکال ایده جك الده پرسند قوی یوغیدی ٠

خصوصیله بوشخصی میدان مفسدته صالویرن بقای حیات حکومتنی دائما مملکت وسلطنت عثمانیه نك اختلال و زوالنده ارایان استانبول ایمپراطوری (مانوئل) ایدی ٠

بناء علیه ایشك اهمیتی پك اغر اولدیغندن پادشاه ارکان دولتی جمع ایله مشورت ایتدکده وزرادن (ابراهیم) و (عوض) پاشالر (بایزید) پاشانك رقیبی بولندقلری جهتله آنی برقضایه اوغراتمق املنده اولدقلرندن بویله تهلکه لی و نازك بر مسئله ده اغراض خفیهٔ نفسانیه لرینی اجرایه قالقیشوب مجرد مشارالیهی بردشمن قویه ازدیرمك اوزره آنك روم ایلی جانبنه کچوبده (دوزمه مصطفی) نك جمعیتی تفریق ایتمسی تدبیرینی اورتایه قویدیلر .

بوتدبیرك حسددن منبعث عاقبتی وخیم برأی سقیم اولدیغنی امرای بنامدن تیمورتاش پاشازاده (امور) (اورج) و (علی) پاشالر هرنقدر بیان ایتمشلرسه ده ابراهیم وعوض پاشالرك القاآتی تأثیر ایتدیکندن بایزید پاشانك برفرقه عسکرله روم ایلینه کچمسی پادشاه طرفندن امر و اصرار و استانبول ایمپراطوری دوزمه مصطفی ایله متفق اولهرق استانبول

جهتندن عساکر شاهانه‌نك عبور ینه موافقت ایتدیکی جهتله بایزید پاشا (کلیبولی) معبرندن امرار اولندی .

فقط دوزمه مصطفا نك روم ایلنده تشکیل ایتدیکی جمعیت اویله بایزید پاشانك فرقهٔ خفیفه‌سی نمایشیله طاغیلور درجه‌ده دکل ایدی .

بناءً علیه پاشای مشار الیه بوکیدیشك منجر موفقیت اولهمیه جغنی بیلدیکی ایچون حین عزیمتنده پادشاهه [دوزمه مصطفی دعوای ورائت ایتدیکی جهتله پك چوق ساده دلان انی دعواسنده محق طانییوب باشنه طوپلانمش اولدقلرندن شایدیانمده کی عسکردن دخی او طرفه میلان حس ایدرده لاجل المصلحه ساخته اولهرق بن دخی اکا انقیاد و دخالت ایده‌جك اولورایسهم خیانتمه حمل اولنماسون] دیه‌رك ایلروده اجراسنه مجبور اولهجغی حرکتندن اولجه تبریهٔ ذمت ایلدی .

فی الحقیقه بایزید پاشا طبقی ملحوظی کبی دوزمه

مصطفانك اردوسنی غایت منتظم بولوب کندی رفاقتنده‌کی فرقه‌نك اوطرفه میلنی دخی تحقیق ایتمیله ایستر ایستمز طوغریجه دوزمه مصطفایه دخالت ودعواسنك صحتنی یعنی وارث سریر سلطنت عثمانیه بولندیغنی تصدیقه مسارعت ایتدی .

دوزمه مصطفی پاشانك قدومندن محظوظ اولهرق ابتدا مظهر التفات و اعتبار ایتمش ایسه ده طورَ ومشوارندن دخالتنك ساخته اولدیغنی تفرس ایتمش اولدیغندن سازلی دره نام محلده مشار الیهی اعدام ایدیویردی .

روم ایلینك عموم امراسندن ماعدا تدبیر وشجاعتله مشهورَ اولان ازمیراوغلی (جنید) بك دخی دوزمه‌نك اردوسنه التحاق ایدوب انك وزارتی منصبنده بولنوردی .

عرب و مسلم نامله دولت علیه‌ده مدت مدیده استخدام اولنان پیاده عسکرینی بومأموریتنده میر مومی الیه تأسیس ایلدی .

بو تدبیر ایله بتون روم ایلینك خلقی دوزمه مصطفانك اردوکاهنه مجتمع اولدیلر . و سلطان مرادی ازاله ایله بروسه تختکاهنی دخی ضبط ایتمك اوزره برقوهٔ جسیمه ایله کلیبولی معبرندن اناطولی یقه سنه کچوب (میخالیج) صحراسنده چادرلر ینی قوردیلر .

سلطان مراد بوداهیهٔ دهیانك دفعی مشکل اولدیغنی بیلورسه ده بخت وطالعه استناد و بعض اهل حالدن روحانی استمداد ایدرك قلیل العدد قوهٔ موجوده سیله دشمنی قارشولق اوزره (اولوباد) نهری کنارینه عزیمتله اردوسنی قوردی .

دوزمه نك اللی بیك سواری و یکرمی بیك پیاده دن مرکب سواد جمعیت دهشت نماسیده نهرك اوبر جانبنه یایلدی .

تیمورتاش پاشا زاده (امور) (اورج) و (علی) پاشالر بوصره ده پادشاهه برحسن تدبیر القا ایتدیلر شویله که : سلطنت سنیه امراسنك قدماسندن اولوب مرحوم موسی چلبینك وقعهٔ اخیره سنده

چلبی سلطان محمد مرحوم جانبندن (توقاد) زندانده حبس و تسجین ایدلمش اولان مشهور میخال زاده (محمد بك) روم ایلی امراسنك آشناسی و جمله سنك پیشوامی اولهرق انلره سوزی تأثیر ایده جکندن عفو وجلبیله اردوده استخدام اولندیغی تقدیرده حصول موفقیت مأمول اولدیغنی اخطار ایتلریله مشارالیهك زندانندن چیقاریلوب کتوراسی ایچون ادم کوندرلمش ایدی ·

سلطان مراد ثانی حضرتلرینك سعادت طالعی آثارندن اولهدق دوزمه مصطفایه نهر کنارینه مواصلتی اثناده یرعاف دائم عارض اولوب یعنی اوچ کون اوچ کیجه بورنندن قان اقوب وجودی ضعفه دوچار اولمسندن طولایی حرب ایله هجومی بش اون کون تأخیر ایتدی ·

بو ایام فرصتده اطراف و اکنافدن خلیجه عساکر عثمانیه طوپلاندیغی مثللو میخال زاده محمد بك دخی اردوی همایونه یتشدی ·

محمد بك موجود اولدیغی حالده دشمنك تنكیل وتدمیری امر نده عقد مشورت اولندقده میرمشار الیهك نهر كنارینه واروب ومعروف امرایی قارشوسنه چاغروب انلره تحویل افكار وحركت و دوزمه نك یعتندن فك رابطهٔ مطاوعت ایتدیرمنك چاره سنی بولمسی تنسیب اولندی ۰

بوقرار اوزرینه محمد بك كنار نهرده (بره ترك طور خان) (بره كوملی اوغلی) (بره اورنوس اوغللری) ندای بلندیله امرای مشهوره نك جمله سنی مقابلهٔ خطابنه الدی ۰

میخال زاده نك یدی سكز سنه دنبرو میدانده نام ونشانی اولمدیغندن امرا بردن بره صاحب ندانك میخال اوغلی اولدیغنه اینانمدیلرسه ده وقتیله بیلرنكه جریان ایتمش اولان سرائر وقوعاتك تعداد وكشفیله كندوسنی تصدیق ایتدیردكدن صكره [برشخص مجهولك ادعاسنه قاپیلوبده تخت سلطنته وراثت و استحقاقی ثابت ومتعین اولان پادشاه شوكت پناهك

اطاعتندن چیقمق سزك کبی نامدارنه لایق دکل سزك بو حرکاتکزك صوکی موجب ندامتدر] کبی برچوق مخاطبات و نصایح موثره ایله امرانك ذهنلرینی چلدی . وفرصت الو یرنجه جله سنك بروطرفه کچملری ایچون سوز الدی .

دوزمه مصطفی محمد بکك امرا ایله اولان مخاطباتنی ایشیدوب تصادفات حسنه دن اولهرق بر کیجه کیجید محلندن اردوی همایونه شبخون طریقیله هجوم ایتدیردیکی بش بیك قدر عرب عسکری دخی اولجه تحقیق کیفیتله امور پاشا رفاقتنده اولهرق کیجید محلنه تعیین ایدلش اولان عساکر شاهانه نك مقابله وصولتیله فنا حالده هزیمت واسارته دوچار اولدیغندن دوزمه مصطفی بو هزیمتی مخصوصی ظن ایدرك یانندهکی امرادن اعتمادی بوزلمش ایدی . وزیر عوض پاشا دوزمه یه نزدنده بولنان روم ایلی امراسنك جله سی کندوسنه غیر صادق و اردوی پادشاهی طرفندن هجوم اولنمسی مقرر اولان بر کیجه ده

کندوسنی طوتوب پادشاهه تسلیم ایتمکه متفق اولدقلرینی متضمن ریاکارانه برمکتوب یازوب کوندرمش اولدیغی مثلاو امور اوروج وعلی پاشالر دخی ازمیر اوغلی جنید بکه [سزعداد ملوکدن صاحب مکنت برذات شجاعت سیرت بولندیغکز حالده اویله مجهول النسب برمدعیٔ کاذبه تبعیتله انك وزارتنه دخی تنزل ایتمکز شانکزه شین دکلیدر ؟ بالجمله امرا دوزمه مصطفانك ساختهٔ اولدیغنی اکلادقلرندن بوطرفدن شیخون اولنديغی کیجه دوزمه یی اللریله طوتوب حضور پادشاهی یه تقدیم وتسلیم ایتمکی قرارلشدیرمشلردر . اوحالده سزکده فلاکته اوغرایه جغکزده شبهه یوقدر . همان لیلهٔ مصممه نك حلولندن اول پادشاهه دخالتله اظهار ندامت واستدعای عفو ومرحمت ایتمکز سزه بادیٔ نجات وسلامتدر] مألنده بشقه بشقه مکتو بلر یازوب کوندردیلر .

عوض پاشانك مکتوبی دوزمه مصطفایه و پاشالرك

مکتوبلری دخی جنید بکه بالوصول هر ایکیسی الدقلری مکتوبلری بر برینه کوسترووب مضمونلرنده مطابقت بولنمسندن ودوزمه نك ذاتا میخال زاده نك مخاطباتندن طولایی یری پرلنمش اولمسندن ناشی ایکیسیده حیرت ودهشته دوشدیلر ۰

عوض پاشا مکتوبنده تعیین ایتدیکی کیجه ده عساکر عثمانیه یی کندی قوماندهسنه الهرق ضرب طبول وسورنا وغلغلهٔ صدای دهشت فزا ایله نهردن قارشو یه کچیرمکه باشلاینجه کرك دوزمه مصطفی وکرك جنید بك ارتق ثبات ایده میوب فرار بولنی طوتدیلر ۰

روم ایلی امراسی میخال زاده نك ذکری سبقت ایدن خطابت حکمت بلاغتی ثمره سی اولهرق نه مقابله نه ده فرار قیدنده اولمدقلرندن عوض پاشا دوزمه نك اوتاغنی واسباب احتشامنی ضبط ایله برابر پادشاه بختیار سلطان مراد جلیل الاثاره تبشیر ظفر ودرحال نهر اوزرینه برکوپری قوردیروب تسهیل مرور

شاه وعسکر ایتدی ٠

ایرتسی کونی علی الصباح پادشاه موکب همایونیله قوریلان کوپریدن مرور ایتدکده روم ایلی امراسی ایتدکاری کستاخلقلرندن خجیل اولدقلری حالده اشك ندامت دوکه‌رك کفن درکردن بارکاه مرحمت اکتناه پادشاهی یه دخیل دوشدیلر ٠

وزیر ابراهیم پاشا بو امرانك قتل و اعدامله اجرای سیاست اولنمسی طرفنه سلطان مرادی سوق وتشویق ایتدیسه ده سوزینی تأثیر ایتدیره‌مدی عوض پاشا ومیخال زاده محمد بکك رجا وشفاعتلریله جمله سی عفو عالی یه نائل اولدیلر ٠

کله‌لم دوزمه مصطفانك حالنه :

مومی الیه لیله ٔ معهوده‌ده اردوکاهدن بعض اياقداشلریله فرار ایدنجه روم ایلینه کچمك اوزره ساحل بحری اوزلیوب (بیغا) قاضیسی واسطه‌سیله تدارك ایده‌یلدیکی سیفنه یه راکبا کلیبولی یه کذار واناطولی ساحلنده نقدر سفاین وار ایسه اردوی همایونك

مرور ینه یرامامق ایچون ساحلدن ابعاد ایتمشیدی ۰
پادشاه مظفر سپاه فرازیلری تعقیب و بیغا ساحلنه
سوق موکب بیوردی ۰
جنید بکك ایدین طرفنه و دوزمه مصطفا نك
دخی روم ایلینه قاچدقلری نمایان اولدی ۰
دوزمه نك شاید اباغی دوز باصه جق اولور ایسه
ینه تو ینی دوزوب میدانه چیقمسی ملحوظ اولدیغندن
ارقه سی براغلمیه رق دردست ایله ازالهٔ وجودی
ایجاب مصلحتدن اولمسیله همان قارشویه
کچلمك ایستنلدیسه ده یغاولابسکی ساحللرنده سفینه
بولنه مدیغی جهتله ارکان دولت اضطرابه
دوشدیلر ۰
کلیبولی عاملی بولنان طهارتسز خطیب لقبیله ملقب
ذات ابراهیم پاشانك منسوبا تندن بولنمسیله هرنه
صورتله ممکن ایسه سفاین تدارك ایتمك اوزره پاشای
مشار الیه عامل مومی الیهه بر یوزکج واسطه سیله
برمکتوب کوندروب اواثناده بالتصادف کلیبولی یه

كلمش اولان جنويزلى برفرنك سفينه‌سنى عامل
مومى اليه خفيا بش بيك التونه بالارضا استيجار
وكيجه‌لين قارشويه امرار ايتدى ٠
اك شجيع عسا كردن تحملى قدر بوسفينه‌يه دلاورلر
اركاب اولنه‌رق كليبولى‌يه‌مرور وبونلرك زور بازوى
جلادتلريله كليبولى ليمانندن ضبط ايديلان برقاچ
سفاين دخى اناطولى ساحلنه كچيريلوب موكب
همايون دخى عبور ايتديرلدى ٠
دوزمه مصطفى موكب شاهانه‌نك مرورندن خبردار
اولنجه ادرنه‌يه طوغرى قاچق ايسته‌ديسه‌ده
اردوى همايون ارقه‌سندن ايرلديغندن ادرنه‌ده دخى
پايدار اولهميه‌رق ابتدا ظهور ايتديكى سلانيك
جهتلرينه فرار ايدركن يانشده بولنان اشخاص
سلامت‌يقه‌سنى بوله‌ميه‌جقلرينى اكلايوب كندولرينى
عفو ايتديرمكه وسيله اولمق اوزره مومى اليهى طوته‌رق
تعقيبه مأمور اولان عساكر عثمانيه يه تسليم ايتديلر ٠
مومى اليه ادرنه‌ده حضور پاشاهى يه كتورلدكده

ادرنه قلعه‌سنك برجنه صلب ایتدیرلدی .

§

خاطره

بوشخصك ادعاسی مورخلرك تحریر و بیانلری وجهله حقیقة باطلمی ایدی ؟ یوقسه صحیحا اولاد یلدیرم خاندن تیمور وقعه‌سنده ضایع اولدی دینیلان (مصطفی چلبی) اولوبده بیوك برادرلرینك امارتلری اثناده میدانه چیقمش اولسه سنا و اقتدارا حکومته استحقاقسزلغی جهتله کندی حاننده یشامق ایستمه‌ده امثال عدیده‌سی کبی عدم آباده کوندریلور فورقیسیله بوزمانه قدر اختفامی ایتدی ؟ شوایکی جهت دخی احتمال عقلی یه متحمل و احتمالینك برینه قطعیجه حکم ویرمك مؤرخه کوره مشکلدر . چونکه روم ایلنده بولنان امرا وخصوصیله ازمیر و اورنوس اوغلاری کبی صاحب‌عکنت عظما بوکا تبعیت ایتدیلر . بونلرك ایچنده حق و باطلی فرق ایدر

عقل ونظر صاحبی هیچ کیسه یوقیدی ؟
ثبوّت نسبنه مدار اولهجق قدر میدانه دلائل قویمقسزین بیاغی برحریفك (بن مصطفی چلبیم) دیمسیله اوقدر خلقك تصدیق ایدیورمسی غریب بر ماده در .
لکن مادامکه هب مؤرخلر احتمال اولده اتحاد و بومصطفایی تاریخلرنده مدعیٔ کاذب معناسنه اولهرق (دوزمه) لقبیله یاد ایتمشلردر . بزده انلرك اثرندن ایریله مدق . مومی الیه هر نه ایدیسه دها تدن برشی ایمشکه هم (بزانتن) ایمپراطورینك اتفاقنی همده دولت علیه نك الك کزیده قوهٔ عسکریه سی اولان روم ایلی طاقنك مطاوعتنی قزاندی . واقعا سلطان مراد ثانی حضرتلرینك بخت خدادادلرینك غلبه سیله ومیخال زاده نك نهر کنارنده اجرا ایتدیکی تدابیر نطقیه سی تأثیریله ایشی باشه چیقاره مدی فقط نتیجهٔ مرامه وصولنه دخی اسباب ظاهریه دن هیچ برحائل قالمدیدی . بناء علیه دولت علیه اووقت

پك بیوك برتهلكه كچیرمش اولدی .

§

مصطفی چلبی حادثه‌سی

سلطان مراد ثانی حضرتلری دوزمه مصطفا نك غائله‌سنی بتیردكدن صكره استانبول ایمپراطور ینك دوزمه ایله بالاتفاق سلطنت سنیه علیهنه كوستردیكی اسائتدن طولایی تأدیب وتنكیلی ضمننده استانبولی محاصره ایتمشیدی . بو محاصره‌ایله اوغراشور ایكن ام الفتن چرخ هزار شوهر تولید فتنهٔ آخر ایتدیكندن ترك محاصره ایله اناطولی یه كچمكه مجبور اولدی . تفصیلی شودركه :

پادشاهك كوچك برادری اولوب پدرلری سلطان محمد مرحومك زمانلرنده حمید ولایتنه والی تعیین بیوریلان شهزاده (مصطفی چلبی) بی (كرمیان) و (قرمان) اوغللری القای هوای سلطنت واستقلال ایله اضلال و پادشاه روم ایلنده استانبول

محاصره‌سیله مشغول ایکن روسیه‌یی ضبط ایتمك اوزره یانینه حشرات کلیه ترقیقیله سوق وارسال ایتدیلر ۰

شهزادهٔ مشارالیه هنوز نابالغ اولوب مدیر اموری لالاسی بولنان (شرابدار الیاس بك) ایدی ۰

شهزاده بروسه‌نك خارجنده (فدیه قزاغی) دینیلان قریه‌یه نزول ایتدکده بروسه اهالیسی قلعه ومملکته استحکام ویرمکله برابر وصایای معقوله ایله شهزاده‌یی افکارندن فراغت ایتدیرمك و مملکتی محاصره بلیه‌سنه دوشیرمامك اوزره (اخی یعقوب) و (اخی خوشقدم) نامنده ایکی معتبر ذاتی هدایای مناسبه ایله شهزاده‌یه کوندردیلر ۰

بوذاتلر شهزاده ایله ملاقات ایتدکلرنده شهزاده‌نك تاج وتختنه وبالاستقلال سلطنته استحقاقنه متعلق بر طاقم مقدمات خلوصکارانه سردندن صکره اهالیٔ مملکت مادامکه سنا اکبر واولجه مالك سریر وافسر اولان سلطان مراده تبعیت ایتمشلرر

شمدی رضاسیله مملکتك شهزاده یه تسلیمی خیانتنی ارتکاب ایده میه جکلرینی وقلعه وشهرك استحکاماتنه ومستحفظلرینك کثرتنه نظرا حصر وتضییق ایله تیز وقتده تسخیری ممکن اولهمیه جغنی و پادشاهك دخی قریبا قوهٔ کلیه ایله کلمسی مأمول اولدیغندن شمدیلك تسخیری آسان دیکر برمملکته توجه ایله اوراسی الهکتوریله‌رك حصول مطلبهٔ برطریق سهولت بولمق مناسب اولهجغنی اهالی اسلانـدن اولمق اوزره بیان ایتدیلر ۰

شهزاده‌نك مدبر امورلری اهالیـدن یوز بوله‌میوب زور بازو ایله دخی بروسـه‌نك اسـتیلاسنه دسترس اولهمیـه جقلرینی اکلادقلرندن شهزاده‌یی تسخیری قولای عد ایتدکلری (ازنیق) شهرینه قالدیروب اوراسنی محاصره ایلدیلر ۰

ازنیق محـافظی بولنان فیروز بك زاده (علی بك) دخی قویا مدافعه‌یه باشلادی ۰

بووقوعات پادشاهك مسـموعی اولنجه روم ایلنجه

لازم کلان تدابیری اتخاذ ایتدکدن صکره موکب شاهانه استانبول محاصره سندن فراغتله حرکت ایتدی .

فقط شهزاده‌نك اردوی همایونك قارشویه حرکتنی ایشیدنجه ثبات ایده میه‌رك الدن قاچیرلمسی ملحوظ اولمسیله موکب همایون واصل اولنجه یه قدر شهزاده‌نك اوراده ثباتنی موجب اولمق اوزره ازنیق حصارینك صلح واستیمان طریقیله شهزاده یه تسلیم ایدلمسی طرف پادشاهیدن خفیا علی بکه امر واشعار وشهزاده‌نك او یالندیریلوب اله ویرلمسنی تسهیل ایتدیکی حالده اناطولی بکلربکیلیکی منصبیله مکافات اولنه جغی دخی شرابدار الیاسه وعد وازبار اولندی .

بو اوامرك ازنیقه وصولنده محاصره دخی قرق کونه وارمش ایدی .

علی بك الدینی امر موجبنجه همان بالاستیمان قلعه یی شهزاده یه تسلیمه مسارعت و شرابدار الیاس دخی شوکا بوکا مناصب وتیمارات توجیه ایتدیرمك کبی

لذت احکام حکومت وعیش وعشرت ایله شهزاده یی آووده جق اسبابك استحضار ینه غیرت کوسترردی اردوی همایون ایسه ایاق ایاق ازبسقه یافلاشمقده اولدیغندن کرمیان وقرمان روٴساسی شرابدار الیاسك طوتمنی بکمیوب شهزاده یی قاچیرمغه سعی ایتدیلرسه ده شرابدار الیاس انواع حیل ودسایس ایله وقت کچیروب قاچمغه میدان ویرمدی ۰

انلر بوحالده ایکن اردوی همایونك طلیعه سی ازنیق خارجنه واصل اولهرق شهزاده طاقندن (تاج الدین) اوغلی مقابله یه قیام و ظهور ایدن محاربه ده طلیعه سرداری میخال زاده یی اعدام ایتدی ۰

متعاقبا پادشاه هیئت اردوی همایون ایله ظهور ایدنجه خصما پریشان وبرطاقمی تحصن قصدیله قلعه یه شتابان اولدیلر ۰

شرابدار الیاس ایسه بیچاره شهزاده مصطفایی طوتوب حضور پادشاهی یه کوتوردی ۰

امثالی حقنده جریان ایدن قاعده بو طالعسز شهزاده حقنده دخی اجرا یعنی اسایش عمومی یی محافظة بوغدیریلوب نعش مغفرت نقشی والد ماجدی تربه سنه دفن اولنمق اوزره بروسه یه اسرا قلندی .

(رحمة الله علیه)

میخال زاده یی اعدام ایدن تاج الدین اوغلی دخی برطاوق کومسنده مختفی بولنوب میخال زاده فاملیاسی یدلرنده تلف اولدی . بو حادثه (سکز یوز یکرمی التی) تاریخنده وقوعه کلمشدر .

خاطره

« فرمان وکرمیان اوغللرینك مجرد خاندان عثمانی علیهنده اولان تصورات باطله لرینی بر نتیجه یه چیقاره بیلمك زعمیله هنوز خیر وشری تمامیله فارق وسنا لیاقة سریر سلطنته لایق اولیان برمعصوم شهزاده یی الت ایدوبده بیوجه اراقهٔ دمای مسلمینه وشهزاده نك دخی اذنت زندکانیدن دها کام المدن

تلفنه سبب اولمازی نه یوك انصافسزلق نه یوك غدارلقدر ! ! !

شرابدارالیاس دینیلان شخص لئیمك دخی برمنصب بی بقای دنیا ایچون ولی النعمتنی الیله پنجهٔ قهر پادشاهی یه تسلیم ایدیشی نه دنائت نه اهانتدر ! ! !

حالبوکه شخص مرقوم بوخیانت واسطه سیله المانه نائل اولهمیوب بلکه سلطان مراد ثانینك قلیجیله جزای مایلیقنی بولمشدر .

§

سلطان مراد بروجه محرر اختلالات داخلیه نك دفعنه موفق اولدقدن صکره دیوان همایونلرنده وزرانك تعددینی موافق مصلحت کورمیوب ابراهیم وعوض پاشالردن ماعدا وزرایی بر طرفه مأمور بیوردیلر .

یعنی (امور) پاشایی سفارتله کرمیان اوغلی نزدینه ارسال و برادری (اورج) پاشایی اناطولی بکلربکیلکنه و (علی) پاشایی صاروخان سنجاغنه

ولالاری (یورکج) پاشایی دخی اماسیه سنجاغنه تعیین واسبال ایتدیلر ·

اسفندیار بك وقعه‌سی

پادشاه بروسه‌ده بولندقلری حالده (سکز یوز یکرمی یدی) سنه سنده (قسطمونی) حکمداری (اسفندیار) بکك ممالك محروسهٔ عثمانیه یه تجاوزله (طراقلی بورلی) حصاریني محاصره ایتدیکی خبر ویرلدیکندن دفع وتنکیلی ایچون موکب همایون درحال بروسه‌دن حرکتله (یکیشهره) واورادن (بولی یه) طوغری یوریدی ·

جلد ثانیده بیان قلنمشدیغی وجهله اسفندیار بکك اوغللرندن قاسم بك چلبی سلطان محمد زمانینده امرای دولت علیه سلکنه دخالت ایتمش اولمسیله بودفعه دخی رکاب ملوکانه‌ده بولنمشیدی ·

اسفندیار عسکرینك برطاقمی قاسم بکك تشویقیله اردوی همایونه کچمش اولدقلرندن (بولی)

جوارنده ظهوره کلان محاربه ده اسفندیار یلر منهزم و پریشان اولدیلر ۰

اسفندیار بك میدان حربدن سینوب قلعه سنه قدر قاچدی ۰

اثنای حربده قپوجی باشی (یخشی) بكك اوردیغی برقلیچ صدمه سیله اسفندیار بكك قولاقلری صاغر اولدیغی مرویدر ۰

اردوی همایون اسفندیار بكك هزیمت وفرارندن صکره ایلرولیوب (قسطمونی) و (باقر کورمشی) بلا مزاحم طرف پادشاهیدن ضبط اولندی ۰

اسفندیار بك حرکات واقعه سنك بو صورته نتیجه ویرمسندن طولایی نادم وسینوبده دخی محافظهٔ حیاتنه مقتدر اولهمیه جغنه جازم اولدیغندن پادشاهك عفویني دیلمکدن بشقه چاره بوله مدی ۰ واسترحام ایچون دیکر اوغلی مراد بکی حضور پادشاهی یه اسرا و بوبابده یازدیغی عریضه سنده کریمه سی خانمك تزوجیله حرمسرای

ملوکانه یه قبولی رجا ایتدی ۰
ارکان دولت الدقلری هدایا یه مقابل اسفندیار بکك رجاسنی ترویج ایتدکلرندن سلطان مراد طرفندن دخی قبول بیورلدی ۰ وموکب همایون بروسه یه عودت واشاغیده بیان اولنه جغی وجهله افلاق حاکمنك ممالك شاهانه یه تجاوزی مناسبتیله بروسه دن دخی ادرنه یه نهضت ایلدی ۰

§

بو اثناده وزیر عوض پاشا یه خصمانی خیانت اسنادیله پادشاهی اغضاب ایتدکلرندن و پاشای مشارالیهك نفسنی دشمنلرندن محافظه ایچون البسه سی التنده سلاح طاشیمقده اولمسی ارباب نفاقك سوزلرینه تقویت ویردیکندن مشارالیهك کوزلرینه میل چکلدیکی مرویدر ۰

§

افلاقه فرقهٔ عسکریه سوقی

سلطان مراد ظفر معتاد اسفندیار بکاه اوغراشور

ایکن افلاق حاکمی (درافوله) نك سلسترہ جانبندن درون ممالك محروسه یه کچوب خساراته جسارت ایتدیکی حوادثی اندی ·

اناطولیجه اولان اختلال مندفع اولمدقچه پادشاهك بالذات روم ایلنه کچملری اویه میه جغندن حاکم مومی الیهك مجازات لایقه سی صکره اجرا اولنمق اوزره اردوی همایونك عودت ومواصلتنه قدر مدافعه ایتمسی افلاق حدودی محافظه سنه مأمور امرادن (فیروز) بکه حواله بیوریلوب فیروز بك الدیغی امر موجبنجه حرکتله دشمنی رجعته مجبور ایتدکدن ماعدا افلاق دیاری ایچنه الغار ایدرك دراقوله نك تعدیات واقعه سنه مقابل افلاق ممالکنك التی اوسنه کتوردی ·

متعاقبا پادشاه دخی اسفندیار بك وقعه سنده دلخواهی وجهله مظفر اولهرق ادرنه پای تختنه رجعت وروم ایلنه انقای هیبت بیورملریله دراقوله جرئت ایتدیکی اسائتدن طولایی تأدیبات شدیده یه

اوغرایه جغنی اکلایوب تلاشه دوشدی ۰
موکب شاهانه ممالك افلاقه یورییکسزین غضب
ملوکانه یی تسکین ایتمك و استحصال عفو ایلمك
اوزره دراقوله ایکی سنه لك جزیه بدلی واغر هدایا
استحصابیله ایکی نفر اوغلیله برلکده ادرنه یه کلدی ۰
وارکانك توسطیله عتبهٔ ملوکانه یه یوز سوروب
نائل عفو و مرحمت اولدی ۰

§

سنهٔ مرقومه ده ارناودلرك دخی طغیانلری ظهوره
کلدیکندن اورنوس زاده (عیسی) بك عساکر
کافیه ایله ارناودلرك تربیه سنه مأمور بیورلدی ۰

پادشاهك تزوجی

پادیشاه جم جاه آسیا واوروپا جهتلرنده تحدث ایدن
غوائلی بروجه مشروح برطرف ایتدکدن صکره
(سکن یوزیکرمی سکز) سنه سنده ادرنه ده
بروسه تختکاهنه عودتله ملوکانه برسور ترتیب

ومقدمجه قرارلشدیرلدیغی وجهله اسفندیار بکك کریمهٔ محترمه‌لرینی جلب ایدرك کندیلری ازدواج بیوردقلری کبی حجله نشین سراپردهٔ عصمت اولان اوچ نفر همشیره‌لرندن برینی اسفندیار بك زاده (قاسم) بکه ویرینی موخراوارنه محاربهٔ مشهوره‌سنده شهید اولان (قره‌جه) پاشایه ودیکرینی دخی وزیر اعظم خلیل پاشانك مخدومی (محمود) چلبی یه تزویج ایتدیلر .

منتشا دیارینك تکرار تسخیری

منتشا بلادی سلطان بایزید یلدیرم زمانندن ممالك محروسه‌یه الحاق بیورلمش ایدیسه‌ده تیمور وقعهٔ معهوده‌سی اثناسنده ینه منتشااوغلاری ضبطنه کچمش ایدی .

بوصورتله منتشاحکومتنده بولنان منتشااوغلی (یعقوب) بکك وفاتی و قوعیله حکومت مرزبوره‌یه بالوراثه مالك اولان اوغلی (الیاس) بك بواثناده ارتحال ایلدی . مومی‌الیه الیاس بك حین حیاتنده مخدوملری

(اویس) و (احمد) بکلری خدمت پادشاهیده بولنمق ایچون مقدما پای تخته کوندرمش اولمسیله بونلر رکاب شاهانه‌ده بولنورلر ایدی . بونلر پدرلرینك وفاتنی ایشتدکلرنده منتشا حکومتنی ضبط ایتمك افکاریله نزد پادشاهیدن فرار ایتدیلر .

بو بکلرك بووجهله رخصتسز صاوشملری پادشاهك اخبارینی موجب اولدیغی مثللو ممالك محروسه‌یه ملاصق ومختلط اولان بوکبی حکومتلرك هر بار مضرتلری چکلمکده اولمسنه مبنی بونلرك ممالك محروسه‌یه الحاقلری ایجابات ملکیه‌دن معدود اولدیغندن فرار ایدن بکلر بالتعقیب طوتدیریلوب توقاد قلعه‌سی محبسنه کوندریله‌رك منتشا ولایتی (سکزیوز یکرمی طقوز) سنه‌سنده (بلبان) پاشایه توجیه ایله ممالك عثمانیه عدادینه الحاقی اولندی .

مومی‌الیهما اویس و احمد بکلر ایکی سنه قدر توقاد محبسنده قالدقلری صاکده بر صورتله محبسدن

فرار ایدوب احمد بك دیار بکره واورادن مصره واورادنده ایرانه قدر قاچه‌رق نام ونشانی غیب ایده بیلمش ایسه‌ده زوالللی اویس بك فراریلنی سوکدیره‌میوب یینه توقاد ضابطلری یدینه دوشمش و امر پادشاهی ایله قلعه دزداریله برابر اعدام ایدلمشدر ۰

ازمیرك تسخیری

دوزمه مصطفی حادثه‌سنده ازمیر اوغلی جنید بکك ایتدیکی اسائت دولتجه اونودلیوب دهامهم غوائل ملکیه حیلولتیله اکا صره کلمامش ایدی ۰
جنید بك خطیئات سابقه‌سنی پادشاهه عفو ایتدیرمدجك برمسلك طوتمق ایجاب ایدرکن بالعکس ممالك محروسه‌یه ایقاع خساراتدن وایدین والیسی (یخشی) بکله چارپشمقدن کیرو طورمدی ۰
بوائناده‌ده مشارالیه یخشی بکك برادری (سنان) بکی برحیله ایله اله کتوروب اتلاف ایتدی ۰
جنید بکك جنایات سابقه‌سنه منضم اولان سیئات

لاحقه سی اوزرینه تأدیبی والندن ازمیرك استخلاصی ضمننده اناطولی بکلر بکی (اوروج) پاشا عساکر کافیه ایله مأموراولهرق مشارالیه یخش بك دخی پاشای مشار الیهه ترفیق یورلدی ٠

(اوروج) پاشا اردوسی ازمیر اوزرینه یورییجه جنید بك (ابسله) قلعه سنه قاچوب تحصن ایتدیکندن اوروج پاشا دخی محاصره قیدنده اولمایوب ازمیر اراضیسندن عساکر عثمانیه نك ایاغی باصدیغی یرلری تیمار اولق اوزره سپاه طاقنه توزیع ایدرك رجعت ایتدی ٠

عساکر عثمانیه چکیلور چکلمز جنید بك ینه تجاوزات مضره یه باشلادیغندن پادشاه وکلا و ارکانی حضورینه کتوروب [بر ازمیر اوغلنك حقندن کلمیوبده ممالك محروسه مز رعایاسنك انك خساراتنه اوغرادلمسی سزك اهمالکزدن ایلرو کلیور] دیهرك تکدیر و توبیخ ایتمسیله واوارالق اوروج پاشانك وفاتی وقوعبولهرق اناطولی بکلر بکیلکنه (حمزه)

بك تعیین بیورلمسیله ارکان دولت پادشاهك تو بیخانه قارشو کندولرندن ازالهٔ تهمت یولنده اوروج پاشانك عیش و طربه میلندن ناشی کچن سفرایش کوریله مدیسده شمدیکی بکلربکی حمزه بك بهادر وجنك اری اولدیغندن انك سوقیله تلافیٔ مافات اولنه جغنی عرض و بیان ایتدیلر ۰

بونك اوزرینه حمزه بك قوماندهسیله جنید بکك اوزرینه قوتلیجه براردو سوق اولندی ۰

بواردو ازمیره طوغری یوریوب صاروخان ملحاتندن (اق حصار) حوالیسنه وصولنده جنید بکك اوغلی (قورد حسن) بك اردوبی قارشولیوب محاربه یه کیرشدی ایسهده طیانه میوب کیرویه رجعتله باباسنك جمعیتیله براشدی ۰ و باباسیله برلکده تکرار عساکر عثمانیه اوزرینه هجوم ایتدی ۰

قورد حسن بوکلیشنده اردونك بر جناحنی بوزمش اولدیغندن غلبه سنه مغروراوله رق بوزلمش عسکری تعقیبه صالدیردی ۰

لکن انك ایرلمسندن جنید بکك جمعیتنه ضعف وقلت کلدیکندن و بکلر بکی حمزه بك بوفرصتی فوت ایتمیه رك همان عسکری هجوم ایتدیردیکندن جنید بك طاقمی پریشان و پك چوغی میدان حربده بیجان اولهرق کندوسیده ازمیر قلعه سنه قاچدی ٠

قوردٔ حسن باباسنك فرارندن بی خبر اولدیغی حالده تعقیبدن کیرو دونوب متهورانه اردوی عثمانی ایچنه کیرنجه کندی ایاغیله طوزاغهٔ طوتلمش کرك زیانکار کبی یقه یی اله ویردی ٠

عساکر عثمانیه قورد حسنی قید و بندایله درحال ازمیر قلعه سنی صاردیلر ٠

جنید بك شفقت ابوت سائقه سیله شاید الده بولنان اوغلنه مرحمت ایدرده تسلیم اولور ملاحظه سیله حمزه بك جنید بکه تکلیف اطاعت ایتدیسه ده جنید بك اورالرده اولیوب مدافعه یه قیام ایلدیکندن اردوی عثمانی دخی محاصره یه دوام ایتدی ٠

مرویدرکه : اثنای محاصره ده برکون جنید بك

قرق قدر سواری ایله قلعه‌دن چیقوب وبرق خاطف کبی محاصرینك ایچندن کچوب استمداد ایچون قرمان اوغلی نزدینه کتمش ایسه‌ده قرمان اوغلی اعانه‌یه جسارت ایده‌مدیکندن یینه عودتله چیقدیغی منوال اوزره کمال سرعت وجسارتله اردویی یاروب قلعه‌یه کیرمشدر ۰

جنید بکك شوَ جشارتی فوق العاده‌در ۰ لکن جه فائده ایام محاصره ممتد واجلقدن محصورینك حالاری مشتد اولهرق نهایت استیمانه مجبور اولدی ۰

جنید بك ویریلان امان اوزرینه قلعه‌دن اردویه چیقدی ۰ ایدین والیسی یخشی بك وامرادن (بالته اوغلی) و (خلیل) بك بالاتفاق حمزه بکه طوپورمقسزین جنید بکی واوغلی قورد حسن بکی اعدام ایتدیلر ۰

یخشی بك مقدما جنید بکك النده تلف اولان قرنداشنك انتقامنی المق زعمیله اولا قورد حسنی

باباسنك كوزی اوكنده بوغازلمش وصكره‌ده جنید بكی اولدرمش اولدیغی مسطور صحایف تواریخدر ٠

« جنید بكه اردو قوماندانی طرفندن امان ویرلمشیكن انك اعدامی مغایر شرع شریف اولهرق بوندن طولایی امرای مومی الیهمك اوچیده غدار طائفق لازم كلورسه‌ده یخشی بكك قوردحسنی باباسنك كوزی اوكنده بوغازلمسی شیمهٔ انصاف وانسانیته یاقشدیرلمز وحشیانه خونخوارلقدر »

هرنه ایسه بو صورتله ازمیر اوغلی فاملیاسی منقرض اولهرق ازمیر قلعه‌سی وتوابعی تماما داخل سلك ملك عثمانی اولمشدر ٠

§

پادشاهمك روم ایلنه مروری وتكه‌لی اوغلی مسئلهسی

صرب قرالی (لازارینك) بوارالق سرحدات تمالك شاهانه‌یه ایراث مضرتدن خالی اولدیغی وسرحد امراسندن اسحق بكك مخدومی (دلی

پاشا) دیمکله شهرت بولان پاشا بکی طوتوب حبس ایتدیکی حضور پادشاهی یه عرض اولندی .
بو حوادث پادشاهك صربیه اوزرینه حرکتلرینه باعث اولمرق (سکزیوز اوتوز) سنه‌سی اوائلنده موکب همایون بروسه‌دن حرکتله ادرنه یه مواصلت واورادنده صوفیه یه طوغری نهضت بیوردی .
هرنه زمانکه دولت علیه‌نك روم ایلنجه برغائله‌سی ظهور ایتسه قرمان اوغلارینك اناطولیجه بر فتنه او یاندرملری عادت حکمنده‌در .
ایشته بودفعه دخی پادشاهك صربیه اوزرینه حرکتی قرمان اوغلی ایشیدنجه مقدما دولت عثمانیه‌نك شمشیر قهر و تأدیبنه اوغرامق قورقوسیله دیار قرمانه فرار والتجا ایدن تکه‌لی اوغلی (عثمان چلبی) بی یکیدن تکه ولایتنه مالك ایتمك افکاریله اوحوالینك آسایشنی اخلال و زبرده تفصیل اولنه‌جغی وجهله ممالك محروسه‌دن (انطالیه) بی حصر و تضییقه جرئتله دولت علیه

ایله منعقد اولان عهد ومیثاقی پامال ایتدی ٠
بو حادثه معلوم شاهانه اولدقده کندولری ادرنه
تختکاهنده اقامتله هر ایکی جهتك غائله‌سنی ازاله
ایچون تدابیر مقتضیه اجراسنی تنسیب وصربیه اوزرینه
عساکر کافیه ایله روم ایلی بکلر بکیسی (سنان)
پاشایی سوق وتسریب بیوردیلر ٠
سنان پاشا دلاوران عساکر عثمانیه ایله صرب دیارینه
هجوم ایدوب اول زمان صربیه نك مقر حکومتی
بولنان (الهجه حصار) ی ودها سائر دیاری
تسخیر ایتدی :
اناطولی احوالنه کلنجه ٠
قرمان اوغلی بروجه محرر سلطان مرادك روم ایلنده کی
غائله‌سی اردسنده برتاقیه قاپمق سوداسیله اولا تکه‌لی
اوغلنی بعض اوباش عسکرله تکه دیاری ایچنه
کوندروب کندوسیده ارقدن یتشمك ازورة تهیهٔ
اسباب سفریه وحربیه باشلدی ٠
تکه‌لی اوغلی تکه اتراکندن خیلی جمعیت پیدا

ایدرك انطالیه طوغری یوریدی .
طرف دولت علیه‌دن انطالیه حکومتنده بولنان (فیروز) بك بواثناده وفات ایتمش بولنمسیله قلعه خلقی باشسز بوغسز قلعه‌نك محافظه سندن وکله‌جك دشمنه مدافعه‌دن مأیوس ایدیلر .

مومی الیه فیروز بکك مخدومی اولوب (قره حصار صاحب) محافظی بولنان (حمزه) بك پدرینك ارتحالندن وقرمان وتکه لی اوغللرینك انطالیه قلعه‌سنه سوء قصدلرندن خبردار اولمرق قره حصار محافظه‌سنی معتمد برادمنه تفویض ایله در حال انطالیه عزیمت وقلعه‌نك تقویهٔ استحکاماتنه مسارعت ایلدی .

تکه‌لی اوغلی عثمان چلبی جمعیت کثیره ایله انطالیه قریب (استانوس) یایلاسنه کله رك اورادہ قرمان اوغلنك ورودینه انتظارا توقف ایتدی .
حمزه بك قرمان اوغلیده کلوب ایکی قوت برلشمکسزین عثمان چلبی ابی ولدینی محلده بردن بره

باصوب انی اورتادن قالدرمق تدبیرینی تصور و بونی کون کورمش بعض ذاتلرله مشورت وتذکر ایدوب فقط کندوسنك بالذات عزیمتی قلعه‌نك قوماندا سز قالمسنی و بوده محاذیری مستلزم اولهجغندن تجویز ایدلمیه‌رك بهادران عسا کردن انتخاب ایدیلان برفرقه‌یی لیلا استانوسه کوندردی ·

بو بهادرلر ترتیب اولندیغی کبی تکه‌لی اوغلی طاقنی خبرسز جه استانوس یا پلاسنده باصدیروب عثمان چلبی‌یی وحشراتنی قلیجدن کچیردیلر ·

حمزه بك بو موقعیتی در حال حضور پادشاهی‌یه عرض ایتدی · فرمان اوغلی محمد بك یاقدیغی آتش فتنه یه عثمان چلبینك یاندیغنی ایشیدنجه ارتق ایش بو مرکزه وارمش یعنی کندوسنك نقض عهد ایله اشعال نائرهٔ فساده جرئتی نزد سلطنت سنیهٔ عثمانیه ده معلوم اولمش ایکن برایش بجره بیلمك زعمیله افکارندن فراغت ایتمیه‌رك کندوسیده انطالیه یه عزیمتله قلعه‌یی شدیدا تحت محاصره‌یه الدی ·

محاصره اوچ آی امتداد وقلعه خلقنك تضیقات محاصره دن حالری اشتداد ایتمشیدی ·

لکن پادشاهك روم ایلنده دشمنلرینه غلیه ایله برابر فتوحات جدیده یه نائل اولدیغی وکلی عسا کرله اناطولی یه کچمك اوزره بولندیغی حوادثی قرمان اوغلنك مسموعی اولنجه عقلی باشندن کیدوب قلعه نك استیلاسندن نومید اولهرق قونیه یه چکلمکه قرار ویرمش ایسه ده برکره دها جانبی دیشته الهرق قلعه یه هجوم ایتمکی قوردی ·

بو قورنتی اوزرینه محمد بك هجوم نقطه لری تعیین ایتمك اوزره بر آته سوار اولهرق قلعه نك اطرافنده کزرکن برمعلم طوپجینك اتدیغی طوپ دانه سی محمد بکه اصابتله انك وجودینی خردخاش واعوان وانصاریني دوچار پریشانی وتلاش ایتدی ·

محمد بکك (ابراهیم بك) و (علی بك) نامنده کی ایکی مخدومی بو محاصرده برابر ایدیلر ·

علی بك بیوك برادرینك کندی حقنده غدر ایتمسندن

احترازا قلعه‌یه التجا واوته کیده سائر قرمانیلرله قونیه‌یه طوغری فرار ایلدی .

حمزه بك دشمنك بو صورتله انهزامندن طولایی ایفای سجدهٔ شکر ایدرك همان قلعه‌دن خارجه فرلایوب قرمانیلرك میدانده قالان بالجمله مهمات متروکه‌لرینی اغتنام واشیای مغتنمه‌نك نفایسیله مومی الیه علی بکی آستان پادشاهی‌یه تقدیم واعزام ایتدی .

پادشاه قدردان بوخدمتی مقابله‌سنده حمزه بکه تکه سنجاغنی بالتوجیه مرصع قلیچ وطونامش آت ارسالیله دخی تلطیف بیوردیلر .

محمد بکزاده علی بکه دخی التفات ایدوب همشیره‌لرندن برینك تزویجیله شرف صهریته مظهر و مؤخرا عهده‌سنه صوفیه سنجاغنك توجیه واحسانیله موقر ایتدیلر .

قرمان اوغلی محمد بکك انطالیه قلعه‌سی محاصره‌سنده نشانهٔ طوپ اجل اولدیغی قونیه‌یه عکس ایتدکده قونیه‌ده بولنان برادری (علی) بك ادعای حق

ورائت ایله فرمان حکومتی ضبط ایدیوردی .
انطالیه محاصره سندن عودت ایدن محمد بك زاده ابراهیم بك ایله دیکر برادری (عیسی بك) عمیلری علی بکك زیربار تحکمنده بارینه مدقلرندن انلردخی ملجأ فلاکتزدکان اولان دار الامان سلطنت سنیه یه دخالت ایتدیلر .

سلطان مراد عاطفت اعتیاد بونلری دخی مظهر حسن قبول وایکیسنه دخی همشیره لرندن برر عفیفه یی بالتزویج حقلرنده الطاف شاهانه لرینی مبذول بیوردقلری مثللو ابراهیم بکك نزدینه عساکر کافیه ترفیقیله عیسی علی بکدن قونیه حکومتی بالاستخلاص مومی الیهی پدرینك مقامنه اقعاد ایلدی .

ابراهیم بك بو لطف وعنایت ملوکانه نك قدرینی تقدیر ایله مقدما ممالك محروسه دن اولوبده باباسی محمد بکك ید غصبنه کچیردیکی (حمید) ولایتنك بعض محللرینی دولت علیه یه ترك واعاده یه مسارعت

و برمدت سلطنت سنیه یه صادقانه مطاوعت ایتدی ·

§

قزل قوجه اوغلاری وقعه سی

رؤسای اشقیادن واماسیه و یوزغاد اره سنده واقع چورم صحراسنده خیمه نشین اولان ترکمان طائفه سندن قزل قوجه اوغلاری نامیله اشتهار بولان درت قرنداش اکثر ترکمان طائفتك عصریمزك یقین وقتلرینه کلنجه عادتلری اولدیغی اوزره حیدودلق کارمکروهنی مدار انتعاش اتخاذ ایدرك اماسیه وتوقاد جهتلرنده بولنان اهالیٔ مسکونه یه ایصال مضرتدن وقطع طرق ایله قتل نفوس وهتك ناموس عباد اللهه جرئتدن خالی اولمدقلرندن بشقه دیار بکر والبستان حاکمی قره ایلوك عثمان بایندری اوغلی (هابیل) وذو القدر اوغلی (حسن) بکلر کبی سلطنت سنیه نك رقباسندن معدود اولان ارباب نفاقی دخی ممالك محروسه علیهنه دعوت وتحریك ایدرلردی ·

« یوزغاد سنجاغی نواحیسندن الان قزل قوجه دینیلان ناحیه یوحیدودلرك نامارینه منسوب اولمق کرکدر »

اماسیه والیسی لالا (یورکج) پاشا بر وجه اتی اعمال لطایف الحیل ایله اشقیای مزبورهنك وصکارلرینك ازالهسنه موفق اولدی . شویله که : پادشاه جانبندن اولمق اوزره مرقوملره ابلهفریبانه تعبیرات ایله برفرمان یازوب بونده جانیك دیارینك اولوقت حاکمی اولان (الب ارسلان) اوغلی یدندن نزعیله اماسیه ولایتنه الحاقی مراد پادشاهی اولهرق بوخصوصك تمشیتنه یورکج پاشا مأمور ایدلدیکندن کندولرینك دخی پاشای مشار الیه معیتنه عزیمتله بالاتفاق غیرت ایتلری مطلوب ملوکانه اولدیغنی وبوخدمتك حسن ایفاسندن صکره ضبط ایتمك اوزره توقاد نواحیسندن (ارتق آباد) لك بر وجه مالکانه کندولرینه احسان اولندیغنی درج ایتدی .

و بو ساخته فرمانی پای تخت مأموری صفتیله برادمنه تودیعا قزل قوجه اوغلارینه ارسال وکندی طرفندن دخی برچوق هدیه‌لر کوندرمکله مرقوملری اغفال ایلدی ٠

بو شقیلر قورقیسزجه جمع وتکثیر حشرات واجرای تعدیات ایچون اللرینه برده فرمان کچیرملرندن ممنون اوله‌رق درحال خیلیٔ سواری اشقیا جمعیله امر پادشاهی یه اطاعت صورتده اماسیه یه طوغری یوریدیلر ٠

فقط اصل غرض نهانیلری یورکج پاشا ایله ملاقات ایتدکلری زمان فرصت بوله بیلورلر ایسه پاشایه قلیج اوشوروب انی اورتادن قالدردقدنصکره جانب دولتدن ایشیدیلوبده اوزرلرینه قوهٔ کلیه سوق اولنجه یه قدر اوحوالی یی ضبط واستیلا ایتمك خیال محالی ایدی ٠

پاشا بونلرك قرار وقورندیلرینی اولجه اکلامسیله کندو سنی خسته‌لکه اوروب اوغلی (حضر)

یکی مرقوملرك استقبالنه کوندردی .
حضر بك باباسنك تعلیماتی وجهله مرقوملری مزریفونده استقبال ایله دام اغفاله دوشیره‌جك مقدمات سمردیله اماسیه‌یه دعوت وجلب ابتدی .
یورکج پاشا کویا اسیر فراش ایش کبی حرمندن چیقمازدی . حضر بك بونلری متفرقا خاندان قوناقلرینه وسائر خانه وخانلره یرلشدیروب اکلنجه‌لی ضیافتلر ترتیبیله غفلته دوشیردی . آج کوزلو ترکمنلر بوغازلری دردینه دوشوب بیوب ایچه‌رك تمامیله راحته طالدیلر .
بونلر بوحالده ایکن بر کیجه مرتب اولان عسکر جمله‌سنی اولدقلری یرلرده باصوب قزل قوجه اوغلارینك دردینی بردن طعمهٔ شمشیر و دیکر اباقداشلرینی کافهٔ درزنجیر ایتدیلر .
یورکج پاشا همان اول کیجه بوترکمانلری حیا برمغاره‌یه طولدیروب مغاره‌یه دومان ویرمك (عذاب تدخین) ایله اهلاك ایتدکدن صکره قزل قوجه اوغلارینك

چورم صحراسنده بولنان چادرلرینی باصوب نقدر ترکمان اله کچیردی ایسه جله سنی قلیجدن کچیرمش وکافة مامللکارینی ضبط ایلشدر ٠

مغاره ده هلاك اولان نفوس درت یوز قدر جاندر ٠

« اماسیه لی برقوجه قارینك اوغلی ترزیلك ایله قزل قوجه اوغللری خدمتنده ایمش ٠ بو حادثه ده ترکمانلرله برابر معهود مغاره یه کیرمش اولدیغی مزبوره نك مسموعی اولنجه وقعه دن برهفته صکره یوزکج پاشایه کلوب فریاده آغاز و بمه حال اوغلنك میتنی اولسون چیقاریلوب کندوسنه ارائه اولنمسنی نیاز ایتمش اولدیغندن مغاره نك قپوسی اچیلوب مزبوره نك اوغلی بولنمش وحفظ ربانی ایله هنوز حیاتی باقی اولدیغی اکلاشیله رق والدسنه تسلیم ایدلمش اولدیغی غریبه دن اوله رق تاریخلرده مسطوردر » ٠

خاطره

قطع طریق فجیعه سنی ارتکاب ایله اضرار عباد الله

جرئت ایدن اشخاص رزیله‌نك بعد الثبوت درجات جنایتلرینه کوره شدیدا مجازات کورملری پك لزم وبوقزل قوجه اوغلارینك اشقیای مضره‌دن بولنملرینه نظرا ازالهٔ وجودلری وایاقداشلری اولان ترکمانلرك دخی تکرار اجرای شقاوته میدان بوله‌میه‌جق صورتده تفریق جمعیتلری مقتضیات سیاسیه‌دن بولندیغی مسلم ایسه‌ده درت یوز قدر نفوس بشریه‌نك برمغاره‌یه‌طولدیریلوبده تعذیب صورتیله اولدیرلمسی بروقت اسپانیالولرك ادیان سائره اصحابنی تعصبا آتشه یاقلرینه مماثل برشناعتدر . بودرتیوز ادمك جله سیده شایان اعدامی ایدی ؟

اویله ایدیسه غرض اذهاق روح وازالهٔ حیات دکلمی اولدیریله‌جك برادمی صوك نفسنده عذاب الیم ایله اولدرمکده نه فائدهٔ سیاسیه تصور اولنه بیلور ؟

اوت : افکار عتیقه‌ده بوکبی شدتلی سیاستلر کویا خلقك کوزینی قورقیدرده او یغونسزلغه دهشتلر وار ایسه جسارت ایده‌مزلر کبی برزعم

باطل وار ایدی .
لکن تتبع آثار وتجـاریب ایله معلوم اولهیور که هر قنغی عصرده عدل و شفقت التزام اولنمش ایسـه امنیت ومطاوعت برکمال وقنغی عصرده شدت یولنه کیدلمش ایسه ادارهٔ مملکت وآسـایش رعیت رهین اختلال اولمشدر .
هر کس بیلورکه : شرع وقانونك مغایری اولهرق شدتلی سیاستلرك قوللاندیغی زمانلرده بالعکس خلقك جنـایاته میل وانهماکی دها زیاده و بر قصبه دن برقصبه یه ابنای سبیل کیدهمز درجه ده ملکك هرجانبی امنیتسز برحالده ایدی . ظلمهٔ حکامك اشقیـانامی ویرهرك سـو چلی سوچسز بر طاقم عبـاد اللهی ـ چنکاله ـ اورمق ـ قازقلمق ـ مثللو اجرآت مدهشهلری زمانمزی بزادراك ایتمدك . اما حکومت قوناقلری حولیسنده قبـاحتلی نامیله خلقك رسمـا (فلقه یه) یاتیریلوب ایاقلرندن قان فیشقرنجه یه قدر وبعضیلریده تسلیم روح ایدنجه یه قدر دکنکار

ایله ضرب اولندقلری وقته یتشدك .
بویله شدتلی اجراآت اولنورکن خارج بلاده یولجیلرك حیدودلردن ودرون قصباتده اهل عرض کروهنك ادبسز طاقندن انواع بلا یا یه اوغرادقلرینی دخی کوررایدك .
جناب حق عمروشوکت شهنشاهیلرینی مزدادیورسون ولی نعمت بیمنتمز پادشاهمز (عبد العزیز خان) افندمز حضرتلری کندولری اعدل سلاطین اولدقلری کبی عصر سعادت حصر شاهانه لریده اکمل واجمل ازمان واعصار اولمسیله حمد اولسون شمدی شریعت مطهره وقوانین عدلیهٔ مؤسسه خارجنده کیمسه کیمسه یه الك ادنا مرتبه معاملهٔ عنفیه اجرا ایدهمز . وضرب وشدت اصول مقدوحه سنك لقردیسی یله ایدیلهمز .
بوحال ایله آسایش عمومی واطاعت اهالی بردرجه یه وارمشدرکه اعصار سالفده بوزمان جنت نشانك امثالنی ادعا ایدن بولنهماز .

نه غریبدر که : هر عصرده اخلاق و افکار بشریه اوعصرك تجلیاتنه تابع وبرعصر خلقنك حکمتدن عد ایتدکلری افعال دیکر عصر اولادی عندنده اقبح شنایعدر . نه عبرتدر که : برزمان ضبط وربط بهانه‌سیله برچوق نفوس بشریه یی اغنا واموال اهالی یی کندی مالی کبی یغما ایدن والیلرانواع مدایح ایله القشلنور وبرزمانکه ایشته سایهٔ عدالتوایهٔ حضرت عبد العزیز خانیده هر دقیقه‌سنی کمال امن وراحت ایله کچیرمکده اولدیغمز شوزمان اماندر . برقاچ درجه حدهٔ تدقیقاتدن کچدکدنصکره ثبوت جنایتنه حکم ایدیلان برمجرمك ترتیب وتحدید مجازات قانونیه‌سی تطبیقاتنده خطا ایدن حاکملرشدیدامسئول طوتیلور .

§

صددیمزه رجعت ایدهلم :

یورکج پاشا قزل قوجه اوغلارینی ازاله ایتدکدنصکره (عثمانجق) نواحیسندن (زیتون) ناحیه سنده

اولو ب متانت طبیعیهٔ موقعیه‌سیله شهر تشعار اولان (قوجه قیاسی) نام حصاری (حیدربك) نام امیردن و (جانیکی) دخی (الب ارسلان) اوغلی (حسین بك) دن حرب وجداله حاجت دوشیرمکسزین برصورتله استخلاص ایتمشدر ۰

شویله که :

مومی الیه حیدر بك موقعنك مناعت و متانتنه کوه‌نه‌رك هیچ بر پادشاهه تبعیت وکندو سیده خارجه نجاوزه جرئت ایتیوب یالکز اره‌صره اوغلی قاسم بکی اوغلی اولدیغنی بیلدیرمیه‌رك سفارت صفتیله ملوك وامرای اطرافه اعزام ایدر وبو طریقله حسن حالده یشار کیدر بر پیر سالخورده ایدی ۰

یورکج پاشا ایسه میرمومی الیهی برطریق حیله ایله پنجهٔ قهرینه دوشیرمه‌نك چاره‌سنی ارارردی ۰ نهایت میر مومی الیهك خواصندن (طیفور چلبی) نام شخص ایله الفت وکرمیٔ محبت پیدا ایدوب انك

واسطه سیله قلعه‌نك ذخایر انبارلرینی احراق ایتدیردکدن صکره عساکر کافیه الله بغتة قوجه قیاسی قلعه‌سنی صاردی .

قلعه هر نقدر مستحکم ایدیسه ده برحبه یه‌جك قالماش اولدیغندن حیدر بك ضروری قلعه‌یی یورکج پاشایه تسلیمه مجبور اولدی .

یورکج پاشا بوموفقیتی عتبهٔ پادشاهی‌یه عرض ایتدکده پادشاه عدالتپناه حیدر بکك عهده‌سنه وارداتلی تیمارلر توجیهیله بذل لطف ومرحمت بیورمشلردر .

جانیکك تسخیر بده شو وجهله وقوعبولمشدرکه :

یورکج پاشا (سکز یوز اوتوز بر) سنه‌سنده برسور ترتیب ایدوب جانیك حاکمی حسین بکی دعوت ایتدی .

حسین بك بودعوتدن پاشانك غرضی کندوسنی الهکتوروبده دوکونه قربان ایتکدن عبارت اولدیغنی بیلوردی .

بناء علیه پاشایه [اکر بنی دعوتدن مرامکز المده بولنان خرابه اورمانلغی المق ایسه امر پادشاهکدر بکاده اثبت برمحل کوستریلور] یولده جواب کوندروب دعوته اجابت ایده مدی ۰

پاشا بو عدم اجابتی بهانه ایدرك جانیك اوزرینه یورمك اوزره جمع عسکره تشبث ایتدیکی صرده حسین بك کندوسنك پادشاهه مطیع اولدیغنی ومملکتك تسلیمنه مهیا بولندیغنی تکرار یورکج پاشایه اشعار ومتعاقبا کندوسیده اماسیه یه کلدرك پاشا ایله ملاقات ایدوب فرمانبرلکنی اظهار ایتمش ایسه ده پاشا بو سوزلره قولاق اصمیوب میرومی الیهی مقیدا درکاه پادشاهی یه اعزام واولاد وعیالنی دخی اماسیه یه جلب ایله جانیکك ضبطنه اهتمام ایتدی ۰

حسن بکك اطاعتی پایتخته دخی یورکج پاشانك اشعاراتیله کورلتی یه کیدوب بروسه ده قاعه بندایداش ایسه ده برالق فرصت بولهرق فرار ایتمش وایکی

یل قدر بر کوشه ده اختفا ایتدکدن صکره یه کندی اختیار یله پادشاهه دخیل دوشوب بو دفعه سلطان مراد مکارم معتادك لطف وعاطفتنه مظهر اولهرق عهده سنه روم ایلنده برسنجاق توجیه واحسان بیورلمشدر .

§

سلطان مرادك روم ایله عبوری

پادشاه شوکت پناه اناطولیجه خیلی اصلات حاصلکیه یه موفق اولمغله روم ایلی جانبنك دخی تنظیم احوالی ایچون (سکز یوز اوتوز بر) سنه سنده کلیبولی طریقندن ادرنه یه عبور بیوردیلر .

صرب حکومتی دائما ممالك محروسه علیهنه سوء نیاتدن خالی اولمدیغندن هم صرب حکومتی تهدید وهمده عسکر عثمانیه مال غنیمتله ترفیه اولنمق اوزره امرای حدودن (اسحق) بك برفرقه ایله صربیه اوزرینه سوق ومأمور بیورلدی .

§

(جسرار کنه) نك بولندیغی محل اورمانلق و بطاقلق وحیدود وقطاع طریق کروهنك یوه‌سی اوله‌رق ابنای سبیل اورادن مروروعبوره دوچار اهوال اوله‌کلدکلرندن شهریار جلیل‌الاثار محل مذکوری تسویه وتطهیر ایتدیرهرك یوزیتمش درت کوزلو برکوپری و بونك برجانبنده ارکنه قصبه‌سنی ودیکر جانبنده دخی برقریه‌ومذکور قصبه‌ده جامع ومدرسه وعمارت انشاسیله اوراسنی اعمار بیورمشلردر.

§

کرمیان زاده (یعقوب بك) عتبهٔ پادشاهی یه یوزسورمك ارزوسنده اولدیغنی مقدمجه عرض واستیذان ایتمسیله طرف شاهانه‌دن دخی مساعده بیورلمشیدی.

اشبو (سکزیوز اوتوز بر) سنه‌سنده میرمشار الیه بروسه طریقیله روم ایلنه کچوب ادرنه‌ده حضور شهریاری یه مثول وکندوسی قدمای حکمدارلاندن بر پیرواجب‌الاحترام بولندیغندن سلطان

مرادحضرتلری طرفلرندن فوق الغایه حرمت ورعایته نائل اولمشدر ٠

میرمشارالیه برمدتجك ادرنه ده معززاً ارام ایله مقر حکومتنه عودت ایتدکدن برسنه صکره وفات ایلمسیله کندوسنك وصایتی وجهله کرمیان ولایتی ممالك محروسهٔ عثمانیه یه الحاق اولنمق والیلکی امور بك زاده (عثمان چلبی) یه احاله واحسان بیورلمشدر ٠

§

مقدمجه صربیه اوزرینه تعیین اولنان اسحق بك دلخواه وجهله ایش کوره مامش اولدیغندن سائر روم ایلی امراسی دخی عساکریله ینه (سکز یوز اوتوز بر) سنه سنده اسحق بکك امدادینه مأمورأ صربستانه سوق ایدلدی ٠

اشبو عساکر اول حمله ده (کوکرجنلك) قلعه سنی تسخیر ایدرك اوطریقدن صربیه ایچنه پور یوب مقدما دولت علیه یه کچوبده ویرکوی معین مقابلنده

ینه صرب قرالنه ترك ایدلمش اولان بعض قلاعی ضبط ایتدیلر .

صرب قرالی مملکتك ورطه یه اوغرادیغنی اکلامسیله پادشاهك عفو وامانی جلب ایتك ایچون طرف شاهانه یه اعتراف قصوری متضمن برعبودیتنامه و بونکله برابر هدایای عظیمه تقدیمنه مسارعت وجد پادشاهی سلطان بایزید یلدیرم حضرتلریله مقدما کندی خاندانی بینده قرابت صهریه حصوله کلدیکنی مثال کوستروك کریمه سنك حرم سرای همایونه قبولنی مذکور عبودیتنامه سنده استدعا ایلدی .

قرالك اشبو مستدعیاتی نزد مراد خانیده قبول اولنه رق مقدما دولت علیه یه اعطاسنه متعهد اولدیغی مرتبانی کاکان تأدیه ایتك اوزره تجدید معاهده وکریمه سی دخی ادخال سلك ازدواج بیورلدی .

بوحالده صرب جهتندکی عساکر عثمانیه نك اوراجه ایشلری قالدیغندن بونلر (بوسنه) طرفلرینه

سوق اولنه رق اخذ غنايم واسرا ايله مستفيد ايدلدى ٠

§

چندرلى خير الدين پاشا سلاله سندن بولنان صدر اعظم (ابراهيم) پاشانك وقوع وفاتنه مبنى صدارت عظمانك مشار اليهك اوغلى اولوب قاضى عسكرلك مسندنده اولان (خليل) پاشايه توجيهى بوسنه وقايعندندر ٠

سلانيك فتحى

روم ايلى قطعه سنك تأمين وتوسيع حدودى ايچون (سلانيك) قلعه سنك قبضهٔ تسخيره انمسى دولت عليه جه تدابير مهمهٔ ملكيه دن معدود ايدى ٠

بناء عليه ملوك سالفهٔ عثمانيه اونقطه يه امالهٔ نظر اهتمامدن خالى قالميوب مرحوم بايزيد يلدرم خان حضرتلرى برارالق تسخيرينه موفق اولمش ايسه ده تيمور وقعه سندن صكره دولت عليه نك اوغرامش اولديغى فترات مناسبتيله ينه الدن چيقمش وسلطان زمان مراد

ثانی حضرتلری مقدما فتح واستیلاسنه تشبث بیوردقلری حالده یوقاریده تفصیل اولندیغی وجهله اوارالق کوچك مصطفی چلبی حادثه‌سنك ظهوریله ضروری ترك وتأخیر ایدلمش ایدی ٠

استانبول ایمپراطوریتك سلطنت عثمانیه یی اشغال واضعاف قصدیله ممالك محروسه علیهنه هرزمان اشعال ایتمکده اولدیغی آتش فساد آثارندن اولمق اوزره بوارالق اوروپا حکمدارلرندن بعضیلرینك دونمالریله سلانیك لیمانینه عسکر چیقاروب اوجهتده بولنان ممالك شاهانه‌نك تخریبنه قویولدقلری استماع اولندی ٠

بواعدادی مضرت انتمانك دفع وتدمیریله برابر سلانیك فتحی امینه‌سنی دخی استحصال اولنمق اوزره پادشاه ظفرپناه اغر برارده ایله اوجهته توجه بیوردی ٠ وکلیبولیده تدارك وتجهیز اولنان سفاین دخی سلانیکه سوق اولندی ٠

اسبو سفر همایون بیان نامهٔ مخصوص ایله استانبول

ایمپراطوریه تبلیغ اولنه‌رق حتی دولت علیه ایله دولت ایمپراطوریه بینده ظاهرا موجود اولان دوستلغه مبنی ایمپراطورك سفاین حربیه ایله اعانه‌سی دخی طلب اولنمش ایسه‌ده سلانیك اووقت ایمپراطورك اقرباسندن بر حکمدارك زیر اداره‌سنده بولندیغندن ایمپراطور اعانه‌دن اعتذار ایتدی .

موکب همایون برا وسفاین شاهانه بحرا سلانیك قلعه‌سنی محاصره‌یه الدیلر .

فقط (وندیك) دولتی طرفندن تعیین اولنان دونما سفاین اسلامیه‌یی تبعید ایتدکلری جهتله محاصرهٔ بحریه قابل اولهمیوب محاصرهٔ بریه الی کون قدر کمال شدتله امتداد ایلمدی .

نهایت رخصت یغما اعلانیله ایدیلان تشویق اوزرینه جنود ظفرموعود عثمانی (سکزیوز اوتوز ایکی) سنهٔ هجریه‌سی رجب شریفك بشنجی کونی زدبانلرایله قلعه‌یه هجوم ایتدیلر .

اعدانك مقابله‌ده اصرار ایدنلری قاعدهٔ حربیه

اوزره طعمهٔ شمشیر و ترك کفاح و تسلیم سلاح ایلیلری اسیر وسلانیك قلعه‌سی وتوابعی بوصورتله تسخیر ایدلدی .

اشبو مظفریت جدیده فتحنامه‌لرله ملوك وحکمداران اسلامیه یه اعلان بیورلدی .

پادشاه همایون بخت سلانیك قلعه‌سنك صدمات حربیه ایله خراب اولان برج و باروسنی تعمیر وترمیم و (واردار یکیجه) سندن برطاقم عثمانلو خانه‌لری نقل واسکانیله ومحافظین کافیه اقامه‌سیله اسباب حفظ و حراستنی تتمیم ایتدکدنصکره پای تخت ادرنه‌یه عودت بیوردیلر .

سلطان مراد بوندن صکره برمدت ادرنه‌ده اختیار اقامتله اجرای آیین عدل وداد ایتدیلر .

بوائناده یعنی (سکزیوز اوتوز اوچ) سنه‌سی رجب شریفنك التنجی جمعه ایرتسی کونیده فاتح قسطنطنیه سلطان (محمدخان) حضرتلرینك وجود بهبودلری زیور عالم شهود اولمشدر .

تیمور مشهورك ممالك عثمانیه یه تسلطنه وبونجه فترتلر ظهوریله نیجه قانلر دوکلمسنه سبب اولان یادکارلردن اولوب خطهٔ آزربایجانده حکمدار و (سکز یوزیکرمی اوچ) سنه‌سنده تارك جدلکاه دنیای بی قرار اولان قره قیونلو (قره یوسفك) اوغلی (قره اسکندر) بك ایله تیمور احفادندن فرمان فرمای ایران وترکستان بولنان (شاهرخ میرزا) بینده اب و جدلرندن متوارث کین وعداوت اثری اولهرق غوغا ونزاع اکسك دکل ایدی ٠

(سکز یوز اوتوز درت) سنه‌سنده دخی بونلرك (سلماس)ده قوردقلری محاربه یی شاهرخ قرانوب آزربایجانك التنی اوستنه کتورمسیله قره اسکندر منهزما اورالردن فرار و ملجأ فلاکتزدکان اولان ممالك محروسه‌دن توقاددهقرار ایتدی ٠ وبابامی قره یوسف سایهٔ مرحمت یلدیرم خانیده حمایه اولندیغی کبی کندوسنك دخی قیش چیقنجه یه قدر ظل شفقت پادشاهیده بارندیرلمسنی سلطان مراددن باعر یضه

نیاز ایلدی .

بونك بابامی یوزندن سلطنت سنیه نك نه درلو خسارتلره اوغرادیغی مسلم ایسه ده دولت علیه شان عالیسی ایجابنجه کنف الامان حمایتنه صغنان بومثللو ملتجیلری بروقتده رد ایتمامش اولدیغندن قره اسکندرك اول بهاره قدر توقاددده اسکانیله حقنده لوازم مهمان نوازینك اجرا ایدلسی طرف پادشاهیدن اماسیه والیسی یورکچ پاشایه امر وفرمان یورلدیغی مثللو کندوسنه مرصع رختلو آتلر وسائر هدیه لر احسانیله شعار مسافر پروری ایفا اولندی .

لکن اسکندر بکله برابر بولنان حشرهٔ توابع وحواشی کمال راحتله قیشی چیقاروبده فصل بهاره ایریشنجه حشرات الارض کبی معموره زار ممالکه انتشار وطبیعت ترکمانیه لری مقتضاسی اوزره اهالیٔ مسکونه یه اطالهٔ دست خسار ایتمکه باشلادقلرندن بوحالدن یورکچ پاشا عتبهٔ پادشاهی یه عرض شکایت ایتدی .

پادشاه دخی اناطولی بکلربکیسی (امور) پاشانك

عساکر کافیه ایله توقاد حوالیسنه طوغری یوریوب اولا رفق وملایمتله اسکندره ارتق وطننه چکلمسنی نصیحت وتعنداید‌ه‌جك اولور ایسه ارائهٔ جبر وشدت ایدرك اورالردن دفع ایدلمسنی فرمان یورمسیله امور پاشا اولوجهله حرکتله توقاده تقریبنده اسکندره نصح وتهدید ایله قاریشق حکیمانه برمکتوب کوندردی ۰ اسکندربك اناطولی بکلربکیسنك قوهٔ عسکریه ایله کلیشندن ایشك صوکنی اکلادیغندن مخالفت کوسترمیوب حشراتنی جغله یقلدی کتدی ۰ فقط بوارازل آزربایجانه قدر رهکذرلرنده راست کتوردکلری قصبات وقرا اهالیسنی صویوب صوغانه دوندردی ۰

(سکزیوز اوتوز بش) سنه‌سنده پادشاه معالی اکتناه ینه ادرنه پای تختنده سایه پیرا پولندقلری حالده روم ایلی بکلربکیسی (سنان) پاشایی ارناودلغه مأمور بیوردیلر ۰

پاشای مشار الیه روم ایلی دلاورلریله ارناود دیارینه هجوم ایدوب ارناودعصاتنی قهروتدمیروغنایم واسرا ایله عساکر عثمانیه بی دلسیر ایتمشدر .

§

مجارستان سفرلری

(هونغری) نك غلطی اولهرق عثمانلی تاریخلرنده (انکروس) دینیلان مجارستان طرفلرنجه فتوحات جدیده قزانلمسی دولت علیه جه اسباب ترقیدن معدود اولمسیله ایلروده موکب همایون دخی حرکت ایتمك اوزره اولا اورالرك احوالی اوکرهنلمك ایچون اورنوس زاده (علی) بکك مجارستان ایچنه اقین ایتمسی تنسیب اولندی .

میرمشار الیه (سکزیوز اوتوز التی) سنه سنده برفرقه ایله طونه دن عبور ومجارستانه دخول ایدوب وهلهٔ اولاده مجارلر مقابله یه مقتدر اولهمدقلری جهتله عثمانلیلر اخذغنایم واسترقاق اسرا سوداسیله اطرافه

طاغلدی . وهرغازی برایکیشردوشیزهٔ فسونکاری آغوش وصاله چکوب ذوق وصفایه طالدی .
محارقه الی ایسه عساکر اسلامیه نك بوصورتله تفرقنی غنیمت بیله رك قوهٔ کافیه ایله علی بکك اوزرینه هجوم ایتدی .
علی بکك یانده پك از عسکر قالمشیدی .
بوحالده دخی علی بك دشمنه جبانتله تسلیم کریبان ایتیوب دوکوشه دوکوشه سلامت یقاسنه سوکوب چیقمش ایسه‌ده عساکر اسلامیه نك پك چوغی اسیر وتلف اولدی .
علی بکك دشمن ممالکی ایچنده اختیار ایتدیکی غفلت مغرورانه وحرکات یقیدانه سی شئامتی اوله‌رق جنود اسلامیه نك او صورتله بلای هزیمت و اسارته دوچار اولیشندن حضرت پادشاه متأثر اولمسیله محارلودن اخذ ثار وفتوحات جدیده ایله تلافیٔ مافات ایتمك اوزره اغر براردو ایله بالذات محارستانه سفر ایتمکی قرارلشدیردی .

لکن اناطولی جهتنده قرمان اوغلنك یه نقض عهد ایله ممالك محروسهٔ شاهانه دن (حمید ایلی) اوزرینه هجوم وحمید والیسی (الیاس) بکی اسیر واورالری تماماتسخیر ایتدیکی ومجارلونك دخی اوروپا حکمدارلرندن بعضیلریله عقد اتفاق ایدرك روم ایلنه مهاجمه افکارنده بولندقلری حوادث هائله سی بر بر یی متعاقب سامعه خراش دولت اولدی .

قرمان اوغلنك مجارلو ایله اتفاق خفیسی اولدیغیده تحقیق ایدلدی .

بو یله هرطرفدن باش کوسترن حرکات خصمانه اره سنده پادشاه هیچ برطرفه حرکتی تنسیب ایتیوب ذات همایونلری مرکز سلطنتده بولنوبده ایجابنه کوره جهت جهت اردولرسوق ایدلسنی دها مناسب کوردیکندن اول باول اوروپالونك سیل هجومنه سد حائل اولمق واعدانك روم ایلنه خط حرکتلرینك برنجی نقطه سی اولمسی لازم کلان (کوکرجینلك) قلعه سی انلرك ورودندن اول طوتلمق اوزره روم ایلی

بکار بکیسی (سنان پاشا) یی یتون روم ایلی صنوف عسکریه سیله مأمور بیوردیلر ·

سنان پاشا (سکز یوز اوتوز یدی) سنه سنده ادرنه دن حرکتله حرکتنده دخی سرعت کوسترمس ایسه ده دشمن دهسا اول طاورانوب عساکر عثمانیه نك وصولندن مقدم کوکرجینلکه مواصلت وقلعه نك حصر وتضییقنه مبادرت ایتدی ·

سنان پاشا اردوسی کوکرجینلکه قریب برموقع طوتهرق دشمنك کثرتنه ویولارك صر بلغنه بناء ایلرو یه یورییمکدن احتراز ایدردی ·

(ودین) محافظی اولوب فرط شجاعت وبسالت اصحابندن بولنان (سنان بك) بکلربکی سنان پاشایه [دشمن قولاغمزك دیبنده کوکرجینلکك استیلاسنه ظفر بولمق اوزره ایکن یزم بوراده توقفمز اثر جبانت ومحض خیانتدر] کبی اجی سوزلر سویلیوب بکلربکی سنان پاشا دخی [بورالری سنك داخل حوزهٔ حکومتکدر · ایشك بو پرهسه یه کلمسی ینه

سنك همالكدن نشأت ايتمشدر . شمدی دشمنك احوالندن بخبر ايكن كوز قراردوب يورمك كار عاقل دكلدر باری وظيفهٔ مأموريتك اولديغی اوزره خصمك قوت وحركاتنه وقوف حاصل ايدلمك ايچون برقاچ دل طوت كتير] ديه رك سنان بكی تكدير وتوبيخ ايتدی .

سنان بك ايسه دشمن طوپلرينك صداسيله اردونك اتلری اورمكده ايكن پاشانك دل ايسته مسی مناسبتسز برتكليف اولديغنی بيان وشجعان عسكر وسائر امرايه دخی كندوسنه همپا اولمرينی ندای تحريض وتشويق ايله اعلان ايدوب همان اسبنه سوار وعازم سمت كارزار اولدی .

سنان بكك ندای تشجيعاتنی ايشيدن عثمانلی قهرمانلری بلا توقف اكا پيرو اولديلر .

پاشادخی عسكرك اكثر افرادينك كمال شوق وخواهش ايله دشمن اوزرينه اقوب كتمكده اولدقلرينی كورنجه كندوسيده مجبورا بقيهٔ اردوينی يورودی .

جنود اسلاميه حركتلری كونك كيجه سی بلا ارام

یوریوب علی السحر دشمن اردوسنه چاتدیلر ۰ واياقلری توزیله رستمانه اعمال سیف و سنانه باشلادیلر ۰

مجارلر اردوی عثمانینك بویله خیلی مسافه قطعیله بردن بره هجومنی تخمین ایتمزلردی ۰ بناء علیه کندیلرینی طوپلایه مدقلرندن بر طاقمی قلیجدن کچوب برطاقیده طونه یه دوکلدی ۰

مجارقرالی اردوسنك بتون اسلحه ومهماتنی وکندی اسباب حشمت و ادواتنی عثمانلویه ترك ایدرك بیك زحمتله نهردن طونه کچوب سمت سلامته چیقه بیلدی ۰

اردوی عثمانی دخی مظفرا ومغتنماً عودت ایلدی ۰

§

فرمان سفری

اجالا ذکری سبق ایتدیکی وجهله فرمان زاده (ابراهیم بك) اباواجدادندن میراث قلان اخلاق

ردیهٔ عهد شکنی وفرصت جو بی حکمنجه دولت علیه نك روم ایلی جانبنده ظهوره کلان مشاغل حربیه سنی نیات فسادکاریسنه مساعد کوره رك جانب پادشاهیدن مقدما سلانیك فتحی ظفرنامه سنی کندوسنه ایصاله مأمور اولان سفیری استخفاف ایتمش اولدیغی کبی ممالك عثمانیه دن حمید ایلی ایالتنی دست غصبنه کچیرمش ومجار قرالیله خفیا اتفاق ایتمکه قدر ایلرولمش ایدی ۰

« بو بحثده مؤرخلر ابراهیم بکك البستان حکمداری ذوالقدر زاده سلیمان بکدن چالدرمش اولدیغی براسب ماده سنی اسباب اختلاف صره سنده بیان ایده یورلر ۰ برآتك بین الملوك منعقد اولان عهودك انحلالنه ومصائب حربیه اختیارینه سبب اولهبیلسی غریبدر »

بحثمیه دوام ایدهلم :

پادشاه ظفرپناه بروجه محرر مجارلو یی هزیمت شنیعه یه دوچار واورو پاده کی سائر دشمنلری دخی تصدیق

غالبیت دولت علیه یه اجبار ایتمسیله فرمان اوغلنکده تأدیبی صردشی کلمش اولدیغندن اصدقای وزرادن (صاروجه) پاشا ادرنه پای تختی محافظه سنه براغیله رق موکب همایون فرمان دیارینه صولت نیتیله کلیبولیدن بروسه یه مرور ایتدی .

صنوف عسکریه نك تماماً طوپلانمسی ایچون برمدتجك بروسه ده ارام اولندقدنصکره حرکت اولنه رق فرمان حکومتنك مرکزی اولان (قونیه) محاصره یورلدی .

ابراهیم بك عادت مألوفهٔ اسلافی کبی فرمانیانك جان قورتاران حصن حصین طبیعیسی بولنان (ایچ ایل) ه قاچمش اولدیغندن قونیه قلعه سی باسهوله ضبط اولنوب موکب همایون اورادن (بکشهری) و (سیدی شهری) طرفلرینه حرکتله اورالری وایچ ایلدن ماعدا بالجمله بلاد فرمان اله کتورلدی .

پادشاه (بوزقیر) جبالنده اردوقوروب ابراهیم بکی بر حال اله کتورمك اوزره ایچ ایلك صعب وسنکستان

معاریني اچق واورمانلقلرینی سوکمك ایچون کلی بالطه‌لی وقازمه‌لی عسکر وعمله سوق ایتدی ۰
بوتشبثاتدن ابراهیم بك نتیجهٔ حالی کشف وادراك ایدوب رئیس علماسی بولنان فضلای مشهوره‌دن (مولانا حمزه) یی ومؤرخ (ادریسی بتلیسی) قولنجه (حضرت مولانا جلال‌الدین رومی) احفاد معالی نژادندن (عارف چلبی) یی لاجل الاستشفاع دربار پادشاهی به بعث واعزام ایلدی ۰
مبعوث مشارالیه ابراهیم بکك عفو جرایمنی رجا ایدوب مبعوثك نزد شاهانه‌ده دخی مقدس ومحترم اولان شفاعتنه بناء میر مشارالیهك تربیه‌سندن صرف نظرله فقط فرمان حکومتندن عزل وتنکیب و یرینه میر مشارالیهك برادری عیسی بکی تعیین ایده‌جکنی بیان بیوردی ۰
چونکه عیسی بك عاقلانه طاورانوب مقدمجه قرنداشنی ترکله موکب پادشاهی به التحاق ایتمشیدی ۰
لکن مبعوث مشار الیه پادشاهدن اوقدرجق عفو

وعنایت یوزی کورنجه نغمهٔ نیاز وشفاعتی پرده پرده ارتیروب نهایت پادشاهك مرحمتنی تحریك ایتدیکندن مقدمجه اغتصاب ایتدیکی (حمیدایلی) وسائر بلدان رد ایدلمك وخطهٔ قرمان فیما بعد ممالك شاهانه جمله سندن معدود اولمق وایجاب ایتدکجه فرمانبرانه دولت علیه خدمتنده بولنمق شرطلریله ابراهیم بکك ینه قرمان حکومتنده ابقاسنه موفق اولدی .

طرف شاهانه‌دن تبلیغ عفو وامان وایجابی وجهله توثیق عهد وپیمان ایچون مبعوث مشار الیهه ترفیقاً علمای دولت علیه‌دن (مولانا شکراه) نام ذات ابراهیم بك جانبنه اعزام قلندی .

پادشاه جم جاه ابراهیم بکك حدینی طانیدوب اناطولیجه غائله یی بوصورتله بتیردکدن صکره موفقاً ادرنه پای تختنه عودت بیوردیلر .

§

سلطان مراد حضرتلری دیارقرمانه عزیمتلری اثناده

اورنوس زاده علی بکی برفرقه ایله ارناودلغه سوق وتعیین بیورمشلر ایدی ۰
علی بك ارناودلقجه غلبه یه مظهر اولهرق کلی غنایم واسرا اخذیله عودت پادشاهیدن اولجه ادرنه یه کلمش بولندیغندن بو موفقیت دخی بوسنه نك مظفریاتنه منضم اولدی ۰

مجارستانه سفر شاهانه

یوقاریده قرمان اوغلی ابراهیم بکله مجار قرالنك بینلرنده براتفاق خفی منعقد اولدیغندن بحث ایدلمش ایدی ۰ مجاراونك مقدما (کوکرجنلك) اوزرینه کلیشنده ابراهیم بکك اناطولیجه کوسترديکی تخطیاتنه نظیره اولهرق موکب پادشاهینك قونیه یه عزیمتنده مجار قرالی دخی روم ایلی طرفنه تجاوزله (الهجه حصار)ی محاصره یه مبادرت ایتمش واکرچه مستحفظینك شیرانه مدافعه سیله قلعه نك تسخیرینه موفق اولهمدیسه ده اوطرفلری یغما وغارت وخیلی خسارت ایدرك رجعت ایلمشیدی ۰

قرالك بوحركاتنه مقابله بالجزا لازم كلوب پادشاه قونیه عودتندن صكره مجارستان اوزرینه بالذات سفر وحركتی تصمیم و (سكزیوز قرق) سنه سنده اورنوس زاده (علی) بكی اولا طلیعه فرقه‌سیله اعزام ایله كندولری دخی ازمدت ایچنده اسباب سفری تمیم بیوردی ۰

علی بك (طمشوار) دن ایلرو كچوب مجارستان ایچنی قرق كوندن زیاده چكنیوب بی حد وقیاس اسیروامـوال اغتنامیله ادرنه‌یه معاودت وانكروس دیارینك محاسنی پادشاهه عرض وحكایت ایتدی ۰ « علی بكك بودفعه مجارستاندن چیقاردیغی اسرانك عددی فرقهٔ عثمانیه‌نك عددندن زیاده اولدیغی مرویدر » ۰

(سكزیوز قرق بر) سنه‌سی بهارنده موكب همایون رفاقتنده (صرب) قرالی وافلاق بكی دخی موجود اولدقلری حالده پادشاه ادرنه‌دن

برارد و ایله حرکت ایدرك (ودین) جانبندن طونه نهرینی عبور ایله الیوم (هرمانشتاد) دینیلان (زیبنه) قلعه‌سنه عزیمت ایلدی ۰

اردوی همایون ایکی ایدن زیاده مجارستانی پامال خیول تدمیر والتی قطعه قلعه‌سنی اوردهٔ قبضهٔ تسخیر ایتدیکی حالده مجارلر مقابله‌یه مقتدر اولهمیه‌رق قلاع ومواقع منیعه‌یه صوقولوب صاقلاندیلر ۰

ایام شتا تقرب ایدوب دشمندن نام ونشان بلورمدیکی جهتله موکب همایون افلاق طریقیله تختکاه ادرنه‌یه چکلدی ۰

افلاق بکی (دراقوله) بوسفر اثناسنده حسن خدمت وحین عودتده پادشاهه و جنود اسلامیه‌یه ضیافتلر و یروب اثبات صداقت وعبودیت ایلمشدر ۰

§

ارناودلغه فرقهٔ عسکریه سوقی

ارناودلق حکمداری سلطنت سنیه‌نك توجه وامنیتی

جلب ایتمك اوزره (اسكندر بك) نام اوغلنی مقدما عتبهٔ شاهانه یه كوندرمش ایدی .
بو اسكندر بك برمدت خدمت خاصهٔ شاهانه ده بولنوب تربیه كورمسیله مقدما باباسنك وقوع وفاتی اوزرینه طرف شهریاریدن باباسنك حكومتیله چراغ بیورلمشیدی .
لكن وطننه رجعتندن صكره لذت شیرینكامئ حكومت پادشاهك لطفنی اونتدرمش اولدیغندن حدود شاهانه دن بعض ممالكه تجاوزه باشلدی .
بناء علیه بونكده تأدیبنه لزوم كوردیكندن (سكز یوز قرق ایكی) سنه سنده اورنوس زادهلردن (عیسی بك) برسریه ایله ارناودلغه سوق اولندی فقط عیسی بك فرقه سی نصلسه اغتنامانه دوشه رك طاغلمش و اموال و اسرای مغتنمه ایله یوكلری اغرلشمش اولدیغندن اسكندر بك عساكر عثمانیه نك یولارینی كسوب اوزرلرینه هجوم ایتدی .
عساكر عثمانیه بومهاجمه یی كورنجه اولا الارنده

بولنان اسیرلری قلیجدن کچیردکدن صکره دفع صائله مسارعتله اکرچه خیلی شهید و یرمشلرسه ده دشمنی دخی منهزم و پریشان ایدرك مظفرا عودت ایلدیلر

§

فتح سمندره

مجارلولرك اره صره ممالك عثمانیه یه مهاجماتی صربلو اداره‌سنده بولنان سمندره طریقندن وقوعه کلوب اورانك تسخیری هم مجارلرك تخطیاتنه برسد سدید وهمده صربلونك دولت علیه اطاعتنده دوامنه سبب اکید اولهجغندن او حدودلره مأمور بولنان (اسحق) پاشانك اخطاراتی اوزرینه پادشاه اشبو (سکزیوز قرق ایکی) سنه‌سنده عساکر کلیه جمعیله سمندره اوزرینه یوریدی .

افلاق بکی دراقوله بوسفر همایونده معیت شاهانه ده بولنمق اوزره وقوعبولان دعوته مبنی ادرنه یه کلمش ایدی .

فقط میر مومی الیه نه سنبه مبنی اینسه پادشاهی کوجندرمش اولدیغندن کندوسی کلیبولی قلعه سنده وبرابر بولنان ایکی اوغلی دخی کرمیان ولایتندن (اکری کوز) قلعه سنده حبس وتسجین ایدلدی ٠

صرب قرالی دخی دعوت ایدلمش ایسه ده کندوسنك دائما مجارلو ایله ایتدیکی اتفاق خفی نزد دولت علیه ده معلوم اولهرق پادشاهك بودفعه کی سفری دخی کندی علیهنه اولدیغنی حس ایتدیکیچون دعوته اجابت ایتمدکدن ماعدا سمندره قلعه سنك محافظه سنه اوغلارینی تعیین ایله کندوسی مجار قرالی نزدینه فرار والتجایه مجبور اولدی ٠

اردوی همایون کمال قوت وشوکتله سمندرهٔ قلعه سی اوکنه نصب خیام وایکی آی مقداری قلعه نك شدتله حصر وتضییقنه دوام ایدرك نهایت محصورلرك مدافعه یه اقتدارلری قالمدیغندن بالاستیمان قلعه یی تسلیم ایتدیلر ٠

دراقوله‌نك اوغلاری در دست اولنه‌رق کوزلرینه میل چکیلوب (توقاد) قلعه‌سنه اعزام ایله حبس ایدلمشلردر .

پادشاهه ظفر پناه سمندره‌نك تسخیرندنصکره اسحق پاشا بی وکوتاهیه سنجاغی متصرفی اموزبك زاده (عثمان چلبی) بی وسائر بعض امرایی فرقه‌لریله (نیکبولی) قلعه‌سنك استیلاسنه مأمورا سوق بیوردیلر .

بو امر انیکبولی یی محاصره ایدوب حربه دوام ایتمکده اولدقلری حالده دشمنك بر بیوك اردوسی پیاده‌لری اوکده وسواریلری قفاده اوله‌رق ظهور ایتدی .

اسحق پاشا اوجه ایتدیکی تحقیقات اوزرینه جنود اسلامیه یی حربه حاضرلمش ایدوکندن دشمنی شدتله قارشولدی .

دشمنك پیاده طاقمی عثمانلو اتلرینك اياغی التنده پامال ایدیله‌رك سواریسنك دخی یوزلری دوندورلدی .

عثمانلی قهرمانلری دشمنی تعقیبه مسارعتله فرار یلرك

برچوغی تپه لندی . برچوغیده اسیر ایدلدی .
نیکبولی محصورلری کندیلرینه امداده کلان بر بیوك
اردونك بوصورتله هزیمته اوغرادیغنی کورنجه انلرده
تسلیمه مجبور اولدیلر .
پادشاه مظفر علم سمندره ونیکبولی واوراده بولنان سائر
صرب ممالکنی بوصورتله ممالك عثمانیه یه منضم قلدقدن
صکره سمندره حکومتنده (طورخان) بکی تعیین واورالرك
محافظه سنه لازم اولان سائر تدابیری اکمال ایدرك پای تخت
ادرنه یه عودت ایتدی .
« بعض مؤرخین اشبو سمندره سفرینی (سکزیوز
قرق درت) سنه سی وقوعاتندن اولمق اوزره
یازمشلرسه ده (مصر) ملکی (طاهر ابوسعید)
طرفندن (سکزیوز قرق ایکی سنه سی جمادالاولیسنك
اونی) تاریخیله مؤرخ کلمش اولان نامه یه سلطان
مراد غازی حضرتلری جانبندن یازیلان جوابنامهٔ
همایونده سمندره مظفریتندن بحث ایدیلوب بوجوابنامه یه
درج یه ملك مشار الیهك تبریکی متضمن (سکز

یوز قرق اوچ سنه‌سی ذی‌الحجه سنك یکرمیسی) تاریخلو برجواب کوندرلمش اولمسنه نظراً مظفریت مذکوره (قرق ایکی) سنه‌سی وقوعاتندن اولمق لازم کلور »

§

بلغرادك محاصره‌سیله نوه برده‌نك فتحی

حضرت پادشاهك مجارستانجه آرزو ایتدیکی فتوحاتك مدخلی صایبلان (بلغراد) قلعه‌سنی دخی صر بلودن المق اوزره (سکز یوز قرق اوچ) سنه‌سنده اول جانبه موکب شاهانه حرکت وعزیمت بیوردی ·

و بلغراد قلعه‌سی تحت محاصره‌یه الندی ·

فقط قلعه‌نك اوزمان دخی متانت ورصانتی جهتله اردوی همایوند بولنان طوپلرله تسخیری مشکل و بلکه ممتنع کورندیکندن بونکله بیهوده اوغراشمقدن صرف نظرله جنود اسلامیه (صوه) نجرندن اعرار

وبجارستان ایچنه الغار ایتدیرلدی .
بودفعه دخی بجارستاندن غنـایم واسرای کایه الهرق اردوی همایون ادرنه یه متوجهاً عودت ایتدی .
اثنای عودتده کذرکاه اردوی همایونه تصادف ایدن (نوه برده) قلعه سی بالمحاصره تسخیر اولندی .

§

مزید بکك افلاق جانبنده انهزام وشـهادتی

یوقاریده بیان اولندیغی وجهله افلاق بکی درافوله نك اوغلاریله برابر اخذ وحبس اولنمسی مناسبتیله افلاق دیاری حکمدارسز قالمشیدی .
بجار قرالی بوفرصتدن وپادشاهك صربیه طرفنده کی مشغولیتندن استفاده ایدرك افلاق بویارلرندن برینی افلاق حکومتنه اقعاد ایله اوجهتدن ممالك محروسهٔ شاهانه یه ایصال خساراته باشلدی .
پادشاه افلاقدن دفع اغیار ایچون امرادن (مزیدبك) نام سردار قوماندهسیله افلاقه برفرقهٔ عسکریه سوق ایتدی .

مزید بك دخی افلاقه داخل ودرجنك اول غلبه وظفره نائل اولمسیله کندوسنه غرور کلهرك حزم واحتیاطی ترك ایله عسکری اقیبنه طاغتمش وکندوسی جمعیت قلیله ایله برموقعده قالمش اولدیغی حالده مجارلونك کوندرمش اولدیغی اردو افلاقلو ایله برلشوب مزید بکی اولدیغی یرده باصدی ۰

مزید بك نزدنده بولنان جزئی عسکرله شجیعانه مقابله ایتمش ایسه ده اعدانك کثرتی مناسبتیله باشه چیقه مدیغندن کندوسی وعساکر اسلامیه نك برطاقمی شهید و برطاقیده اسیر اولهرق بقیهٔ عساکر دخی منهزماً هزار زحمتله رجعت ایتدی ۰

§

مزید بك فرقه سنك بوجه مشروح انهزامی خبری اوزرینه پادشاه برفرقه دها ترتیب وتجهیز ایدرك روم ایلی بکلر بکیسی (قوله شاهین) پاشاقومانده سیله افلاقه سوق وتعیین بیوردیلر ۰

بوشاهین پاشا دخی عیاش وکج تدبیر برادم اوله رق افلاق ایچنه داخل اولنجه عیش ونوشه طالدی ویوحرکاتك نتیجه‌سی وخیم اولدیغنی اخطار ایدن امرانك سوزلری قطعا اصغا ایتمدی .

پاشا مستانه ومغرورانه برحالده ایکن مجار عسکرینك کلمکده اولدیغی خبر ویرلنجه مستی غروردن ایبلوب فرار یولنی طوتمق ایستدی .

امرا پاشایی قاجغه براقیوب دشمنه مقابله تدبیرینی کورمك ایچون برکنجه الیقو یمشلرسه ده ایرتسی کون شاهین پاشاو بعض حیتسز امرا طونه‌دن پرو یقه‌یه قاچدیلر .

کوتاهیه سنجاغی متصرفی عثمان چلبی شجیع وجسور برمرد غیور بولندیغندن ذل فراری ارتکاب ایده‌میوب سائر حیتندن امرا وعساکر ایله دشمنه کوکس کردیلر .

وبرکون صباحدن اقشامه قدر یقه‌یقه فداکارانه حرب ایدیلر .

لکن اصل اردوقوماندانلك فراری عسکره ضعف وهراس ایراث ایتدیکندن نتیجهٔ حربی مجارلوقزاندی .
وعثمان جلبی ایله نیجه نامدار امرا و برچوق دلاوران عسکر شهید اولدیلر .
« بعض تاریخلرده ساهین پاشا یرینه شهاب الدین پاشا دینلمشدر » .
اشبو ایکی دفعه کی هزیمتلر (سکزیوز قرق دزت وقرق بش) سنه لرنده بر بری متعاقب وقوعه کلمشدر .

§

قونیه سفری

افلاق جانبنده عساکر اسلامیه نك ایکی دفعه در بوزلمسی قرمان اوغلی ابراهیم بکك دولت علیه علیهنه اولان عداوت مکتومه سنی اظهاره ومجارلو ایله اتفاق نهایسی احکامنی اجرایه جسارتنی مستلزم اولهرق دامادی بولنان طورغودلی عشیرتی رئیس (حسن) بکی بلاد قرمانه هم حدود اولان ممالك عثمانیه یه

تسلیط وبو واسطه ایله نیجه بلادی تالان وتخریب ایتدی ۰

پادشاه غیرت اکتناه ابراهیم بکی بودفعه اله کتوروب انتقام الق اوزره (سکزیوز قرق التی) سنه سنده دیار قرمانه سفر واردوی همایون ایله قونیه قلعه سی اوکنه نصب اعلام ظفر پیوردی ۰

شمدی یه قدر دیار قرمان وسائر حکومات اسلامیان اوزرینه وقوعبولان اسفار دولت علیه ده نهب وغارت اصول اعتسافیه سی سبقت ایتمامش ایدی ۰

سلطنت سنیه اورو پاده اعدا ایله اوغراشورکن ابراهیم بکك ممالك عثمانیه حقنده روا کوردیکی حرکات غدارانه وغاصبانه سندن طولایی پادشاه پك زیاده غضبناك اولمسیله بالمقابله بودفعه قرمان دیاری عساکر عثمانیه یه غارت ایتدیرلمشدر ۰

« هر عصرده ایشته بوقرمان اوغلی کبی برشخص غدارك ارادهٔ کیفیه وسیئات ذاتیه سی شئامتی صوجسز کناهسز برطاقم فقرای اهالی چکرو (ظالم نماند

قاعدهٔ زشت او بماند) مدلولنجه برظالمك كوسترديكی مثال ظالمانه معاملهٔ متقابله بولنده قاعده حكمنده طوتبلور كيدر » .

صددن چقميه لم :

ابراهيم بك بنه ايچ ايل طاغلرينه قاچوب بوكره دخی جنايانی باغشلمق ايچون حضرت پادشاهك همشيره سی بولنان حليله سی (سلطان) حضرتلرينی وزيری مقامنده اولان (سرور) بك وعلما ومشايخدن بعض ذوات معروفه ايله برابر عتبهٔ پادشاهی يه بعث واعزام ايلدی .

پادشاه همشيره لری سلطانك كوزلرندن ياشلر دوكه رك ابتديكی نيازواسترحامه وسرور بكك دخی قوهٔ نطقيه سيله سرد ايلديكی اعتذارات وتعهداته طيانه ميوب اسكی منوال اوزره ابراهيم بكی تكرار عفو ايله ادرنه يه عودت بيوردی .

§

اشبو فرمان سفرندهٔ اماسيه راليسی شهزادهٔ (سلطان علاءالدين) دخی ولايتی عسكريله موكب همايون

معيتنده بولندير لمش ايدى .
شهزاده مشار اليه مقر حكومتنه عودتنده حلول اجل موعود يله ارتحال دار بقا ايتمشدر . رحمة الله عليه

§

مجار قرالنك بعض اورو پا حكمدارلريله بالاتفاق روم ايلنه هجومى

صرب بستانك مركز حكومتى بولنان (سمندره) نك وسائر ممالك صربيه نك برقاچ سنه مقدم دولت علية عثمانيه طرفندن ضبط اولنمسندن واوغلارينك دست عثمانيانه دوشه رك توقادده حبس وتسجين ايدلمسندن طولابى صرب قرالى حين فرارندن برى مجار قرالنه وسائر اوروپا حكمدارلرينه عرض سوزش وشكايت ايتمكده وقرمان اوغلى ابراهيم بك دخى [سزاوته دن بن برودن بالاتفاق حركت ايدهلم عثمانلويى اورته دن قالديرهلم روم سزك اناطولى بنم] كبى خبرلرله مجارلويى تحريك وتسويل ايتمكده ايدبلر .

مجارلونك افلاق جانبنه تجاوزاتی وابراهیم بكك دخی اوته طرفدن آنفاً بیان اولنان حركات خصمانه‌سی ایشته بو تحریكات واتفاقك ثمرهٔ فسادیه‌سی ایدی .
مجار قرالی پادشاهك قونیه ده مشغول بولندیغی اثناده (یانقو) نام سرعسكری قوماندهسیله وصرب قرالی دلالتیله برمكمل اردوسنی بلغراد جانبندن ممالك محروسه یه سوق ایتدی .
بواردو (ازلادی) در بندندن چكوب پای تختادرنه یه كلك وبتون روم ایلنی ضبط ایتمك زعمیله یوریوب (الهجه حصار) (شهر كوبی) (نیس) (صوفیه) واوحواليده بولنان سائر قلاع وقصبات وقرایی یاقوب یقه رق راست كتوردكلری اهالینك كیمنی اعدام وكیمنی اسیر ایدرك ازلادی در بندینه طیاندی .
فقط متفقینك اومدقلری قدر پادشاه قونیه ده مشغول قالیوب شمشیر قهرقهرمانئ عثمانی ایله قرمان اوغلی پك چابك امانه كتورلمش وموكب شاهانه ادرنه یه تیز عودت ایتمش اولدیغندن اردوی همایون ازلادی

در بندنده اعدایی قارشولدی ۰
دشمن اردوسی اردوی همایونه نسبتله قوتلی بولندیغندن پادشاه تدافعی حرکتی دها مناسب کوروب ازلادی در بندینی سد وتحکیم وموسم قیش اولمق مناسبتیله دشمنك کذرکاهی اوله بیله جك یوللره صولر اجرا ایتدیرمك بوصولرك انجمادیله کجید و یرمن برحاله کلمسندن طولایی دشمن در بندن بری طرفه مرور ایده مدی ۰
شدت شتانك تأثیراتی برطرفدن و یوللرك قپانمسندن ناشی ذخایر ومأکولات سائره ضرورتی بریاندن دشمن اردوسنی بی مجال وعودته اجبار ایتدی ۰
دشمن اردوسنك رجعتی اوزرینه روم ایلی بکلر بکیسی (قاسم) وتوقاد حاکمی (بلیان) پاشالرله صدر اعظم خلیل پاشانك برادری و پادشاهك انشته سی بولنان بولی متصرفی (محمود چلبی) وسائر بعض امرا تعقیبه مأمور ایدلدی ۰
لکن دشمن اردوسی غفلت ایتیوب رجعتنی فن حربه

توفیق و یرر مواقع مقتضیه یه عسکر تعبیه ایدرك کیدردی

عساکر عثمانیه ایسه بی حزم واحتیاط کمال سرعتله یور یمکده ایکن (نیش) در بندنده دشمن عسکری بونلرك اطرافنی المسیله جریان ایدن محاربه نتیجه سنی مجارلو قزانوب عساکر عثمانیه منهزم اولدی ـ محمود چلبی دخی قید اسارته دوشدی

دشمن اردوسی بومظفریتدن شادکام اولهرق طونه یی کچوب مجارستانه رجعت وموکب شاهانه دخی ادرنه پای تختنه عودت ایلدی

حضرت پادشاه بوانکسار وهزیمتدن متأثر اولوب سنهٔ آتیه موسم بهارنده دشمندن انتقام المق ایچون تدارکات کلیه یه تشبث ایتمك افکارنده ایدیلر

فقط صرب قرالی برسفیر مخصوص کوندروب کندوسنك عفو بنی واوغلرینك محبسدن اطلاقنی نیاز ایله برابر مجارلو ایله دولت علیه بینده مصالحه یه توسط ایده جکنی عرض ایتمش ومحمود چلبینك قید اسارتدن اطلاقی

حقنده حلیله سی بولنان همشیرهٔ پادشاهی دخی سوز وکدازه باشلامش ونیجه سنه لرندنبرو عساکر عثمانیه محاربات متواليه ايله يورياوب تبعه دخی مصائب حربیه ايله ازلمش اولديغندن صربلو کاکان دولت علیه یه برویرکوی معین ویرمك و (سمندره) قلعه سی ینه صربلویه رد اولنمق شرطلریله عقدمصالحه اولندی ..

وبوسببله صرب قرالنك اوغللری توقاد زندانندن ومحمود چلبی دخی قید اسارتدن اطلاق ايدلدی .

« بومصالحه یه دائر سلطان مراد حضرتلرینك مصر سلطانی ملك اشرف برسبای طرفنه صورت استشاره ده یازمش اولدقلری عربی انعباره برنامهٔ همایوندن انکروس ايله اوچ سنه ايچون عقد صلح ومسالمت اولندیغی وصربلو وبوسنه لو اوته دنبرو دولت علیه نك خراجگذاری اولهرق افلاقلونك دخی بودفعه جزیه یی قبول ايتديکی مرقدر » .

سلطان مرادك سلطنتدن فراغتی

سلطان مراد ثانی حضرتلری حین جلوسلرندنبرو داخلی وخارجی محاربات متمادیه ووقوعات متتابعه ایله اوغراشمقدن اوصانمش وبوکره اوروپالولر ایله عقد صلح ایدرك غوائل حربیه وخصمانه یه ممکن مرتبه ختام ویرمش ونجل نجیب ادیبی سلطان محمد حضرتلرینك ناصیهٔ حالنده حسن ادارهٔ ملکه استعداد کورمش اولدقلرندن بقیهٔ عمرینی کوشهٔ استراحتده کچیرمك ارزوسیله اشبو (سکز یوز قرق یدی) سنه سنده سلطان محمدی والی بولندقلری مغنیسادن دعوت وجلب ایله سلطنت سنیهٔ عثمانیه یی مشار الیهه تقلید وفراغت وکندولری (اسحق) پاشایی وسائر بعض خواصی برابر الهرق مغنیسایه عزیمت بیوردیلر .

§

وارنه محاربهٔ مشهوره سی

سلطان محمد پدری حیاتنده جالنس سریر سلطنت اولمش ایسه ده دها نوجوان وفن دقیق حکمرانیده هنوز بی آزمایش وامتحان اوله رق اطرافده بولنان اعدا ایسه سلطان مرادك تخت عثمانی بی براغوبده مغنیسایه چکلمسنی اختلال دماغنه وفتور همتنه حمل ایله زعملرنجه شوزمانی دولت عثمانیه نك محو وازاله سیچون الك مساعد کوردکلرندن وجله دن اول اناطولی قطعه سنه هربار چشم حرصله باقمقده اولان قرمان اوغلی مفسدی اوروپایه الچیلر کوندروب مجار قرالنی تحریك وتشجیع ایتدیکندن اشبو (سکزیوز قرق سکز) سنه سنده (مجارستان) (المانیا) (صربستان) (افلاق) (بغدان) بوسنه) وسائر اوروپا حکومت وملتلری اتفاق ایدرك پای تخته هجوم وروم ایلی قطعه سنده بولنان ملت اسلامیه یی معدوم ایتمك اوزره حدوده یورییکده اولدقلری ارکان دولتك مسموعی اولدی ۰

بو دهشتلو حوادث ارکانك عقللرینی باشلرندن

صچرادوب پادشاه نو جاهك جلادت وشوكتی هنوز اعدایه طانیدلمامسیله برابر حداثت سنی وتجربه سزلکی جهتله بویله باشلو براتفاق خصمانه یه قارشو ادارهٔ تدابیر حربیه ایده بیلمسندن ناامید بولندقلرندن قوجه خنکارك جلب ودعوتنه قرار ویردیلر ۰

بو قرار اوزرینه صورت حالی اخبارینی موجب اولمیه جق بر زمین ایله سلطان محمده عرض ایدوب پدرلری سلطان مراد جانبنه اعدای متفقه یه مقابله ایچون همان تشریفلرینی متضمن دعوتنامه یازدردیلر : سلطان مراد اشبو برنجی دعوته قولاق اصمامش ایسه ده ارکان دولت [اعدای دین بیضهٔ اسلامی شکست ایتمك قصدیله دیار اسلامه هجوم کوسترد کلرندن اکر پادشاه ایسه کز محافظهٔ ملك وملت ایچون مقابله ومدافعه یه وایفای فریضهٔ جهاده مجبور واکر پادشاهلغی کندیکزه مال ایتیورسه کز اواو الامر طرفندن امر غزایه مأمور اولدیغکزدن بحمه حال تشریف بیورملیسکز] یولنده دفعی مشکل مقدمات

معتوله‌یی مشتمل برعریضهٔ عمومیه تقدیمله سلطان مرادك عاجلا روم ایلنه کچملرینی نیاز و ابرام ایتدیلر .

سلطان مراد اشبو استدعای عمومی یه جواب ویرمدیکی کبی ایشك اهمیتی پك اغر اولدیغنی دخی اکلادقلرندن همان اناطولی جانبی عسکرینی معیتلرینه جلب وجمع ایدرك سبرسریع ایله کلیبولی قصبه‌سی قارشوسنه کلدیلر .

لکن متفقین طرفندن ترتیب وتجهیز اولنان دونمانك دکز بوغازینی طوتمش اولمسیله قارشودن کلیبولی یه کچلمنك امکانی بولهمدیلر .

بناء علیه اناطولی حصاری طرفندن کچمك اوزره قره دکز بوغازینه شتاب ایتدیلر .

صدر اعظم خلیل پاشا پادشاهك کلیبولیدن کچمیوبده قره دکز بوغازینه کله جکلرینی روش حالدن استکشاف ایدرك روم ایلی عسکرینی بالاستصحاب اناطولی حصارینك قارشوسنه کلمش و شاید دشمن

طرفندن موکب شاهانه‌نك مروریه ممانعت اولنه‌جق اولور ایسه مدافه ایچون ساحله طوپلر دیزمش وسلطان مرادی کوزتمکده بولنمش ایدی .

سلطان مراد امنا بوغازدن زوم ایلی جانبنه عبور ایله ایکی طرفك قوتنی برلشدیروب ادرنه‌یه واصل اولدی .

متفقینك دخی طونه‌دن مرور ایدرك (وارنه) یه کلدکلری تحقق ایتدیکندن سلطان محمدی ادرنه‌ده بالابقا کندولری بلا توقف مقابلهٔ اعدایه توجه بیوردی .

متفقین اردوسی بلغراد طریقندن ممالك شاهانه‌یه کیروب هرنقدر حدودقهرمانلری بولنری زده‌لمکدن کیرو طورمدیلر ایسه ده‌اویله مکمل برارده‌یه قره‌قول حکمنده بولنان حدود محافظلرینك مدافعه‌سی سد ممانعت اوله‌میه‌جغندن اعدای متفقه وارنه‌یه قدر خط حرکتلرینه تصادف ایدن ممالك محروسه‌یی جکنه‌یه‌رك کلمشلر ایدی .

اردوی اسلام دخی وارنه یه باوصول ایکی طرف کمال شدتله محاربه یه کیرشدیلر .

متفقین اردوسی کرك عددجه کرك الات حربیه جه مکمل ومنتظم اولوب حتی یالکز یتمش بیك زرهلو سوار یلری وارایدی .

جنود اسلامیه هرنقدر شجیعانه مقابله دن کیرو طورمدیلرسه ده امرا وعسکرك برچوغی شهید ومجروح اولهرق اناطولی بکلر بکیسی (قره جه پاشا) دخی شهید دوشمسیله دشمن طرفی غلبه کوسترو ب عساکر عثمانیه هزیمت وفراره یوز طوتدی .

لکن پادشاه کوه تمکین قپوقولی دینیلان یکی چری طاقی وفراری ارتکاب ایتیان بعض حیتمندان ایله برتپه نك باشنده ثبات ایدوب ظهور نصرت غیبیه تمنیسیله شجعان عسکری دفع وتدمیر اعدایه تحریض وتشویق ایتمکده وجانب دشمندن یغمور کبی اتیلان طوپ وتفنك دانه لرینه کوکس کرمکده ایدی .

مجارقرالی اردوی اسلامك پریشانلغنی و پادشاهك جزئی

قوتله قالديغنی اکلايوب پادشاهی اسيرايتمك زعميله بالذات هجوم کوسترمدی .

بوحالده دخی قوجه سلطان مراديا وری لطف ربانی به اعتماد ايدرك ثباتنه قطعا خلل کتورمدی .

« خيراه افندی تاريخك بو بخشنده سلطان مراد فاجه جق اولديسه ده قره جه بك اتنك ديزکنه ياپشوب نصيحت ايدرك قاچمغه راقدی يولنده برطاقم مقالات سرد ايدلش ايسه ده تواريخ معتبره ده بويله برروايت کوريله مدی . خصوصيله قره جه بك اولجه شهيد اولمشيدی . اولمسه ده بونجه محاربانده سيف قهرمانيسيله قهر اعدايه مألوف اولان سلطان مراد ثانی کبی شير بيشهٔ وغا بر پادشاه حرب ازمايه کور قره جه بكك نصيحتنه محتاج اولهجق قدر ثباتسزلق کوسترمسی مستبعد دکلمیدر ؟ »

هرنه ايسه :

مجار قرالی غرور غلبه ايله علم عثمانی اوزرينه ات قالديروب زعمنجه پادشاهی حرب اسيری ايتمك ايچون

قوشمقده اولدیغی حالده پادشاه یکی چری دلاورلرینه [شو مغرورك کندی اردوسندن ایریلوبده سرخوش کبی کلیشی علامت ادبارید ر . تاورته کزه کیرمیجه مقابله کوسترمیوب اره کزه الدقدن صکره قلیچ اوشورنوب اتلافنه غیرت ایدیکز] دیه رك قومانده و یردی .

فی الحقیقه فرال جنون احوال یکی چریلرك اره سنه قدر صوقولدی . صوقولدی اما فی الحال بلاسنی بولدی .

یکیچری قهرمانلرندن (قوجه حضر) نام دلاور برسیف رستمانه ایله قرالی اتندن دوشیروب ودر عقب باشنی کسوب رکاب همایونه کتوردیکندن برمزراغه طاقیله رق اعلان اولندی .

بو سرفلاکتزده نك مزراق اوزرنده کورنمسی دشمن عسکرینه مورث دهشت و بالعکس اوجه فراریانی طوتان اسلام سواریلرینه موجب قوت وغیرت اولوب بوحال اوزرینه ظهوره کلان فداکارانه محاربه نك

نهایتده اردوی دشمن منهزم و پریشان و جند مسلمین غلبهٔ کامله یه نائل ایله بختیار و شادمان اولدی .

روم ایلی بکلر بکیسی (داود) پاشا عثمانلی سواریلریله دشمنی تعقیبه مأمور اولوب متفقینك بوزغون عسکری علی التوالی ایکی کون ایکی کیجه طونه نهرینه قدر تعقیب اولنمیله قیریلان قیریلوب بقیة السیوفی اسیر ایدلدی .

میدان حربدن فراری ارتکاب ایدن روسای عسکریه نك قتل و اعدامله اجرای سیاستلرینی پادشاه مراد ایتمش ایسه ده مظفریت واقعه نك صدقه سی اولق اوزره ارکان دولت عفولرینی رجا و شفاعت ایتدکلرندن اعدامله رندن صرف نظرله فقط بعض تأدیبات ایله اکتفا اولنمشدر .

اشبو مظفریت جلیله یی یار واغیاره و خصوصیله قرمان اوغلنه طو یورمق اوزره قرالك سر مقطوعی بروسه یه کوندریلوب تشهیر اولندیغی مثللو اسیر ایدیلان زرهلو سحار اتلولرندن یکرمیشر اوتوزر نفری

مطنطن ظفر نامه‌لرله ملوك وحكمداران اسلاميه‌يه ارسال ايدرلمشدر ٠

ظفر نامه‌لر ادرنه‌ده جالس سرير سلطنت اولان سلطان محمد جانبندن يازيلوب بونلردن شاه ايران (شاهرخ) ميرزايه يازلمش اولان (سكزيوز قرق سكز) سنه‌سى رمضان شريفنك اواخرى تاريخلو ظفر نامه‌نك برصورتى (۱) رقيله ذيل جلده ترقيم اولنمشدر ٠

« تاج التواريخده بو ملحمهٔ كبرانك (سكز يوز قرق سكز) سنه‌سى رجبنك يكرمى طقوزنجى صالى كونى وقوعبولديغى مسطوردر »

« بدايت ظهوردولت عثمانيه‌دن برواورو پاو عثمانلويى محو ايتمك وهيچ اولمزسه روم ايلى قطعه‌سندن سوروب چيقارمق اوزره بر قاچ دفعه اتفاق عمومى صورتنده قيام ايتدكارى مثلاو يله اوافكار باطله سوقيله اشبو وارنه وقعه‌سنى ظهوره كتوردبلر خداوندكار سلطان

مراد اولك شهادتنی متعاقب اولان (قوصوه) محاربهٔ مشهوره‌سنده نصل خجیل اولدیلرسه اکا ثانی اولان بووقعهٔ عظیمه‌ده دخی اولصورتله رذیل اولدقلرندن وزیرده ایراد اولنه‌جغی وجهله برقاچ سنه صکره یینه قوصوه‌ده‌وقوعه کلان محاربه‌یی دخی‌غیب ایتدکلرندن بوندنصکره ارتق تجاوزی حرکته تصدی ایده‌میوب بالاخره رفته رفته اوروپادن خیلی اقالیمی دولت علیه‌یه ترکه مجبور اولمشلردر . »

§

سلطان مراد ثانینك تکراد سریر سلطنت عثمانیه‌یه جلوسلری

سلطان مراد غزا اعتیاد یوقاریده تفصیل ایدیلان وارنه‌وقعهٔ هائله‌سنده دخی اعدای متفقه‌یه غلبه‌ایدرك ملت اسلامیه وسلطنت سنیهٔ عثمانیه‌یی پك یوك برورطه‌دن قورتارمسیله توجهات قلوب عامه برقات دها جانب عالیلرینه منجذب اولدیغی حالده کمال

شوکتله وارنه‌دن ادرنه‌یه بالمعاوده ادرنه خارجنده نصب اوتاغ همایون پیوردیلر ۰

وزرا وروسانك وبالعموم عسکری طائفه‌سنك حال وقالرندن نجل جلیل عالیلرینك حداثت سنی مناسبتیله مظهر حسن قبول اولهمدقلرینی اکلایوب تکرار تخت عالیٔ عثمانیه جلوس ایتمك افکاری لایح ضمیرلری اولدی ۰

فی الحقیقه ازهر جهت اقتدار حکمسز ایسنی عالمه تصدیق ایتدیرن پدر کمال افسر حیاتده اولدقجه هنوز آثارادارهسنی فعلا اثباته اختلاس وقت ایده‌میان پرشهزاده‌نك کوکبهٔ سلطنتی ولوکه استقباللده تنویر آفاق مدنیت ایده‌جکی خواص عندنده کشف ایدلمش اولسون بنه انظار عمومیه‌یه بك اوقدر پارلاق کورینه‌میه‌جکندن فاتح حضرتلرینك دخی بالاخره فعلیاتیله ثابت اولان اهلیت مادرزاد وجلادت رستم نهادلری بودفعهٔ عسکری طرفندن تقدیر اولنه‌مامشیدی ۰

صدر اعظم خلیل پاشانك القاآتی اوزرینه سلطان محمد دخی حق ابوته حرمتهٔ برکره پدرلرینه تخت سلطنتی قبول ایتملرینی تکلیف ایلمکی مناسب کوروب بوخاطره بی وزرا وارکانه اجدی ۰

ارکان دولتك ایسه بوصورت الك زیاده آرزو و چارهٔ حصولنی جستجو ایتدکلری برماده اولدیغندن سلطان محمدك بوتدبیرینی القشلیوب [پدر عالیکز ذاتا غوائل سلطنتدن مجتنب وکوشهٔ انزوا کندولرینه اعز مطالبدر قبول ایتمیه جکلرنده شبهه یوق یا برکره تکلیف ایله شرط بنوتی یرینه کتیرمش اولورسکز] دیه رك کندی امل درونلرینی سزدرمکسزین تشویق یله ایتدیلر ۰

بناء علیه سلطان محمد پدر عالیلریله اذرنه‌نك خارجنده ملاقات ایتدکلری زمان بوشکایتی درمیان ایتدکده سلطان مرادك دخی مضمرینه موافق کلدیسه ده اولا اولا قبولسزلك کوستروب نهایت ارکانك ابرام ورجالرینه بناء ملاحظه یه تعلق ایتدی ۰

سلطان مرادك بوندن غرضی دخی افراد عسکر یه نك افکاریني لایقیله یوقلیوب اکلامق ایدی ۰
ایرتسی کون صیدوشکار نامیله قیره چیقوب وعسکری دخی سورکون اوی بهانه سیله معیتلرنده کوتوروب برصحراده کیفیت جلوس استمزاج یولنده عسکرك افکاریني صوردی ۰
کافهٔ عسکر همان اوراجقده کال ممنونیتله بیعته مسارعت ایتدکلرندن ایرتسی کونی سلطان مراد ثانی حضرتلری ادرنه سرایینه داخل اولهرق ثانیاً تخت عالی بخت عثمانیه جلوس وشهزاده سلطان محمدی ینه مغنیسا حکومتنه تعیین واعزام بیوردیلر ۰
«بعض موٴرخین وارنه عودتنده سلطان مراد برمدتجك مسافرت طریقیله ادرنه ده اقامت ایتدکدن صکره ینه مغنیسایه عزیمت وعودت ایدرك برسنه صکره ادرنه ده ظهور ایدن برحریق کبیر مناسبتیله خلقیجه وعسکرجه سلطان محمدك اداره سندن خشنودسزلق حصوله کلمش وبونك اوزرینه ارکانك نهانی دعوتنه مبنی سلطان مراد ادرنه یه بالورود

ایکنجی دفعه اولق اوزره جالس سریر سلطنت اولمشدر . کبی بروایت ایده یورلرسه ده وقوعاتك سیاق وسباقنه نظرا بوروایت قوت المامشدر » .

موره جانبنه سفر همایون وقوعی

استانبول ایمپراطورینك برادری (قسطنطینك) زیر حکومتنده بولنان (موره) قطعه سی روم ایلی جهتنجه بحر سفیدك کلیدی مقامنده اولهرق اورانك فتح وتسخیری دولت علیه جه اهم اولغله برابر وارنه اتفاقنده وندکلونك کلیبولی بوغازینه سفاین سوقیله سلطان مرادك اناطولیدن روم ایلی یه مرورلرینی تصعیب ایدلسندن طولابی وندیك ممالکنده دخی عثمانلو قلیجنك ضیاسی کوسترلمك وفرنکلردن اخذانتقام ایدلمك ایجاب ایدوب بوده اولا موره نك الده بولندیرلمسنه موقوف ایدی .

بناء علیه پادشاه کیتی ستان (سکز یوز اللی) سنه سنده مدت مدیده موره حدودنده مأمور بولندیغی

ایچون اوحوالی احوالنه واقف اولان مشهور غازی طورخان بکی طلیعه سرداری تعیین وکندولریده موکب همایونلریله موره جانبنه حرکت بیوروب موره نیم جزیره سنی روم ایلنه وصل ایدن اوچ میل مقداری قرمنك مدخلنده واقع (کرمه) قلعه سنی محاصره ایتدی ٠

ذکر اولنان اوچ میل مقداری اراضینك عرضی دخی بربرینی قورر چند قطعه قلعه لرله تحکیم ایدلمش اولدیغی کبی بو قلعه لرك یکدیکرینك بینی دخی خندقلرله کسیلوب صوایله طولدیرلمش اولدیغندن اورادن موره ایچنه کچلمك محال حکمنده کورینوردی ٠

کرمه قلعه سی اشبو قلعه لرك اك متینی ایدی ٠ فن قلعه کشایی وجلادتده ملکه کسب ایتمش اولان سلطان مرادك همت جهانکیرانه سنه بو استحکام دخی طیانه مدی ٠

عثمانلو قهرمانلری بالاقدام قلعه خندقلرینی طپرافله طولدیروب وطوپ وتفنکه اهمیت ویرمکسزین یورییش

ایدوب تسخیری پك مشكل كورینان مذكور قلعه‌لرك جمله سنی تسخیر ایتدیلر ۰

كرك بوقلعه‌لردن وكرك اطرافندن عسا كر عثمانیه النه غنایم واسرای كلیه كیرد یكندن ومورهاونز دخی طالب صلح وامان اولدقلرندن دها ایلروسنه كیدلیوب بالمصالحه موكب پادشاهی ادرنه‌یه عودت ایلدی ۰

ارناودلغه سفر همایون

ارناودلق حكمداری بولنان (اسكندر) بكك عمی زاده‌لرندن حمزه بك (سكز یوزالتی برسنه سنده) ادرنه‌یه كلهرك حضور همایونه مثولنده ارناود رؤسای شوارالق اسكندر بكدن یوز جویرمش اولدقلری جهتله دولتجه عساكر كافیه سوقیله كندوسنه اعانه اولندیغی تقدیرده (اقجه حصار) وسائر ارناودلق ممالكنك سلطنت سنیه ایچون ضبطنی تعهد ایتدی ۰

ارناودلغك استیلاسی ذاتاً دولت علیه‌جه مقتضیات ملكیه‌دن بولندیغندن پادشاه باذات حركت (واقجه حصاری) حصر وتضییقه همت ایتدیلر ۰

حصار مذکور قلاع متینه دن ایدی ·
بناء علیه محاصره ایکی ای امتداد ایدوب نهایت قلعه نك صویی کسیله رك صوسزلق محصور ینك جانه کار ایتدیکندن قلعه پادشاهه تسلیم اولندی · ارناودلغك ایشه یرار اکثر محلاری دخی بوسفرده تسخیر اولنوب موکب همایون ادرنه یه دوندی ·

§

قوصوه محاربه سی

یوقاریده تفصیل وحکایه اولنان وارنه وقعه سنده مجارلو ومتفق بولنان سائر اورو پالو اوغرادقلری هزیمت مجبو بیتنی ازاله ایتمك وتکرار حرکت متفقانه ایله عثمانلودن اخذ ثار ایده بیلمك ایچون اشبو (سکز یوز اللی ایکی) سنه سنده جمعیت کلیه ایله مجار بانلرندن اولوب وارنه محاربه سنده دخی سرعسکر اولان (یانقو) قومانده سنده اولدقلری حالده بلغراد یولندن درون ممالك شاهانه یه یورییدیلر ·
پادشاه دخی اوجه تحقیق کیفیتله موجود قوتی ایله

صوفیه جانبنه عزیمت ایدوب بتون عساکر اسلامیه نك اجتماعنی بکلمکده ایدی .

بوصره ده اعدای متفقه عداد ندن اولان افلاقلو حدود خاقانیه دن (نیکبولی) اطرافنی غارته قویولمش اولدقلرندن حدود امراسی بالاتفاق شیخون طریقیله نیکبولی طرفلرنده دشمنی صاردیلر .

واعمال سیف وسنان ایله برطاقنی قلیجدن کچیردکدن صکره برطاقنیده اسیر ایتدیلر .

امرانك درجتك اولی بو مظفریتلری بشارتی صوفیه ده پادشاهه واصل والنان اسیرلر دخی اردوی همایونه داخل اولنجه سلطان مراد غازی حضرتلری یونی موفقیت آتیه ایچون فال باخیر عد ایدرك ارتق متفقینك بیوك اردولری اوزرینه یورمکی تنسیب وعساکر اسلامیه یی طاقم طاقم حضورندن امرا ایله دشمنله حین ملاقاتده قور یله جق صف حربی میمنه میسره قاعده سی اوزره باذات ترتیب بیوردی .

« قرمان زاده ابراهیم بك بوسفر اعانه وامداد یولنده برمقدار عسکر کوندرمش ایدی ·

معاینه اتناسنده قرمان عسکری پادشاهك منظوری اولدقده چونکه بونلر قالتاق اکراو وقایش اوزنکیلو پژمرده قیافت مسخره هیئت برطاقم درنتی ترکمان اتلوسی اولدقلرندن حضرت پادشاه استهزا تبسمیله قرمان سردارینه خطاباً [عسکریمزك اکلنجه سی یوغیدی قرمان اوغلی کرم ایدوب بوخدمتی ایفا ایلش] دیه‌رك ظریفانه تعریض بیورمش اولدقلری مرویدر » ·

صدده رجعت ایده‌لم :

پادشاه انجم سپاه صفوف حربیه ترتیبنی بعدالاکمال صوفیه‌دن حرکتله (قورشونلو کلیسا) موقعنه وصوللرنده اعدا اردوسنك (قوصوه) صحراسنده اولدیغنی خبر الهرق اوطرفه یورییلر ·

سنهٔ مذکوره (شعبانك دردنجی) کونی طرفین بربرینه مقابل اولدی ·

کچنکی وارنه محاربه‌سنده عساکر عثمانیه‌نك ابتدا منهزم اولیشی ترتیباتده یولسزلق وقوعندن نشأت ایتمش اولدیغی تجربه ایدلمش ایدی ۰

بودفعه پادشاه صاغ وصول جناحلرینی وپیشدار ودمدار واحتیاط قوللرینی لایقیله ترتیب بیوردقدری کبی اردوی همایونك ارقه‌سنه مهمات عربه‌لرینی دیزدیروب وقابکاهك اوکنه علی الاصول طوبلری قوردیروب هیئت اردویی براستحکام شکلنه قومشیدی بونظام ایله علی الصباح محاربه‌یه ابتدار واوکون وایرتسی کون متوالیاً جنك وپیکار اولنه‌رق ایکنجی کونی نسیم ظفر عساکر اسلامیه‌یه یاور اولمسیله متفقین اردوسنه بریشانلق دوشدی ۰ متفقین اردوسی سرعسکری بولنان (یانقو) برتقریب ایله میدان حربدن قاچمش ایسه‌ده (له) و (چه) بکلری گرفتار دست عثمانیان اولوب متفقینك نیجه امرا وافراد عسکریه‌سی کشتهٔ تیغ خون‌فشان اولدی ۰

شهریار ظفرآثار اشبو غزای غرایه دخی دوست

ودشمنك بکنه جکی صورتده عوفق اولهرق بالشوکت والاجلال قوصـوه‌دن ادرنه پای تختنـه عودت بیوردیلر ۰

اوروپالولر غازی سـلطان مرادك هرزمان اعداسنه مقابله وغلبه‌یه اقتدار قهرمانیسـنی وارنه وانی متعاقب اشبو قوصوه وقعه‌لرنده لایقیله مشاهده ایدوب اویله قورتنیلری کبی عثمانلونك اوروپا قطعه‌سندن تبعیدی ممکن اولمـدیغنی اکـلا دقلرندن و (برانتن) ایمپراطورانك اسکیلك حیثیث موهومه‌سندن ماعدا برشرف وشوکتی قالمدیغی حالده حکم حکومتی دخی عثمانلویه قارشو کمال مذلتله یالکز استانبول شهرینه محصور وقرمان اوغلی وسائر اسلام حکمدارلری ایسه حضرت پادشاهك بالدفعات سـلهٔ تأدیبیله مقهور اولدیغندن بوندن صـکره خیلی زمان اعدا هیچ برطرفدن باش جیقاره‌مدی ۰

سلطان مراد دخی وفاتلرینه قدر ایکی اوچ سنه کمال آسایش وراحتله پای تختده سریر ارای عدل وداد اولدی ۰

بواره‌ده دخی الان ادرنه‌ده معمور ومشهور اولان ابنیهٔ خیریه‌لرینی اکمال ایله برابر (سکزیوز اللی اوچ) سنه‌سنده مطنطن سور توینیله البستان ومرعش حکمداری سلیمان بکك کریمهٔ عفیفه لرینی مخدوم شوکت موسوملری سلطان محمده تزویج ایتدیلر .

§

سلطان مراد ثانینك وفاتی

مرویدرکه (سکزیوز اللی بش) سنهٔ هجریه‌سی محرمنك غره‌سی کونی غازی سلطان مراد سیر وتفرج ایچون صحرایه چقمشلر ایدی .

عودتلری اثناده (اده) کوپریسی اوزرنده بردرویش پادشاهه نظر ایدوب [ارتق سلطنت زندکانی پایانه وپیك اجل باب وآستانه ایرشمشدر . بو بیهوده غائله‌لری ترك ایله یول تدارکاتنده بولنمایسك] کبی سوزلر سویلمسیله پادشاه بوسوزلردن متأثر اولهرق سرایه وصولنده کندولرینه شدتلی برباش اغریسی عارض اولدی . بونك اوزرینه ولی عهدلری سلطان محمده

ویرلك اوزره اوجه ترتیب ایتمش اولدقلری وصیتنامه یی میدانه چیقاروب مضمونك اجراسنه سلطان محمدی وصی وصدر اعظم خلیل پاشایی ناظر تعیین وجمله وزرایی اشهاد ایدرك سلطان محمدك سر یعا مغنیسادن جلبنی امر ایلدیلر ۰

پادشاهك صداعی کتدکجه تزاید ایدوب اطبا تدبیر مداواتنده تقصیر ایتمدیلرسه ده بحکمة الله تعالی مداوات ومعالجات قطعاً تأثیر ایتمدیکندن ماه مذکورك اوچنجی کونی روح پرفتوحلری کاشنسرای علیینه روان اولدی ۰

نعش مغفرت نقشلری پادشاه جدیدك تشریفلرینه قدر اون اوج کون کتم وخفظ اولنه رق بعده بروسه یه ارسال واورادهکی ابنیهٔ خیریه لری جوارنده تربهٔ مخصوصه لرینه دفن اولنمشدر ۰ رحمة الله علیه

§

پادشاه مشار الیهك یوقاریدن بری ایراد اولنان غزوات ووقوعات مهمه ده کوسترد کلری همهات جلیله علوقدر عالیلری درجاتنی تعیین ایده جکندن اوصاف جلیله لرینی

بوراده تکراره حاجت کوریله مز ۰
پدر امجدلری برنجی سلطان محمد تعدد شرکای سریر سلطنت مناسبتیله داخل ملکی هرج ومرج ایدن اختلالاتدن دولتی نصل قورتارمش ایسه پادشاه مشار الیه دخی دوزمه مصطفی وشهزاده چلبی مصطفی وقعدلری کبی ایکی بیوك فساد داخلینك ازاله سنه اوصورتله موفق اولدقلری مثالوسلطنت سنیهٔ عثمانیه نك کچیرمش اولدیغی مخاطراتك اك مشهورلرندن صایبلان وارنه وقوصوه محاربه لرینی قرائتله اورو پالونك محو دولت قصدیله صورت قطعیده ایتدکلری اتفاق عمومیلرینی حکمسز براقش و بوجهتله نجل اسعدلری ایکنجی سلطان محمدك استانبول فتحنه موفقیتلرینك اسبابنی حاضرلیوب کتمشدر ۰
ولادتلری (سکزیوز التی) واون سکز یاشنده اولدقلری حالده جلوسلری دخی (سکزیوز یکرمی درت) تاریخلرنده واقع اولمسیله مدت حیاتلری (٤٩) وزمان سلطنتلری (۳۰) سنه التی ای اولمش اولور ۰

قصل ثانی

فاتح سلطان محمدك مدت سلطنتلری اولان {۳۱} سنه‌لك وقوعاتی شاملدر

فاتح قسطنطينيه ايكنجى سلطان محمدك جلوسى

غازى سلطان مرادك وفاتى وقوعنده وكلاى دولت اختلال ظهورندن احترازاً عوامدن كتم كيفيتله دركال مغتيساده بولنان شهزادهٔ عالى تبار (سلطان محمد) حضرتلرينه خبر كوندرمشلرايدى .

مشار اليه پدرلرينك وفاتندن اون اوج كون مرورند يعنى (سكز بوز اللى بش) سنه سى محرم الحرامنك اون التنجى كونى ادرنه پاى تختنده بالوصول يكرمى ايكى ياشنده اولدقلرى حالده يدنجى پادشاه اولهرق بالارث والاستحقاق سرير شوكت مصير عثمانيه جلوس بيوردىلر .

پادشاه جم جاهك مقدما وفاتلری وقوعبولان برادرلری بیوك (سلطان احمد) (سلطان علاء الدین) (سلطان حسن) و (سلطان اورخان) دن ماعدا ادرنه ده حیاتده کوچك (سلطان احمد) نامنده هنوز نابالغ کوچك بر برادرلری وارایدی ۰

اشبو جلوس همایونده اوشهزاده نامراد دخی اوزمانلرك الجای حکمیله رهرو عدم آباد اولمشدر ۰ رحمة الله علیه ۰

§

پادشاه حشمت پناه بوندن اول پدرلری حیاتنده برمدتجك سریر ارای سلطنت اولهرق اصول اداره حکمرانیده سبق معلومات ایله کسب ملکه واقتدار وحتی معزولیت اجیسیله یله تجربت کرم وسرد روزکار ایتمش فوق العاده پادشاه اولدیغیچون بالجمله ملوك وحکمداران اطراف سفراوهدایا بعث وتقدیمیله جلوس همایونلرینی تبریکه مسارعت ایتدیلر ۰

هرعثمانلو پادشاهنك جلوسی عقیبنده حرکات خصمانه

وغاصبانه یه قالقشمق تاانقراض واضمحلالارینه قدر قرمان فاملیاسنك خصایص ردیه سندن دکلیدر ؟ .

ایشته بودفعه ده قرمان اوغلی ابراهیم بك یادکاری دولت علیهٔ عثمانیه نك دهـا عنفوان طفولیتنده بیله آبا واجداد ینك نائل اولهمدقلری آماله فاتح کبی تقلیب دول استعداد ینه مالك برصاحبقرانك وقتنده کویا کندیسی واصل اولهجقمش کبی اظهـار خصومت مجنونلغنی اختیارایتدی .

شویله که :

(کرمیان) (منتشا) و (ایدین) اوغللرندن بردر بدری بابالرینك حکومت منقرضه لرینه دسترس ایتمك اطماعیله الهالوب وهر بریسی برطاقم اوباشه سردار ایدوب (کوتاهیه) (منتشا) و (ایدین) مملکتلری اوزرلرینه تسلیط ایلدی .

ابراهیم بکك شوحرکاتندن بحثله تأدیب وتنکیلیچون کندوسنه مأذونیت ویرلمسی اناطولی بکلربکیسی (عیسی) بك طرف پادشاهیه عرض ایتمش ایسه ده

عیسی بکك بو اختلالی دفعه اقتدار وکفایتی امید اولنه مدیغندن عزل اولنه رق یرینه رکاب وزراسندن (اسحق) پاشا اناطولی بکلر بکیسی تعیین وعساکر کافیه ایله ایلرو یه سوق واعزام قلندی .

متعاقبا پادشاه دخی بالذات قرمان دیارینه توجه بیوردی . بوسفر همایون دخی طبق قرمان اسفار سابقه سی کبی ابراهیم بکك سطوت پادشاهی یه مقاومت ایده میه رك ایچ ایلنه فراریی وینه برطاقم زجاجیلرك توسطلریله عفو عالی یه مظهر یتنی منتج اولدیغندن پادشاه سعادت اکتناه قونیه دن بروسه یه متوجها عودتله برابر بکلربکی اسحق پاشایی منتشا اوغلی اوزرینه تعیین بیورمش والیاس بك دخی فرار ایدیکندن اورالرك آسایشی اعاده اولنمشدر .

اناطولی بکلربکیلری اوزمانه قدر (انقره) ده اقامت ایتمکده ایدیلر .

(قرمان) (کرمیان) و (منتشا) اوغللرینك بعدما ممالك شاهانه یه تجاوز ایده مامالریچون برسد حائل

اولـق اوزره انا طولی بکلربکیلکی مقری بودفعـه کوتاهیه یه تحویل واسحق پاشا اورایه اعزام وتسهیل ایدلدی ۰

§

اشبو قونیه سفری عودتنده موکب شـاهانه بروسه یه کلورکن برطار محلده یکیجری طائفی بخشش الق اوزره پادشاهك اوکنه طوروب بعض مرتبه یولسزلغه جرئت ایتمش اولدقلرندن یکیجری اغاسی (طوغان) بك عزل اولنه رق یرینه مصطفی بك تعیین قلندیغی مثلاو یایا باشیلری دخی قویا تأدیب بیورلدی ۰

§

استانبول فتحی مقدماتی

شهریار اسکندر اقتدار فرمان عودتنده بروسه ده برقاج کون ارامدنصکره ادرنه یه کچمك ایچون (کلیبولی) قارشوسنه کلمشلرایدی ۰

فقط دشمن سفاینی بوغازی طوتمش اولدقلرندن قره

دکز بوغازندن طولاشمغه مجبور اولهرق مرحوم یلدیرم بایزید خانك ینه استانبولك تسخیری مطالعه سی اوزرینه انشا بیورمش اولدقلری الان (اناطولی حصاری) دیدیکمز (کوزلجه حصار) دن روم ایلی حصارینك بولندیغی ساحله کچدیلر .

قسطنطینیه نك فتحی علو همتلری ایجابنجه پادشاهان ال عثمانك اوته دنبرو اقصای املاری اولوب یوقاریلرده بحث ایدلدیکی وجهله سلطان یلدیرم بایزید اول وسلطان مراد ثانی حضراتی استانبولی برقاج دفعه تحت محاصره یه الدقلری حالده برر سبب حیلوانیله شاهد امل انلره چهره کشا اولهمامش وسلطان مراد ثانی حضرتلرینك برافدقلری وصیتنامه ده استانبول فتحنك لزومی اقدم وصایادن اولمق اوزره توصیه اولنمش ایدی .

بناء علی ذلك فاتح سلطان محمد حضرتلری جلوسلری کوننده نبرو بو وصیت واجب الانفاذك اجراسنی برنجی وظیفه عد ایتدکلرندن و بوارالق امپراطور (قسطنطین

دراقوزه) دخی اولاد یلدیرم خانیدن مرحوم امیر سلیمانك حفیدی اولمق اوزره نزدنده بولنوبده آنی ممالك محروسهٔ عثمانیه یه فتنه القاسنه واسطه ایدرك دولت علیه یی تهدید ایتمك زعمنده بولندیغی (اورخان چلبی) ایچون مخصصات طلبیله پادشاهی اغضاب ایتمکده بولندیغندن پادشاه کوزلجه حصاردن قارشویه کنجه اوراجغه برقلعه یاپمی اسبابنك استکمالنی صدر اعظم خلیل پاشایه فرمان بیوردیلر ۰

خلیل پاشا فن دیپلومامی به موافق لسان تعلیمیله استانبوله برسفیر مخصوص کوندروب ایمپراطور قسطنطین دراقوزه دن رخصت رسمیه طلب ایتدی۰ اووقت (غلطه) فرنکلر اداره سنده بولنمسیله ایمپراطور قلعه یاپلمق ایستیلان محلك فرنکاره متعلق اولدیغنی وکندوسنك بوتکلیفه مداخله یه صلاحیتی اولدیغنی ورخصت ویرمجك اولسه فرنکلرله کندوسنك بوزشمسی لازم کله جکنی معرض اعتذارده بیان ایله دولت علیه سفیرینی اعاده و پادشاهی بوتکلیفدن

فراغت ایتدیرمنك چاره‌سنی بولمق ایچون طرفندن دخی مخصوصاً سفیرلر اعزام ایلدی .

پادشاه قسطنطینك سفراسنی مقابلهٔ خطابنه الهرق [بزم غرضمز ایمپراطورك رضاسنی کوزتمك ایدی . مادامکه بوراسی فرنکلره متعلق ایمش انلرك تحصیل رضاسنه بزجه لزوم یوقدر] دیه‌رك دفع ایدوب همان کلی عمله ومعمار جلبیله روم ایلی حصارینك انشاسنه شروع ومباشرت بیوردی .

اوج ماهده وبروایتده قرق کونده حصار ختام بوله رق اسباب محافظه‌سی اکمال اولندقدن صکره پادشاه فلك بارکاه سنهٔ اتیه اول بهارنده استانبولی محاصره ایتمك واوقیش ادرنه‌ده تتمیم لوازم حربیه بیورمق اوزره ادرنهٔ تختکاهنه چکلدی .

روم ایلی حصارینك انشاسنی اثناده امرای عساکر عثمانیه دن اق چایلی اوغلی (محمد بك) طرف پادشاهیدن الدیغی امر اوزرینه استانبولك اطرافنه اقین ایدوب راست کتوردیکی حیوانات سوریلرینی

اغتنام والنه کچیردیکی رومللری اسیر ایتمشدر .
ایمپراطور قسطنطین فاتح حضرتلرینك نیت قطعیه سی
استانبولی المغه منحصر اولدیغنی تشبثات واقعهٔ
قویه سندن اکلاسیله بودفعه دخی دولت علیه یه زیاده
ویرکولر و یرمك صورتیله نیت پادشاهینك تحویلی
بولنده پك چوق تهالك ومذلت کوستروب صدر اعظم
خلیل پاشانك همت ومعاونتنه دخی التجا ایتمش ایسه ده قوری
یرعنوانندن عبارت قلان حکومت ایمپراطوریه نك ارتق
بقای استقلالنه مدار اولدیجق مرتبه نه رومللرده قدرت
ومکنت ونه ده پادشاهی نیت قطعیه سندن کچیرمکه
کیمسه ده جرئت یوغیدی .

« بوراده بعض مؤرخین خلیل پاشانی ایمپراطوردن
رشوت الدیغی ایچون تسخیر قسطنطنیه افکاری
علیهنده بولنمقله اتهام وحتی ایمپراطور پشمش بالقلرك
ایچنه التون طولدیروب رشوت اولهرق پاشای مشارالیهه
کوندرمش یولونده کلام عوام ایده یورلر .
فقط پاشای مشارالیه بدایت ظهور دولت علیه دنبرو

سلطنت سنیه یه خدمات مشکوره لری مشاهده اولنان چندارلی خلیل خاندانندن وعقلای وزرادن اولسیله ایمپراطورك رشوتنه قاپیلوبده فیح قسطنطینیه کبی ملت اسلامیه جه اعاظم فتوحاتدن بولنان بر امر جلیلك علیهنده بولنمسی واباعن جد نعمتیله پروده اولدیغی ولی نعمتنه اهانت ایتمسی صحیح ایسه پك غریدر » . !!

بحثمزه دوام ایدهلم :

پادشاه ادرنه یه بالوصول اوقیش استانبول فتحنه اقتضا ایدن اسباب ومهمات وسفاین حربیه نك تدارکات وتهیه سیله اشتغال ایتدی .

وبرجوق عادی طوبلردن ماعدا بهری اوچر یوز قنطار یاقردن اولمق اوزره ایکی عدد غایت بیوك طوپ دوکدردی .

بوطوپلرك بری هنزوارن ارکان دولتدن (صاریجه پاشا) ودیکری مجارلو (اوربان) نام مهندس معرفتلریله دوکلمش اولدیغی مروبدر .

استانبولك فتحی

وقتاکه (سکزیوز سکسان یدی) سنهٔ هجریه سنك اول بهاری ایرشدی . موکب همایون ایکی یوزبیك صنوف عسکردن مرکب اولق اوزره سنهٔ مرقومه ربیع الاولنك اون ایکنجی جمعه کونی ادرنه دن حرکتله ماه مذکورك یکرمی التنجی جمعه کونی استانبول خارجنه مواصلت وطوپلر وعساکر عثمانیه طاقم طاقم مواقع مقتضیه یه تعبیه وتعیین اولنه رق محاصره یه مباشرت ایدلدی . واولجه ترتیب وتجهیز ایتدیریلان دونمای همایون دخی اثناده محاصره ده ایرشدی .

حکومت ایمپراطوریه وارقوتنی پازویه کتوروب وجنویزلر طرفندن ایدیلان یاردمدن دخی قوت الوب حرب ومدافعه یه قیام کوسترردی .

الان اثری مشهود اولدیغی وجهله استانبول حصاری اواوقت قره طرفندن ابوانسرای ساحلندن یدی قوله یه وارنجه ایکی قات متین بدن ومتعدد برجلرله تحکیم اولنمش وصو ایله مملو درین برخندق ایله دخی دکردن

دکزه کسلمش اولدیغندن اوعصره کوره استانبول ممتنع التسخیر کبی کورینوردی .
لکن پادشاهك همت کوه انداز قهرمانیلرینه قارشو حصارك اوقدر متانتی فائده ویرمدی .
شویله که :
فاتحك ادرنه ده دوکدردکلری معهود بیوك طوپلرك هر بری بشر یوز اوقه لق مرمر کله اتار غایت جسیم شیلر اوله رق بونلر هر نقدر کونده یدی سکز دفعه دن زیاده اتیله مز ایسه ده هراتلدقجه مملکت شدید زلزله یه اوغرامش کبی تملندن صارصیلور ودانه لرینك اصابت ایتدیکی برج وباروی حصار تار مار اولور ایدی .
هرملتك اکمال دور ترقی ووقوف ایله حال هرمه واصل اولدقجه عارضهٔ طبیعیه سی اولدیغی و جهله روملرك اوائناده مبتلا اولدقلری ضعف قوا وسوء تدبیر وارا مناسبتیله فاتح کبی شدیدالشکیمه برصاحبقرانك صدمهٔ سطوتنه قارشو استانبولك برچوق مدت طیانه میدجغی میداندہ ایدی .

بونکله برابر بیك بش یوز سنه لك برحکومت ایمپراطوریه نك زوالی واستانبول کبی کرهٔ ارضك مرکز منفردی صایلان برشهر شهیرك برادارهدن دیکر اداره یه انتقالی امور عظیمه دن اولدیغندن ینه برمدتجك طیاندی ۰

چونکه جنوبزلودن متعدد سفاین ایله یاردمجی عسکر کله رك درون مملکته صوقولمش و فتحنامه دن منفهم اولدیغی اوزره غلطه ده کی فرنکلرسلطنت عثمانیه ایله مصالح ایکن انلر دخی خفیاً استانبوله معاونته قصور ایتمامش اولدقلرندن حکومت ایمپراطوریه بونلردن جسارت الوب محاصرین طوبلرینك اجدیغی رخنه لر درحال قپادیلور ایدی ۰

برده استانبول لیمانی زندان قپوسندن قارشوقارشویه برزنجیرایله اسدایدلمش اولمسیله مملکتی بحراً حصر وتضییق ایتمك قابل اولهمدیغندن فتح وتسخیرمسئله سی برازمشکلشدی ۰ صدراعظم خلیل پاشابوطاقاره باقه رق بومحاصره نك مقدمکی محاصره لر کبی نتیجه سز قاله جغنه ذاهب اولمسندن و یاخود مؤرخلرك افاده لری

مثلو ایمپراطوردن الدیغی رشوتلره حقوق ولی نعمتی فدا ایدرك کندوسی نتیجه سز براقمق ایستمسندن هرندن ایسه کندوسنه همزبان اولنلرله برابر پادشاهی محاصره دن فراغته تشویق ایتدیلر ۰

پادشاه قوی العزم ایسه فتح قسطنطینیه شرفنی قزانمغه قو یأ جزم ایتمش اولدیغی حالده علم وعرفان مرتبه عظمای مشهوره ومعدوده دن بولنان (اق شمس الدین) و (ملا احمد کورانی) حضراتیله وزرای بنامدن (زغنوس پاشا) خلیل پاشانك خلافنده بولنه رق پادشاهك عزم وافکار ینه قوت ویردیلر ۰

حضرت فاتح غلطه ده کی فرنکلرله معاهده لی اولدیغیجون عساکر اسلامیه غلطه طیراغنه اياق باصه میوب ومعهود زنجیرك قیرلمیده قابل اوله میوب فقط اردوی همایونده بولنان همزبانك اوزمانده کی آثار بدیعه لرندن اولق اوزره هوان طوبلری ایجادیله بك اوغلنك اوستندن لیمانده بولنان دشمن سفاینی اوزرینه خبره

ایله رق دشمنی اشغاله بول بولندیغی مثلو فاتحك سانحهٔ قریحهٔ ملهمدسی اوله رق برکوزل تدبیر ایله بحراً دخی امر محاصره اجرا ایدلدی ۰

یعنی طوله باغجه دن بك اوغلنك ارقه طرفندن قزاقلر ایله قره دن حرب سفینه لری یوریدیله رك قاسم پاشا دره سندن لیمانه ایندیریلوب بوسفاین بر برینه ربط ایله برطابیه شکلنه قوندیغندن استانبول ایچنه یاغمور کبی کله یاغدیرلغه باشلندی ۰

بوحالده محصورین مملکتك هرطرفنی کوزه دوب قورومغه مجبور اولدقلرندن ایمپراطور محافظینك برقسمنی لیمان طرفنده کی نقطه لره تقسیم ایدرك او جهتدن دخی مدافعه یه جبالمق ولیمانه ایندیریلو بده مملکته اتشلر صاچمقده اولان سفاین عثمانیه یی برحیله ایله یاقدرمق افکارینه دوشمش ایسه ده ـــ هیهات ـــ بو بیهوده غیرتك حرکت مذبوحانه دن هیچ فرقی یوغیدی ۰

بوصره ده حضرت فاتح انشته لری اسفندیار بکزاده

قاسم بکی غیر رسمی صورتله ایمپراطوره کوندروب استیمان طریقی ارائه ایمشلرسه ده روملر اتفاقسزلقلرندن ومتصف اولدقلری کبر ونخوت هنوز دماغلرندن امید اثرینی کسه مامسندن ناشی استیمانه بردرلو تنزل ایده مدیلر , اوله جق اولور , ایشته اولدی ۰

نتیجه :

درون مملکتده کی محافظینك حصارك هرطرفنه انقسامندن طولایی محاصرین طوبلرینك اجمقده اولدیغی رخنه لر قپادیله مز اولدیغندن ـــ شاهد فتح مبین ـــ زبور آغوش مسلمین اولمغه رام اولدیغی جناب فاتحك قلبی حس ایدنجه محاصره نك الی دردنجی و (سکز یوز الی یدی سنه سی جمادی الاولاسنك یکرمنجی صالی) کونی علی الصباح مملکته یوریش اولنمق اوزره یوم مذکورك کیجه سی مزراقلر اوچنده مولمر واردوجاده رلرنده فنارلر ومشعله لر یاقدیریلوب صباحه قدر عسکره شنلك ایتدیرلدی ۰

بو کیجه بر کیجه ابدیکه ـ ایرتسی کون ارایش خجله کاه

سلطنت اولان عروس کلچهرهٔ بلدهٔ طیبه شرفیچون موم دونمامی ایدیلوردی .

صباح اولنجه طرف پادشاهیدن هجوم امری ویریلوب اقشامدن برو یوریشه حاضرلنان دلاوران عثمانیدن بر بلوکی ادرنه قپوسیله طوپ قپوسی بینده اچیلان کدکلردن ایچرویه صیچرایوب در جنك اول اوجهتك محافظه سنده بولنان فرنك عسکرینك رئیسلری اتلاف اولندیغندن فرنك طاقمی فراریولنی طوتدی . عساکر عثمانیه نك عمومی دخی طاقم طاقم کدکلردن ومؤخراً کشاد اولنان قپولردن درون مملکته کیرمکه باشلدی .

حضرت فاتح دخی النده شمشیر صاعقه بار قهرمانی ضیارین واوکنده علم ظفر توأم عثمانی موج انکیز اولهرق ایچرویه یور یدیلر .

امپراطور دراقوزه الان خرابه سنی مشاهده ایتدیکمز وتکفور سرایی دیدیکمز سراینده بولندیغی حالده عساکر اسلامیه نك مملکته دخولنی ایشیدنجه مدافعه

زعیله یانده‌کی عساکر خاصه‌سنی بالاستصحاب طوپ قپوسی طرفنه قوشدی .

یولده جنود موحدینك برکوچك فرقه‌سنه تصادف ایدوب بونلرك قلتی مناسبتیله ایمپراطور طاقمی بوفرقه‌یی اورته‌لرینه الوب کسمکه باشلدیلر .

بالذات ایمپراطور دخی (عزب) طائفه‌سندن مجروح برنفرك باشنی کسمك قصدیله اوزرینه یوریدکده نفر مجروح یاره‌لو اسلان کبی ایمپراطوره شیرانه صولت و برسیف قهرمانی ضربیله ایمپراطوری افتاده زمین مذلت ایتمکله برابر درحال باشنی کسدی .

ایمپراطورك قتلنی وعساکر اسلامیه‌نك کلیا درون بلده‌یه دخولنی کوروب ایشیدن یرلولر فنا حالده جان قورقیسی دوشه‌رك کیمی کلیسالره وکیمسی ابنیه یوجاقلرینه صوقولمغه مجبور اولدیلر .

بویله جبر وقهرایله برمملکته استیلا وقوعنده هردولت وملتك اصول جاریهٔ حربیه‌لرندن اولدیغی وجهله

عسـاكر عثمـانيه رخصت و يريلوب اوچ كون استـانبول سبي ويغما وجنود مسلمين انواع غنايم ايله اغنا اولندى ٠

اوچ كون صكره منادیلر واسطه سيله صنوف عسكريه قتل وغارتدن منع ايديلوب مملكتك اعادهٔ آسايشيله برابر ابنيهٔ عموميه وميريه نك ضبط ومحافظه سى اسبابنه تشبث بيورلندى ٠

دولت ايمپراطوريه نك اركان وزوٴسـاسى دخى تحرى وتفتيش اولنه رق باش وكيل (نوطراس لوقاس) طوتيلوب توابعيله برابر حبس وتوقيف و بو صره ده اورخان چلبى دخى اله كچيريلوب اعدام ايدلدى ٠

محاصره هنكامنده بعض روم روٴساسى بحرأسلوريه قاچـه رق قپـانمشـلر ايدى ٠ استـانبولك تسخيرينى متعاقب بونلر سلورى قلعه سنك مفتاحلرينى عتبهٔ پادشـاهى يه تقديم ايله استيمـان ايتدكلرندن هم سلورينك وهمده اسـتانبول نواحيسنك ضبطى ضمنـده مأموريـورلمش اولان (قرجه بك)

رومللر یدنده بولنان (برغوس) و (بوغادوس)ی دخی بلامحاربه ضبط ایتدی .

ایشته بو زمان یك بشیوزسنه لك (یاشنتن) دولتی جناب فاتحك همت یهمتسای جهانگیرانه سیله کلیا منقرض اولمش اولدی .

(ایاصوفیه) عبادتخانهٔ مشهوری جامع شریف هیئتنه قونیله رق پادشاه غزا اکتناه ایلك جمعه نمازینی اوراده اداو (لتفتحن القسطنطینیه فلنعم الامیر امیرها ولنعم الجیش ذلك الجیش) حدیث شریفنك ماصدقی اولمسندن طولایی الطاف ربانیه نك تحمیدات وتشکراتنی ایفا بیوردی .

کلیسالرك بعضیسی رومللره ترك ایدیلوب دیکرلرندن خرستیانلغه متعلق نقوش واصنام محو وازاله ووضع محراب ومنبر ایله تزیین اولنه رق اکثریسی جوامع ومساجده تحویل و بعضیسی دخی مهمات حربیه وضعنه تخصیص اولندی .

غلطه ده مستقلا حکومت ایدن جنویزلولر فتح عقیبنده

پادشاهه عرض اطاعت وسلطنت سنیه‌نك قبول تابعیتنه مسارعت ایتمش اولدقلرندن اوراسنك دخی اسباب ضبطی اکمال ایدلدی ٠

اشبو فتح جلیل بلیغانه فتحنامه‌لرله ملوك اطرافه اعلان یورلمشدر ٠

بو فتحنامه‌لردن ملاحمد کورانی انشاسیله سلطان مصر (ملك اینال) طرفنه یازلمش اولان عربی العباره ظفرنامه خلاصهٔ ترجمه‌سیله برابر اخرجلده (٢) رقیله ذیل ایدیلدی ٠

ذکر اولنان فتحنامه‌ده تصریح اولنمش اولدیغی وجهله غلطه‌ده کی جنویزلولر استانبول محاصره سنده بی‌طرف قالمق اوزره فاتح حضرتلریله معاهده‌لی بولندقلری حالده بعد الفتح مقتولین واسرا ایچنده بولندردن دخی محارب ادملر کوریله‌رك بو جهتله عهدلرنده ثبات ایتمدکلری اکلاشلدیغندن بو اسائتلرندن طولایی اجرای مجازاتلرینه ارادهٔ پادشاهی تعلق ایدنجه قبول ذمت ورعیتله فاتحك سیف تأدیباتندن قورتلمشلردر ٠

خلیل پاشا دولت منقرضهٔ ایمپراطوری یه طرفدارلق تهمتیله حبس ایدیلوب مقام وزارت عظمایه (محمود پاشا) کتورلمش و قرق کون صکره خلیل پاشا اعدام ایدلمشدر .

« خلیل پاشانك فتح قسطنطینیه علیهنده بولنمق کبی عموم مسلمینك نفرینه شایان اولان بر جنایتی حقیقة مرتکب اولدیغنه حکم ایتدیرر صورتده بزم تاریخلرده بروایتٔ قویه یه تصادف اولنمدی . فقط پاشانك اصل قباحتی (وارنه) وقعه سندن صکره حضرت فاتحك تخت سلطنتی ینه پدرلرینه ترك ایلیه رك برمدتجك مرارت عزل ایله تلخکام اولملرینه سببیت ویرمسی اولمق کرکدر . »

شهنشاه ظفر دستگاه بعدالفتح یکرمی کون قدر استانبولده اقامتله برلولردن دیار اخره هجرت ایتمیوبده قبول ذمت ایدنلر ایچون — اوزمانلرده و بلکه یقین وقتلرده هیچ بر دولت غالبهٔ طرفندن مثلی سبقت ایتمامش صورتده — امتیازلر احسان و عظمای

روسای روحانیه دن (جنادیوس) نام ذاتی مستقل بطریق تعیینیله دخی روملر حقنده بخش الطاق بی پایان بیوردیلر ٠

وصدمات حربیه دن خراب اولان برقاچ خصارك تعمیراتنی وحالا اکثر خلقك اسا نده (اسکی سرای) تعبیریله یاد اولنان شمدیکی باب سر عسکرینك برینه باشلاتدردیغی سرایك اتمامنی استانبول محافظی تعیین ایتدکاری (سلیمان بك) نام ذاته تفویض ایدرك کندولری تختکاه ادرنه یه چکلدیلر ٠

اثنای محاصره وفتحده روملردن اویله پك چوق ادم تلف اولمامش ایسه ده استانبول اووقت شمدیکی قدر غلبه لك اولمدیغی کبی یرلونك برچوغی دخی محاصره هنکامنده و فتحدن صکره اوروپا ویونانستانه طاغلمش اولدیغندن استانبولی معمور ایتمك اوزره پادشاه اناطولی جانبندن خیلی خانه لر نقل ایتدیروب اسکان ایتدیرمشدر ٠

§

ابوالمغازی سلطان محمد غازی حضرتلرینك فتح قسطنطینیه مناسبتیله مهابت شمشیر عدو تدمیرلری جهانه ولوله و یردیکندن بتون ملوك وحکمداران تبریك مظفریت وسیله سیله ابرازخلوصه قالقشدقلری کبی (ویلق اوغلی) دینیلان صرب قرالی دخی مرحوم غازی سلطان مراد ثانی حضرتلرینك زمانی فتوحاتندن اولو بده یئه مرحوم مشار الیهك اواخر مدت سلطنتلرنده مجارلونك معاونت وقوتیله استرداد ایتمش اولدیغی بعض ممالك صربیه یی مظهر امان اولق اوزره سفیر مخصوص واسطه سیله پادشاه ظفر اکتناهه عرض واعاده یه مسارعت کوسترمدی ۰

اما شهریار عالی همت صربستاندن آبا واجدادینك تسخیرینه موفق اولدقلری بلادوقلاعدن مؤخراً صربلویه کچن محللر کاملاً رداولنمدقجه قناعت ایتمیه جکلرینی اکلاتدقلرندن صرب قرالی پادشاهك بوتکلیفنی قبول ایده مامکله برابر بعض مرتبه حرکات خصمانه یه تصدی ایتدی ۰

و(اسکوب) طریقی صر بلونك تسلطاتندن قپاندی ۰
بونك اوزرینه فاتحك غضبی هیجان ایدرك بتون عساکر
عثمانیه نك اجتماعنی بکلمکسزین پای تخته وجوارنده
موجود اولان عسکری بالاستصحاب درحال صربستان
اوزرینه یوریدی ۰
ویلق اوغلی پادشاهك نقطهٔ هجومی (سمندره)
قلعه سی اولق ظنیله سمندره ده بولنان نقود واشیای
نفیسه سنی (استرویجه) قلعه سنه قالدیروب
کندوسی فاملیاسیله مجارستانه قاچدی ۰
موکب شاهانه ایسه طوغریجه استرویجه قلعه سنه
توجه ایدوب واثنای راهده بقیهٔ عساکر عثمانیه بلوك
بلوك موکب شاهانه یه ایریشوب قلعه محاصره یه الندی ۰
محاصره خیلیجه امتداد ایدرك طرفیندن برچوق تلفات
وقوعندن صکره نهایت محضورین مقاومت ایده میه رك
قلعه یی پادشاه همایون طالعه تسلیم ایتدیلر ۰
بوظفرده صرب قرالنك مامله کی دست اغتنام عثمانیانه
کچدی ۰

شهریار بختیار (استرویجه) قلعه سنك فتحنی متعاقب اوجوارده بولنان (امواله) حصار بنی دخی تسخیر ایدوب و (فیروز بك زاده) قومانده سیله سوق ایتدیکی اقنجیلر واسطه سیله صربستانی یغما ایتدیروب اندنصکره ادرنه ده تختکاهنه عودت بیوردیلر.

§

اینوس فتحی

پادشاه سعادت پناه ادرنه نشر آثار معدلتله مشغول ایکن (فره جك) قاضیسی عتبهٔ پادشاهی یه کلوب (اینوس) خلقنك ممالك محروسهٔ شاهانه دن اوجوارده بولنان (ایبساله) و (فره جك) اهالیسنه تعدیلرندن تظلم وشکایت ایتدی .

اوزمان اینوس دولت متعرضهٔ ایمپراطوری یه منسوب بر پرنسك اداره سنده ایدی .

استانبول فرار یلرندن دخی خیلی نفوس اوراده تجمع ایتمش اولدیغندن ممالك محروسه نك قولتوغنده او یله

برعلتك و جودی ذاتاً حضرت فاتحك ذهننه خدشه
ویرمکده ایکن فرهجك فاضیسنك شکایتی اوراسنك
تیز الدن تسخیر ینك لزومنی تأکید ایلدیکنه بناء شهریار
معالی آثار خواص بندکانندن (یونس بك)ی جلب ایله
سریعاً استانبول لیمانده اون قطعه (قدرغه) [۱]
دونادوب سمت توجهنی کیمسه یه بیلدیرمکسزین اینوسه
طوغری یورییسنی امر ایدرك کندولری دخی عساکر
موجوده یی بالاستصحاب اینوس اوزرینه توجه بیوردیلر.
موکب شاهانه برأ ویونس بك قدرغه لرله بحراً اینوسی
حصر وتضییق ایتملریله محصورین مقاومته مقتدر اولهمیوب
بالاستیمان ملکتی تسلیم ایتدیلر .
اینوسك جوارنده بولنان (طاشور) اطه سی دخی
یونس بکك بحراً تضییقیله الندی وموکب شاهانه
اینوسدن ادرنه یه عودت ایلدی .

---

[۱] قدرغه متعدد کورکلرله بوریدیلور نوع حرب
سفینه سی اولوب اووقتلر دولت علیه نك اکثر سفاین
حربیه سی بوجنس ایدی .

« بعض تاریخلر اشبو اینوس وطاشوز وقوعاتنی استانبول فتحنی متعاقب یازوب آنفاً بیان اولنان صربستان سفرینی بوندنصکره یازمشلردر . »

تکرار صربستان سفری

بواره‌لق صرب قرالنك وفاتی وقوعبوله‌رق جانشینی اوله‌جق ارکك اولادی قالمدیغی جهتله صرب حکومتنك محلول حکمنده بولندیغی وضبط واستیلاسی سهولتلی اوله‌جغی اوحوالی حدودینه مأمور بولنان اسحق بك زاده (عیسی بك) طرفندن عرض وانها اولندیغندن پادشاه انجم سپاه (سکزیوز اللی طقوز) سنه‌سی اول بهارنده ادرنه‌دن حرکتله (اسکوب) طریقندن صربیه‌یه مهابت نما اولدیلر .

موکب همایون (قره طوه) طاغنی اشدیغی اثناده عیسی بك اردوی همایونی استقبال ایدرك خاکپای شاهانه‌یه یوز سورنجه‌میر مشار الیهك اوحوالی احوالنه وقوف تامی بولنمق ملابسه‌سیله ایلروبه کیدوب اول

باول تسخيری لازمه دن اولان (نوه برده) قلعه سنك تسليمی تكليف ايتمك وتسليم اولنميو بده محاصره سنه لزوم كورينه جك اولور ايسه سريعاً حضور شاهانه يه بيلديرمك اوزره مأمور بيورلدی ٠

عيسی بك امر پادشاهی موجنجه نوه برده قلعه سنك اوكنه واروب محافظنی مقابلهٔ خطابنه جلب ودعوتله ــ فاتح قسطنطنيه سلطان بلند آستان حضرتلريتك صر بيه نك تماماً استيلاسی مقصودلری اولديغنی وقرالك بلا ولد وفاتی جهتله صاحبسز برحكومت ايچون اويله بر پادشاه فلك باركاهه قارشو مقاومت قيدنده بولنمق عبث وبيهوده اولهجغنی بيان ايله قلعه نك همان تسليم اولنمسنی تكليف اينمش ايسه ده ــ محافظدن قرالك يرينی طوته بيله جك قزی بولنديغندن بلا محاربه قلعه نك تسليمی قابل اولهميه جغی جوابن الهرق درحال طرف پادشاهی يه عرض حال ايتدی ٠

بوخبر اوزرينه موكب شاهانه كمال سرعتله نوه

برده اوزرینه یوریوب قلعه شدیدا محاصره اولندی .

محاصره یدی کون امتداد ایدرك نهایت محصورین طیانه میوب جانلرینه امان الهرق قلعه نك تسلیمنه مجبور اولدیلر .

نوه برده قلعه سنك محاصره مناسبتیله خراب اولان محللری تعمیر ومحافظ وقاضی تعیینیله اسباب محافظة واداره‌سی تدبیر ایدلدکدن صکره جوارنده بولنان (تربیجه) و (بحوری) قلعه‌لری وبعض قصبات وقرا دخی تسخیر اولندی . واقنجیلرسوقیله صربیه‌نك پك چوق یرلری غارت ایتدیرلدی .

جناب فاتح بوفتوحاتی اجرا ایله برابر جدا مجدلری غازی وشهید سلطان مراد اول حضرتلرینك (قوصوه) ده کی شهادتکاهلرینی زیارت واوراده سلانیکه وبرقاچ کون سلانیکده ارامدنصکره استانبوله عودت بیوردیلر .

« ایشته جناب فاتح بودفعه کی تشریفلرنده استانبولك

اك برنجی نقطه سنده واقع اووقت (زیتونلق) وبعد الاعمار (یکی سرای) دینیلان محل دلاراده کی سرای همایون قدیمك انشاسنه مباشرت بیورمشلردر ۰ »

§

بلغراد سفری

انکروس دولتی اداره سنده اولوب متانت وحصانتله مشهور اولان (بلغراد) قلعه سنك فتح وتسخیری ممالك عثمانیه نك تأمین حدودیله سلطنت سنیه نك اوروپاده استقرارینه مدار اعظم اوله جغندن حضرت فاتح علو همتلری ایجابنجه بو امر عظیمه دخی موفق اولمق نیت عالیه سی اوزرینه اوجه (اله جه حصار) ده محاصره طوپلری دوکدیروب قدرغه لره تحمیل روم ایلی بکلربکیسی (قره جه پاشا) قوماندهسنده اوله رق طونه نهرندن بلغراده سوق ایتدی ۰ کندولری دخی (سکزیوز التمش) سنه سی بهارنده عساکر کلیه ایله توجه بیوردی ۰

بلغراد قلعه‌سی برا و نهرا محاصره اولنه‌رق تسخیری قوهٔ قریبه‌یه کتورلمش ایکن مجارلونك کلی سفاین حربیه‌سی انلرك عشری نسبتنده اولان سفاین اسلامیه اوزرینه آتشلر صاچه‌رق ظهور ایدیوردی ۰

ومجار قرالی (هونیادك) دخی حسابسز عسکرله کلمکده اولدیغی خبری الندی ۰

قره‌جه پاشا اردوی همایونك برقسمنی بلغرادك قارشوسنده بولنان اطه‌یه کچیروبده قرال اردوسنه معارض ومقابل وقلعه ایله قرال اردوسی بینه سد حائل اولمق اوزره پادشاهدن رخصت طلبنده بولنوب فقط پاشانك بوتدبیری لغرض سائرامرا طرفندن جرح اولندیغندن محاصره‌یه دوام و دشمن اردوسی ایرشمکسزین قلعه‌نك فتحنه اهتمام اولنمسی تنسیب ایدلدی ۰

بوارده فاتحك تشجیعاتی ثمره‌سی اولهرق دلاوران عساکر عثمانیه فی الحقیقه اورمجك کبی قلعه دیوارلرینه

صاریلوب حتی بشیوز قدر بهادران قلعه‌نك ایچنه
اتلمش ایسه‌ده چه فائده که دشمن اردوسی کمال دهشتله
کلوب ذکری مسبوق اولان اطفیه یرلشدکدنصکره
بونلردن قلعه یه صوقیلان قوهٔ امدادیه اردوی همایونك
هجوم خطرینی کسدیروب عساکر عثمانیه‌نك کیروسی
ایچرویه کیره‌مدیکندن قلعه یه کیرمش بولنان مسلمین
دوکوشه دوکوشه جملهٔ واصل سر منزل شهادت
اولدیلر ۰

خارج قلعه‌ده ایسه طرفین بینده حرب و پیکار
بردرجه‌ده کسب شدت ایتدی که حضرت شهریار
جلادت شعار اوزرلرینه زره و مغفر المقسزین
فدایجه سنه بالذات میدان حربه اتیلوب شمشیر صاعقه
باریله نیجه دشمنك خرمن حیاتنی آتشلره یاقدی ۰
وطرفیندن یك چوق نفوس تلف اولسندنطولایی طونه
نهرندن صویرینه قانلر اقدی ۰
اثنای پیکاردهٔ عساکر دشمندن بر شخص حضرت
فاتحك اوزرینه حمله ایدوب فقطفاتح چایك طاورانه رق

شخص صائلك قفاسنه برسيف قهرمانی عشق ایدرك تاحلقومنه قدر بچدی .

لكن دشمن اردوسی اردوی همایونك اضعافی اولەرق شجعان مشهوردن بكلربكی قرەجه پاشا ویكیچری اغاسی حسن پاشا وسائر روسا شهید وسفاین اسلامیه دخی دشمن دونمالرینك مهاجاتیله پریشان ونابدید اولدیغندن نقدر چالیشلسه غلبه امیدی قالمدیغی کبی تهلکه اماره لریده کورندی .

بناء علی ذلك خواص بندەکان ـ شیر ژیان کبی میدان محاربەده جولان ایدن ـ حضرت فاتحك اتنك دیزکنه یاپشوب انواع تسلیت ونصیحت ایله حدت وسورتنی تسکین ایدرك فاتحی حرب میدانندن سمت سلامته چیقاردیلر .

بو محاربەده فاتحك ایاغنه قورشون اصابتیله جریحه دار اولدقلری دخی مسطور صحایف تواریخدر .

هرنه حال ایسه بوسفرده اعدانك کثرت ووفرتی

وتوفیق وطالعك عدم موافقتی جهتیله عساکر اسلامیه مظفر اولهمیوب نتیجهٔ غالبیت دشمنده قالدیغندن حضرت فاتح کلی شهدا و برچوق طوپ ومهمات براقدقلری حالده ادرنه یه رجعت یوردیلر ٠

« بووقعه ده مجار قرالی (هونیادی) نك رفاقتنده اورو پانك هرملتندن مرکب اولهرق او جیوز بیکدن زیاده عسکر بولندیغی واردوی همایونك یوز اللی بیك عسکردن عبارت اولدیغی مرویدر ٠ »

§

اماسیه ومغنیسا والیکلرندهٔ بولنان شهزادکان جوان بختان (سلطان بایزید) و (سلطان مصطفی) حضراتنك امر مسنون ختانلری هنوز اجرا اولنمامش ایدی ٠ شهریار شوکت شعار بلغراد انهزامندن طولایی قلوب مؤمنینه عارض اولان اکداری ازاله وهمده اعدای سلطنته شان وعظمت دولتی اعلان وارائه یورمق ایچون مشارٌ الیهمانك ختانلری بهانه سیله (سکز یوز التمش بر) سنه سی بهارنده ادرنه ده غایت طنطنه لی برسور همایون ترتیبیله برماه قدر

اجرای سرور وشادمانی اولنمشدر .

§

سنهٔ مذکوره ده اورنوس زاده (عیسی بك) ارناودلغه وودین سنجاغی بکی دیکر (عیسی بك) دخی مجارستانه برر فرقه ایله اقینه تعیین اولهرق ینه غزاوجهاددن خالی قالنمامشدر .

§

موره سفری

شهریار معالی آثار ادرنه ده بولندقلری حالده تجاردن سیروزلی برذات دیوان عالی یه کلوب — تجارتله موره ملحقاتندن (بالبو بدره) یه کیدرك اوراره ذکور واناثدن برچوق اسرای مسلمینك اعدا یدنده انواع حقاراته مبتلا اولدقلرینی مشاهده ایتدیکنی — کمال سوز وکداز ایله پادشاهه عرض وحکایه ایلدی .

پادشاه غیرت پناه بوذاتك افاداتندن پك متأثر اولهرق اسرای مسلمینی دشمندن قورتارمقله برابر موره ممالکنی

سراپا استیلا ایله رومللردن اخذ انتقام ایتمك اوزره اردوی همایونك اجتماعنی فرمان و (سکز بوز التمش ایکی) سنه سی بهارنده (سیروز) و (یکی شهر) طریقلریله موره جانبنه سوق موکب سطوت نشان بیوردیلر ۰

وزیر اعظم محمود پاشا دخی اناطولی عسکری و بیك قدر یکی چری ایله صربیه اوزرینه مأمور ایلدی ۰ جناب فاتح اولا رهکذر ده واقع (فلکه) قلعه سنی صاروب حربا وجبراً فتح و تسخیر وعموم اهالیسنی بسته زنجیر ایتدیلر ۰

فلکه نك جوارنده بولنان محللر اهالیسی مقابله ومقاتله ایچون تجمع ایتمشلر ایکن فلکه خلقنك اوغرادقلری فلاکتدن عبرت اله رق پادشاهه دخالت ایلدیلر ۰

موکب شاهانه اورادن (باف اووه) حصارینه یوریوب اوراسیده استیماناو (منجلق) و (قورفو) و (طوقاق) و (بالاوبدره) قلعه لری کورینان لزومه مبنی محاصره اولنه رق بونلرحربا استیلا اولندی ۰

موره نیم جزیره سنك اکثر محلاری بوسفرده ممالك محروسه یه الحاق اولندقدن صکره موسم شتانك حلولی مناسبتیله اردوی همایون (اسکوب) شهرینه عزیمتله حضرت فاتح اوقیشی اسکوب شهرنده امرار بیوردیلر .

وزیر اعظم محمود پاشانك حرکاتنه دائر نقل کلام ایدهلم : پاشای آصف لقا طرف شاهانه دن الدیغی امر وتعلیمات موجبنجه انکروس دیارینه دخول ایدوب ره‌راستنده یولنان (رصاو) (امولد) (صوه) (کروچه) و (پرانجه) نام محلاری بعد التسخیر (سمندره) قلعه سنی تحت محاصره یه الدی .

« اشبو سمندره قلعه سی مقدما مرحوم سلطان مراد ثانی حضرتلری طرفلرندن فتح اولنمش ایکن یوقاریده ذکر اولندیغی وجهله خلیل پاشا برادری محمود بك قید اسارتدن تخلیصی مقابلنده خاقان مشار الیهك اواخرینه مدتلرنده صرب بلویه ترك اولنمش و بالاخره مجارلویه کچمشدر . »

سمندره برهفته قدر شدتله طوپه طوتلدقدنصکره روم ایلی امراسنك سرامدانندن (اسحق بك) واحمد بکزاده (علی بك) نام ذاتلر واسطه سیله محصورلره تکلیف صلح واطاعت ایدلمش ایسه ده محصورین صلحه یناشمدقلرندن محاصره تکرار تشدید اولندی ٠

نهایت عساکر اسلامیه درون حصاره هجوم ایله مملکت استیلا وسبی ویغما وفقط ایچ قلعه متین ومستحکم اولهرق محافظلری دخی قویا مقابله ایلدکلرندن وایچ قلعه نك تضییقاتیله وقت غیب ایتمکی پاشا مناسب کوره مدیکندن اوراجه بوقدرله اکتفا اولنه رق اردو سمندره دن چکلدی ٠

محمود پاشافاتحك بلغراد محاصره سی اثناده بلغراده قارشو یاپدرمش اولدیغی (حواله) نام قلعه یی تعمیر ایتدیرد کدن و (استرویجه) قلعه سنی واوحوالیده بولنان (رودینك) معدنی یداعدادن

استخلاص ایتدکدنصکره (نیشه) عودت و براز مدت نیشده عساکر اسلامیه یی بعد الاراحه (کوکرجنلك) قلعه سنی محاصره یه مبادرت ایلدی .
قلعه خلقی خیلی مقاومت کوسترمشلرسه ده محاصره اوزادقجه هرطرفدن صیقیلوب حتی طونه نهرندن صو المغه ده عساکر اسلامیه میدان ویرمدکلرندن مضایقه لری کسب شدت ایدرك بالاستیمان قلعه یی پاشایه تسلیم ایتدیلر .
پاشا کوکرجنلکده اقامتله سنجعان امرای حدوددن منت بکزاده (محمدبك) ی اقنجی عثمانلی دلاورلرینه سردار تعیین ایدرك مجارستان ایچنه صالدردی .
محمد بك فرقه سی کمال سرعتله مجارستانك ایچنی چاقایوب کلی اموال واسرا اغتنام و برموقعده تصادف ایدن ایکی یوز نفر زرهلو مجار سواریلرینی هیئت مخصوصه لریله حیا در زنجیر ایدرك سالما طوندن عبور ایله صدر اعظم اردوسنه التحاق وانظمام ایتدی .

محمد بك قرقه‌سنى طونه دن كچيرمكسزين استيصال ايتمك اوزره مجارلونك الى بيك زرهلى سوارياسى تعقيب ايتديلر .

لكن عساكر عثمانيه طونه‌يى كچمش بولندقلرندن مجارلر مأيوسا دوندیلر .

بوائناده حضرت فاتح مظفرا موره‌دن عودتله اسكوبده پاشا اردوسنك عودتنه منتظر ايديلر پاشاى محمود السيردلخواه پادشاهى وجهله مجارستانجه نائل ظفر اولمسيله اسكوبه عزيمتله خاكپاى شاهانه‌يه مثول وخدمات واقعه‌سى نزد ملوكانه‌ده مشكور ومقبول اولدى .

حضرت فاتح عساكر اسلاميه‌يى اسكوبدن وطنلرينه صالیورمك مراد بيوردیلرسه‌ده وزير آصف تدبير مجارلونك اخذ انتقام داعيه‌سيله ممالك شاهانه‌يه هجوم ايتمك قصدنده اولديغنى حس ايتمسيله عسكرك طاغيدلمسى مناسب اولميه جغنى عرض ايتديكندن

عساکر موجوده بالتوقیف دشمنك صحت حرکاتی اکلاشملق اوزره جاسوسلر کوندرلدی . بر یاندنده مقابله تدارکاتنه تشبث بیورلدی .

فی الحقیقه مجارلرك بلغراد یولندن کلی جمعیتله اندرون ممالکه یوریمکده اولدقلری خبری الندیغندن در حال اناطولی عسکری طلیعه اولمق اوزره ایلروبه سوق اولندی .

موکب شاهانه حرکته حاضرلنمقده ایکن دشمن اردوسنك (تحته لو) موقعنه قدر کلوب یغماوغارت سوداسیله اطرافه منتشر اولمسندن طلیعه فرقه سی واوحواليده بولنان سائر عساکر اسلامیه استفاده ایدرك همان هجوم ایله مجارلرك پك چوغی قلیجدن کچیرلمش وروسا وافراد اعدادن کلی اسیر النمش اولدیغی بشارتی وارد ومتعاقبا النان اسیرلر دخی درکاه ظفر پناهه واصل اولدیغندن حضرت فاتح بو سفر همایونلرنده من کل الوجوه موفق اولدقلری حالده عساکر

اسلامیه‌نك وطنلرینه عزیمتلرینه رخصت احسانیله پای تخته عودت بیوردیلر ۰

§

سمندره‌نك کلیا فتحی

یوقاریده سبق ایتدیکی وجهله وزیر اعظم محمود پاشا سمندره‌نك واروشنی ضبط ایتمش ایسه ده ایچ قلعه‌نك فتحنه ظفر بوله‌مدیغندن حالیله ترك ایلمشیدی ۰

جناب فاتحك طبع کشور کشالرینه بوصورت کران کاوب (سکزیوز التمش اوچ) سنه‌سنده سمندره‌یی تماما استیلا ایتمك اوزره اردوی همایونلریله ادرنه‌دن حرکت و (صوفیه) ده‌نصب خیام جلادت بیوردیلر ۰

سمندره ایسه مجاراولدن صاتون المق صورتیله بوائناده بوسنه قرالنك ضبطنده ایدی ۰

بوسنه قرالی موکب پادشاهینك حرکتی سمندره‌نك تسخیریچون اولدیغنی تحقیق ایدرك کندو سنده پادشاهه مقابله اقتداری اولمدیغندن در عقب سفیر

مخصوص واسطه‌سیله خاکپای شاهانه‌یه تقدیم ایتدیکی عریضه‌سنده ـ اگرچه سمندره اشترا طریقیله یدضبطنه کچمش ایسه‌ده بونی پادشاهه تقدیمه مهیا بولندیغنی وفقط بو مقابله‌ده (شرای یوسنه) نك کندوسنه احسان بیورلمسنی ـ نیاز ایتدی ۰

چونکه اووقت یوسنه سرایی ممالك محروسهٔ عثمانیه سلکنه داخل اولمش ایدی ۰

قرالنك عرض و تکلیفی طرف پادشاهیدن بالقبول سمندره‌نك ضبط وتسلمی دخی اجرا اولندی ۰

فقط یوسنه قرالنك دولت علیه‌یه هرسنه اعطاسنه متعهد اولدیغی ویرکودن عدم ایفا سبیله عندالحساب کوریناں بورجی سمندره‌نك وارداتنه تقابل ایتمکدن طولایی یوسنه سرایلك تسلیم واعطاسنه مساعده بیورلمدی ۰

دیکر روایته کوره :

یوسنه قرالی طرفندن سمندره‌نك محافظی بولنان ذات

وزیر اعظم محمود پاشانك [۱] برادری اولمسیله پاشا اولجه قرنداشیله خفیاً بالمخابره قرنداشنك افکاریني دولت علیه لهنه جلب ایتمش وموکب پادشاهی صوفیه ده دهشت نما اولنجه محافظ مومی الیه پادشاهه مقابله قابل اوله میه جغندن بحثله اردوی همایونك صدماتنه اوغرامقسزین خوشلقله قلعه نك عثمانلی یه ترك وتقدیمی قرالدن استیذان ایدرك قرالده عجز وضعفی جهتیله ناچار تسلیم امر یني ویرمش وسمندره قلعه سنی بوصورتله تسلیم اولنمشدر ۰

§

شهزاده جم سلطانك ولادتی

(سکز یوز التمش درت) سنه سی صفر ینك یکرمی بدنجی جمعه ایرتسی کیجه سی صلب پاك پادشاهیدن برشهزاده مسعود قدمنهادهٔ عالم شهود اولهرق (جم سلطان) تسمیه اولنمشدر ۰

---

[۱] محمود پاشانك اصلی اسرادن واسلاو جنسندندر ۰

یوجم سلطانك احوال عبرت انگیزی بلطفه تعالی
دردنجی جلدده ایراد اولنه جقدر ٠

§

اماصره‌نك فتحی

قره‌دکز ساحلنده بولنان (اماصره) قلعه‌سی جنوبزلرك
زیر تصرفلرنده اولهرق بونلرك قورصان سفینه‌لری
ممالك محروسه‌دن (بولی) سواحلنه وسیاحت بحریه
ایدن تجار مسلمینه تسلط وتعرضدن خالی اولمدقلرندن
پادشاه عالی‌همم اماصره‌نك ضبط واستیلاسیله فرنکلر
یوزندن تبعهٔ ملوکانه‌یه ایرشمکده اولان خساراتك
ازالهسی مقصدیله کندوزی عساکر کافیه استصحابیله
درسعادتدن اناطولی جانبنه مرور و بولی یه طوغری
توجه بیوردقلری مثالو دونمای همایونلرینی دخی
اوصوله سوق وارسال بیوردیلر ٠
موکب شاهانه برأ ودونمای همایون بحراً اماصره‌یی
بردن بره صاردقده محصورین مقاومته مقتدر

اولهمیه جقلرینی اکلادقلرندن بالاستیمان قلعه یی تسلیم ایتدیلر ۰

پادشاه ظفر پناه اماصره‌نك حکمدار واهالیسنی طاقیله استانبوله واناطولیدن (افلغان) نام محل خلقنی دخی اماصره‌یه نقل ایله اوراسنك تدابیر انضباطیه‌سنی بعدالاتمام پای‌تخته عودت ایلدیلر ۰

§

سینوبك فتحی

یوقاریلرده بعض وقوعاتندن بحث ایدلدیکی وجهله (قسطمونی) (سینوب) وحوالیسنده حکومت ایدن بقیهٔ طوایف ملوك اسلامیه‌دن (اسفندیار) خاندانی اوته دنبرو دولت علیه یه رقابت ومیدان بولدقجه ایراث مضرت ایده کلوب بونلر سلطنت سنیه‌نك دفعاتله سلهٔ تأدیبنه اوغرامش اولدقلری حالده بردراو اوصلانمدقلرندن حالا حکمدار بولنان (اسماعیل بك) هرنقدر بروبرکوی معین اعطاسیله

ظاهرا دولته مطاوعت کوسترسه ده نهانی فرمان اوغلیله عثمانلی علیهنه اتفاق وممالك محروسه یه نشر تخم نفاق ایدردی ۰

پادشاه کشور کشا ایسه ممالك شاهانه لری جوارنده اولوب هرزمان غائله لری جکیلان بوکبی طوائف ملوکك حکومتلرینه ارتق برنهایت ویرهرك کلمهٔ اسلامیه یی تفرقه دن قورتارمق نیتنده بولندقلرندن اسفندیار ممالکنك کاملاً استیلای اسبابنك استکمالنی وزیر اعظم محمود پاشایه فرمان بیوردیلر ۰

اسماعیل بکك برادری (قزل احمد بك) مقدمجه قرنداشیله بینلرنده ظهور ایدن وراثت حکومت منازعه سی اوزرینه عتبهٔ پادشاهی یه التجا ودخالت ایتشیدی ۰

محمود پاشا تنفیذ ارادهٔ شاهانه یی تسهیل ایچون قزل احمد بکی بولی سنجاغنه تعیین ایله برابر ملك موروثنی برادرندن الیوبرمجکنی وعد ایتدی ۰

دیار اسفندیار اهالیسنی ایکی فرقه یه بولو بده اسماعیل

بکلك قوت واقتداری قیرمغه کافی بولیله بر تدبیر حکیمانه یاپلدقدن صکره (سکز یوز التمش درت) سنه سنده یوز پاره سفاین تجهیز اولنه رق (طربزون) اوزرینه سوق اولنه یوز شایعه سیله قره دکزه چقارلدی .

واسماعیل بك تمامیله اغفال اولنوبده حقیقت حالی اکلامامق ایچون طرف شاهانه دن کندوسنه [طربزونك محاصره سی ضمننده دونمای همایون سوق اولندیغندن بونلرك سینوبه وصولنده ایجاب ایدن زاد وذخیره لرینك تدارك وتسویه سنه معاونت بیورلمسی, ودونمانك قوماندانینه لزومی قدر اقجه ویرلمش ایسه ده شایت کفایت ایتیه جك اولورسه کورهٔ نحاسی محصولندن اوله رق هرسنه طرفکزدن خزینهٔ جلیله مزه ارسالی مقرر اولان ویرکوی معینك دونمانك لوازمنه صرف ایدلمسی, ودونمانك بالایجاب سینوبده اراممنده عزب عسکرندن یولسز حرکت ظهور ایتدیکی تقدیرده ادبسزلك ایدنلرك تأدیب وتربیه لرینه مأذون اولدیغکزدن مقتضای یکچهتینك اجراسی مطلو بمزدر .]

مألنده برنامهٔ همایون دخی یازلدی . حضرت فاتح جمع عسکر وتمشیت مصالح سفر ایچون محمود پاشایی ادرنه‌یه کوندروب کندولری (مداینه) طریقیله بروسه‌یه کچه‌رك اوراده محمود پاشانك ورودینه انتظار ایتدیلر .

محمود پاشا برازمدت صکره روم ایلی عسکریله ورود ایتمسیله موکب همایون انقره‌یه طوغری یوریدی . اثنای راهده قرمان‌زاده ابراهیم بکك معیت شاهانه‌ده بولنمق اوزره مخدومی قوماندهسنده اولهرق کوندرمش اولدیغی برمقدار عسکر اردوی همایونه التحاق ایتدی .

اسفندیارزاده اسماعیل بك دخی لاجل‌الاستقبال مخدومنی کوندرمش ایسه‌ده اشبو سفر همایون انك علیهنه اولمق جهتیله مخدومی اخذ وتوقیف اولنهرق اقدمجه عهده‌سنه بولی سنجاغی توجیه اولنوب معیت شاهانه‌ده بولنان قزل احمد بکه اسفندیار ولایتنك توجیه واحسان اولندیغی اعلان واحمد بك درحال

طلیعهٔ اردوی همایون اولمق اوزره دیار اسفندیاره سوق واعزام اولندی ۰

اسماعیل بك قرنداشنك هجوم‌ندن حقیقتی حاله اکاه اولنجه ولایت خاقی ذاتاً کندوسندن پك خشنود اولمدقلری جهتله عسکر طو بلایوبده قارشو طوره بیله جکنی عقلی کسمدیکندن سینوب قلعه سنه قاچوب قپانمش ایسه‌ده وزیر اعظم محمود پاشا دخی عساکر کلیهٔ عثمانیه ایله ارقه‌دن ایریشوب قزل احمد بکله برلشه‌رك سینوبی محاصره ایتدیلر ۰

وزیر آصف تدبیرقان دوکلمکسزین اسماعیل بکی اله کتورمك طریقنی التزام ایتمیله اسماعیل بکی مکالمه‌یه دعوت واسماعیل بك دخی قلعه برجنه کله‌رك مکالمه‌یه موافقت ایتدی ۰

پاشا سرد مقالات معتوله وتأمینات قویه ایله میر مشار الیهی اطاعت وتسلیمه رام ایدوب سینوبی بلامحاربه ضبط ایلدکدن صکره اسماعیل بکی سینوبه قریب برموقعده نصب اوتاغ شوکت ایدن حضرت فاتحك

حضور همایونلرینه تقدیم ایلدی . پادشاه مکارم اکتناه اسماعیل بکی حکمداران حیثیتنه موافق صورتده حسن قبول ونوازشه مظهر وکندی طلبی وجهیله (بروسه یکی شهری) (اینه کول) و (یارحصار) قضالری محصولاتنی مدار معاش اولمق واولاد وعیالیله اورارده اقامت ایتمك اوزره میر مشار الیهه تخصیص و مقرر بیوروب مخدومنه دخی بولی سنجاغنی توجیه ایتدیلر .

دیار اسفندیار تماماً ممالك شاهانه یه الحاق اولنه رق قزل احمد بك اوحوالی عسکرینه سردار تعیین بیورلدی .

§

قیونلی حصارك فتحی

آق قیونلی امراسندن قره عثمان بایندرینك حفیدی اولوب یاوریٔ بخت وطالع ایله ممالك ایران وکردستانه مالك اولان (اوزون حسن خان) سلطنت سنیهٔ

عثمانیه یی کوزینه کسدیروب و (طرزون) ده حکومت ایدن (ژان قومنن) نام پرنسك قزینی تزوجله حاصل ایتدیکی قرابت صهر یتدن دخی قوت الوب ممالك محروسهٔ شاهانه یه تسلطه باشلادیغی صره ده بندکان دولت علیه جمله سندن (قیونلی حصار [*]) حاکمی (حسین بك) ی پرشکار کاهده علی الغفله طوتدیره رق قیونلی حصاری زیر تصرفنه کچیرمشیدی .

حضرت فاتح ملکنه بویله براجنبینك تسلطندن و بندکانندن بر بنك طوتلمسندن طولایی متأثر اولمسیله روم دلاورلریله قیونلی حصاره واروب بالمحاصره حصارك استخلاصی ایچون اناطولی بکلر بکیسی حمزه بکی مأمور بیوردیلر .

حمزه بك قیونلی حصاری محاصره وتضییق ایتمش

---

[*] اشبو قیونلی حصار قره حصار شرقی سنجاغنده اولوب الحالة هذه قویله حصار دینیلان محل اوله رق اوزمانلر لواء مزبورك مرکزی ایمش .

ایسه ده تسخیرینه موفق اوله میوب فقط اوحواليده بولنان مدن وقرایی عسکره یغما ایتدیرمش اولدیغندن اوزون حسن دخی بالمقابله ممالك عثمانیه درونینه غارتکران عشایری صالدیروب عباد اللهی اضرار ایتدی .

بوحوادث سینوب فتحی اثناسنده حضرت پادشاهك مسموعی اوله رق درحال سینوبدن حرکت وقیونلی حصار اوزرینه عزیمت بیوردیلر .

حسن خان فاتحك سطوت قهرمانیسنه مقاومت ومقابله یه کوونه مدیکندن ارزنجان طاغلرینه صاوشدی .

فقط حیدود کبی کیجه لری اردوی همایونی باصوبده برایش کوره بیلك زعیله عم زادهسی (خورشیدبك) ی کزیده عسکرینه سردار ایدرك موکب شاهانه اوزرینه صالدردی .

خورشیدبك قرانلق برکیجه ده اردوی همایونی باصمق اوزره الغار ایدرکن (کدك احمد پاشا) قوماندهسنده

بولنان چرخه‌جی فرقه‌سنه تصادف ایده‌رك احمد پاشا غایت شجیع ومدبر وحسن ادارهٔ عسکریه یه مقتدر بولندیغیجون کوزل برمناوره ایله خورشیدبك فرقه‌سنی شجیعانه قارشولیوب آق قیونلی ترکمانلرینی عثمانلی قلیجنه قوربان ایتدی ۰

خورشیدبك اردوی همایونی شیخون ایدیم دیرکن بالعکس اردوی همایونك چرخه‌جی فرقه‌سنك صدمه سنه طیانه میوب فنا حالده منهزم ودخلون اوله‌رق اوزون حسن خانك یانه قدر قاچدی ۰

بونك اوزرینه حسن خان حضرت پادشاهه حربا مقابله‌دن بسبتون نومید اولدیغندن صلح و مسالمت طریقیله شمشیر صاعقه‌بار عثمانیدن قورتلمق مسلکنی التزام ووالده‌سی (ساره) خاتونی (چشکزك) حاکمی (کرد شیخ‌حسن) ایله برابر طلب صلح وامان ایچون درگاه پادشاهی یه بعث واعزام ایلدی ۰

بواره‌ده ایسه قیونلی حصار محصورلری جناب فاتحك حملات شیرانه‌سنه تحمل ایده‌میه‌رك قلعه یی تسلیم

ایتمش اولدقلرندن اوزون حسنی بولوب تنکیل وتدمیر ایتمك ایچون موکب همایون (کوه شکوه) و(کوه بلغار) طرفلرینه یورتمش ایدی ۰

ساره خاتون کوه بلغارده موکب همایونه اریشوب اوغلی حسن خان جانبندن استدعای عفو ومصالحه واوزون حسن وزیراعظم محمود پاشایه رجای توسطی متضمن بشقه جه برتحریرات خفیه کوندرمش اولدیغنه مبنی اودخی ساره خاتون ایله همزبان اولهرق پادشاهی قبول صلح ومسالمته ارضاواماله ایتدیلر ۰

§

طربزون قلعه سنك تسخیری

جناب شهریار اسکندر اقتدار دارای عجمله عقد مصالحه ایتدکدنصکره اوحوالیده بولنان مشهور صعب المرور طاغلری آشهرق (طربزون) قلعه سی اوزرینه توجه بیوردیلر ۰

جناب فاتح ساره خاتونی والده سی کبی سومش

اولدقلرندن طربزونه کیدرکن یرابراستصحاب ایدرك دائماً مشارالیهایی (شاه انا) تعبیرایله تلطیف بیورورلردی ۰ « طربزون طاغلرینك صرپلغندن و سوارا کچلمك تهلکه‌لواولمسندن طولایی پادشاه اکثریا پیاده یوریمکی اختیار ایتمکده اولدقلرندن برکون یانه یاناشورورلرکن ساره خاتون فاتحه [شاه اوغلم طربزون قلعه‌سی بوقدر زحمت اختیارینه ووجود همایونکزك بیان یوریمك درجه‌سنه قدر اتعابنه دکرمی ؟ خصوصیله بورالرجه قحط وغلا بر کمال اولهرق عسکرك ذخایر وعلف تدارکندن عجزواضطرابلریده میدانده‌در ۰] یولنده خطاب ایدوب — لکن — طربزون حکمداری ساره خاتونك کلینك باباسی بولندیغندن ساره خاتونك شوافاده‌سی فاتحی عزم و نیتندن فراغت ایتدیرمك ایچون شفقت امیت صورتنده بردسیسه ایدی ۰

پادشاه دل اکاه ایسه دسیسهٔ خفیه‌یه انتقال ایدرك ساره خاتونی شو طرزده برمقالهٔ حکیمانه ایله سکوت وتصدیقه مجبورایتدی ۰ [شاه انا المزده بولنان سیف

صارم اسلام ایله دائما غزا وجهاده مأمورز . زحمتسز نائل ظفر اولمق ممکن دکلدر . بوقدر حق تعب ومشقت بزی مأموریتزی اجرادن کیرو براقه‌ماز] .

خلاصه : اردوی همایون طربزون قلعه‌سنك اطرافنه بالوصول قلعه یرا محاصره‌یا یدندی .

قلعه حکمداری ساره خاتونك موکب همایونده اولدیغنی خبر الهرق پادشاهی محاصره‌دن فراغت ایتدیرمك ایچون ساره خاتونه مراجعت واودخی رجا وشفاعت ایتمش ایسه‌ده جناب فاتح بورجایی سکوت ایله کچشدیروب قلعه‌یی تضییقه دوام ایتدیلر .

بوصره‌ده سینوبده بولنان دونمای همایون ظهور وورود ایتمسیله بحرا دخی محاصره‌یه ابتدار اولندی .

طربزون حکمداری مقاومتدن مأیوس اولوب باشنی سیف قهر پادشاهیدن قورتارمق ایچون استدعای عفو وامانلدن بشقه چاره بوله‌مدیغندن ارکان سلطنتك وساطتیله مرحمت پادشاهی‌یه دخالت وبالاستیمان قلعه‌نك تسلیمنه مسارعت ایلدی .

حکمدار فاملیاسیله برابر استانبوله نقل اولنه رق قلعه نك ضبط ومحافظه سی اسبابی بعد الاکمال موکب همایون برا درسعادته عودت ایتدی .

اثنای عودتده قزل احمد بکه (موره سنجاغی) توجیه بیور یلوب مشار الیه تشریف شاهانه یه قدر بولیده لوازمات ذاتیه سنی تدارك وتسویه ایتمك واورادن یه موکب همایونه بالالتحاق روم ایلنه کچمك اوزره طرف پادشاهیدن رخصت استحصالیله ایلروبه عزیمت ایلمشیدی .

احمد بك نصلسه آتیسنجه امین اولهماسندنمیدر ؟ ندر ؟ بولیدن قرمان اوغلی زدینه قرار وقرمان اوغلنك اعانه سیله دیار عجمه صاویشوب اوزون حسخانك یانندهقرار ایتمشدر .

بواحمد بك سلطان بایزید خان ثانی عصرینه قدر دیار ایرانده قالوب عصرمشار الیهدهینه دولت علیه یه دخالت ایدرك مناصب عالیه ایله مظهر لطف وعاطفت اولمشدر .

حضرت فاتح قزل احمد بكك فراريني ايشيدنجه برادری اسماعيل بكك دخی بومسلكه سلوك ايتمسنی محتمل كوروب اسماعيل بكی اولاد وعياليله بولیدن قلبه يه قالديرمش ومير مشار اليه اخر عمرينه قدر كمال آسايشله قلبه ده يشاديغی كبی اولادی مناصب دولت عليه ده استخدام يورامشدر ٠

اسماعيل بك بولیده ايكن قرمان اوغلی اردوی همايونك طرزون طرفلرنده كی مشغوليتی فرصتندن بحثله اسماعيل بكی عصيانه تحريك ايلمش ايسه ده اسماعيل بك انجام كاری ملاحظه ايدرك قرمان اوغلنك تحريك وتسويلنه الدانمش اولديغی مرويدر ٠

افلاق سفری

حضرت فاتح ديار اسفنديارى وطرزونی منوال مشروح اوزره استيلا واوزون حس خانی قدرت ومكنت سلطنت عثمانيه يی تصديقه اجبار ايتدكدن

صکره استانبوله عودتله سر پر آرای شوکت اولدقلری
اثناده روم ایلی محافظه سنه مأمور (اسحق) پاشا
خاکپای شاهانه یه مثول اولهرق افلاق و بوده سی
بولنان قازقلو و بوده نك [۱] موکب شاهانه اناطولی
جانبنده ایکن حدود اهالیسنه تجاوزات وتعدیاتی
وقوعبولدیغندن بحث وشکایتله تأدیبی لزومنی عرض
ایتدی ٠
اسحق پاشانك افاداتنه نظراً و بوده نك تأدیبی لازم
کلورسه ده اول امرده درجهٔ اطاعتی اکلاشلق اوزره
و بوده نك برکره درسعادته دعوت ایدلسی تنسیب
اولندیغندن و بوده یه دعوتنامه یازلدی ٠
برطرفدنده عسکر جمعنه تشبث بیورلدی ٠
و بوده نك کلان جوابنامه سنده خاکپای شاهانه یه

---

[۱] بوو بوده نك اصل اسمی (دراقوله) اولوب النه
کچیردیکی مسلمان اسیرلرینی قازیغه اوردیغی ایچون
اسلام بیننده قازقلو و بوده لقب مکروهیله شهرت
آلمشدر ٠

یوز سورمك جائنه منت ایسه ده افلاق خلق کندوسنه تمامیله مطیع اولمدقلرندن مقر حکومتلرندن ایریله جق اولور ایسه اهالینك مجاراویه تبعیت ایتملری ملحوظ اولدیغی بیان وحین غیبوبتنده مملکتی محافظه ایتمك اوزره امرای دولت علیه دن بری تعیین واعزام بیورلدیغی حالده درگاه پادشاهی یه عزیمته مهیا بولندیغی عرض واتیان اولنمشدر ۰

شو جواب ظاهر حالده مطاوعت رنگنی کوسترمسیله (نیکبولی) محافظی بولنان (حمزه بك) افلاقه کیدوبده وبوده نك درسعادتده بولنه جغی مدتده افلاق مالکینك محافظه سنه باقسی فرمان بیورلدی ۰

حمزه بك حسب الاراده برشدت شتا اثناسنده حدود عسکریله افلاقه متوجهاً حرکت ایدوب اوارالق طونه نهری طونمش اولدیغندن ایرتسی کون یوز اوزرندن قارشویه چکمك اوزره برکیجه نهرك بری کنارنده بیتوتت ایتمشیدی ۰

مکر غدار وبوده نك اوصورتله مطاوعتکارانه جواب

کوندر یشـندن غرضی دولتی اغفال ایمش . تا کاه کیجه‌لین جمعیت عظیمه ایله فرقهٔ عثمانیه اوزرینـه هجوم ایدرك عسکرك بر چوغنی و حمزه بکی شـهید ایتـدی .

وحمزه بکك راس مقطوعنی علامت ظفر بوانده مجار قرالنـه کوندروب دولت علیه یه عصیـانی اعلان ایلدی .

بوفاجعه فاتحك مسموعی اولنجه آتش غضباری علو ریز اولهرق اولجه اسحق پاشانك افاده‌سی وقوعنده احتیـاطه رعایة ترتیبـات عسکریه یه باشلنمش اکمال ایدلمش وموسم بهار دخی ایرشمش بولندیغندن (سکز یوز التمش التی) سـنه‌سنده موکب همـایون افلاق اوزرینه یوریدلدی .

موکب شاهانه طونه معبرینه مواصلت ایتدکده وزیر اعظم محمود پاشـا طلیعه فرقه‌سـیله ایلروبه کیدوب اردوی همایون دخی متعاقباً قارشویه کچدی .

اورنوس زاده علی بك قوماندهسنده اولهرق سـوق

ایدیلان اقنجی فرقه‌سیده افلاق ممالکنی چکمکه باشلادی .
یوانناده تصادف نوعندن برمحاربه وقوعه کلمشدر .
شویله که :
بغدان ویوده‌سی پادشاهه مطیع وافلاقلو ایله اره‌سی بوزوق اولدیغندن اردوی همایونك حرکتی مناسبتیله بغدانلونك دخی افلاقه تجاوز ایتمسندن احتراز ایدرك قازقلو ویوده احتیاطاً بغدان حدودینه براردو ترتیب وتعیین ایتمشیدی
موکب شاهانه بالتصادف بغدان حدودینی بکلیان اشبو افلاق اردوسی موقعنه اوغرامش اولدیغندن وافلاقلولر ایسه موکب همایونی وهلتهٔ اقنجی طاقمی ظن ایدوب حاضر ایاقلرینه کلمش برشکار اولامق سوداسنه دوشدکلرندن کورکورینه موکب همایون اوزرینه هجوم ایتدیلر .
حضرت فاتح درحال رکاب شاهانه لرنده بولنان صنوف عسکریه یی میمنه میسره اصولی اوزره ترتیب ایدرك

عثمانلو بهادرلری آتشلر ساچمغه باشلاینجه افلاقلو اقنجی طاقمی قیاس ایتدکاری عسکرك اردوی همایون اولدیغنی اکلایوب فراره یول ارامشلرسه ده بوکاده مقتدر اوله مدقلرندن یدی بیك قدری تلف و باقیسی کاملا اسیر اولدی ۰

قازقلو ویوده بغدان حدودینه مأمور ایتدیکی اردوسنك اونصورتله محو اولدیغنی ایشتدکده کندوسی عصرینك مشهور بهادرلرندن معدود اولدیغی جهتله کبر ونخوتی غلیان ایدرك وهرنه اولورایسه اولسون دیه رك اردوی همایون ایله چارپشمغی قوردی ۰ وبرکیجه وارقو تیله موکب همایون اوزرینه یوریدی ۰

پادشاه اکاه ایسه دشمنك تصور وحرکتنی اوجه بالتحقیق اردوی همایونی صف حرب هیئتنه قویوب مهیا بولندرمش ایدی ۰

ویوده هرنقدر شجیعانه حرب ایتمش ایسه ده نتیجهٔ نافعه حصل ایده میوب اوکیجه صباحه قدر دوام

ایدن محـار بهٔ خونریزانه ده افلاقلونك اکثریسی محو وتلف اولدی ۰

قازقلو ویوده ناچار بقیة السیوف عسـکریله میدان حربدن فرار ایدرك میخـال زاده علی بك قوماندهسیله برفرقه عثمانلی سـواریسی بونی تعقیب ایتدیکندن افلاق ایچنده بارنده میوب مجارستانه قدرقاچدی ۰

بومحاربه دنصکره افلاقك هر طرفی عساکر عثمـانیه طرفندن دورَ ایله اثر عصیـان قالیه جق بر حاله کتورلدی ۰

پادشاه ظفرا کتناه بعدازین افلاق ممالکی علی الاطلاق ممـالك دولت علیه دن معدود اولمق شرطیله قازقلو ویوده نك برادری اولوب خیلی مدتدنبرواستانهٔ دولتده بولنان (رادول) بکی افلاقه ویوده تعیین ایدرك پای تختنه عودت بیوردیلر ۰

مدللو جزیره سنك تسخیری

دولت علیهٔ عثمانیه استانبول کبی برمرکز صحیح سلطنته

نائل وارتق کندوسیجون برا و بحرا توسیع دائرهٔ شوکت وعظمت ایده بیلك استعدادی حاصل اولمش اولدیغندن ممالك شاهانه یه متصل حکمنده وروملردن بر پرنسك زیر حکومتنده بولنان جزایر یونانیه دن (مدللو) جزیره سنك تسخیری مناسب کورلدی ۰

بناء علیه (سکزیوز التمش التی) سنه سنده استانبول لیمانندہ تجهیز اولنان دونمای همایون جزیرهٔ مزبوره یه سوق اولندیغی مثللو حضرت فاتح دخی بروسه یه کچوب اورادن مدللو اطه سی مقابلنده بولنان (ایازمند) ساحلنه اردوی همایونلر ینی قوردیلر ۰

بوصره ده دونمای همایون دخی بالوصول اردودن اطه یه عسکر کچیریله رك مدللو قلعه سی شدید أمحاصره التنه الندی ۰

جزیره حکمدارینك مقابله ومدافعه یه اقتداری قالمدیغندن وزیر اعظم محمود پاشا وساطتیله استیمان ودخالت وقلعه نك تسلیمنه مسارعت ایتدی ۰

مدللو جزیره سی بوصورتله مالك عثمانیه یه الحاق

اولنه رق یرلو اهالیسی بنه یرلرنده ابقا وجزیره نك محافظه واداره سی تدابیری اتخاذ واجرا ایدلدکدن صکره موکب شاهانه پای تخته چکلدی .

§

بوسنه سفری

(بوسنه) حدودینه مأمور بولنان میخال زاده (علی بك) بوسنه حکمدارینك تجاوزاتندن شکایت ایتکده اولدیغی مثلاو بوسنه لونك دولت علیه یه ایفاسنه متعهد اولدیغی ویرکوی معینك اخذی ضمننده طرف سلطنتدن اعزام قلنان مأموری حکمدار طرد وتحقیر ایتش اولدیغندن جناب فاتح حکمدارك تأدیباتنی اجرا ایتمك اوزره (سکز یوز التمش یدی) سنه سنده (اسکوب) طریقیله جانبنه توجه بیوردیلر

موکب شاهانه (ولچترین) موقعنه واصل اولنجه بوسنه قرالنك جملهٔ ممالك محروسه دن (اغاج حصار)

نام قصبه‌نی احراق بالنار ایتمش اولدیغی میخال زاده علی بك طرفندن اشعار اولنوب پادشاهك بوخبردن حمیت تبعه پرور یلری حرکت ایدرك بران اول قرالك حقندن کلمك ایچون وزیر اعظم محمود پاشایی اردوی همایونك طلیعه فرقه‌سیله ایلرو یه سوق ایتدیلر

محمود پاشا رهگذارنده بولنان (لوفجه) حصاری برقاج کون ظرفنده تسخیر ایدرك قرالك بولندیغی موقعی بولمق اوزره ایلرولدی .

قرالك (بایجه) نام حصاره تحص ایتدیکی پاشانك مسموعی اولنجه اورایه متوجهاً الغار ایلمش ایسه‌ده قال بایجه‌یی ترکله متانته مشهور اولان (صوقول) قلعه‌سنه قاچمش اولدیغندن پاشا دخی تعقیبه مسارعت کوسترمدی .

فقط قرالك صوقوله‌ده دخی طورمیوب (کلوج) قلعه‌سنه صاوشمش اولدیغی پاشانك صوقوله‌وصولنده اکلاشلدی .

صوقول ایله کلوجك بینده غایت صعب یولار

وهولناك بردر بند اوله رق بورالردن عسکر امرای تهلکه لو اوله جغندن ایلروسنه کیدلیه رك بایجه قلعه سنه رجعت ایدلسی مناسب اوله جغنی روٴسای عسکر رأی ایتمشلرسه ده محمود پاشا قرانك تدمیری امر نده اولان امر وفرمان پادشاهی یه مغایر حرکت ایده میه جکندن تهلکه سوزینه قولاق ویرمیوب طورخان بك زاده (عمر بك) ی تحقیق وکشف احوال ایتمك ودشمندن بر (دل) الق اوزره ایلرویه سوق ایله برابر کندوسی دخی معیتنده بولنان فرقه ایله برکیجه ایچنده مذکور در بندن مرور ایتدی ۰

عمر بك دشمن طاقندن النه کچیردیکی ادملری بالاستنطاق عساکر اسلامیه نك معهود در بندن و (ورباس) دینیلان نهردن مرورلرینی قرال محال حکمنده کوردیکیچون قیدسز واحتیاطسز برحالده بولندیغنی تحقیق ایتمسیله بوادملری درحال محمود پاشایه کوندرمکله برابر فرصتی غنیمت ایتمك اوزره ورباس کوپریسندن کچه رك قرالك بولندیغی قلعه نك اوزرینه یوریدی ۰

قرال عربك فرقه‌سنی کورنجه قوهٔ موجوده‌سیله هجوم ایدرك عساکر عثمانیه‌یی اورته‌یه‌الدی .
عربك شجیعانه طاورانمش ایسه‌ده عساکر عثمانیه‌نك ازلغی وقرال عسکرینك چوقلغی مناسبتیله انهزامه یوزطوتدی .
بوصره‌ده محمود پاشا دخی نهر کنارینه‌ایریشوب عربك فرقه‌سنك تهلکه‌ده بولندیغنی مشاهده‌ایتدی .
نهرك کوپریسی محاربه موقعنه اوزاق اولدیغی پاشا شایان کوپریدن طولاشه‌جق اولسه عربك فرقه‌سنك محو اولهجغنی اکلامسیله همان عثمانلی قهرمانلرینی یوزه‌رك نهردن کچیروب شدتله دشمن اوزرینه هجوم ایتدیردی .
دشمن میدان حربده عساکر عثمانیه‌نك هجمهٔ دلیرانه‌سنه طیانه‌میوب منهزما قلعه‌لرینه صوقولدقلرندن پاشا درعقب قلعه‌یی تحت محاصره‌یه‌الدی .
قلعه‌نك تضییقاته طیانه‌میوب جبرا النه‌جغنی وکندوسیده یقه‌سنی اله ویره‌جکنی قرال اکلادیغندن بالاستیمان قلعه‌یی ونفسنی وزیراعظمه تسلیمه مجبوراولدی .

محمود پاشا بوقلعه نك امر محافظه سی اسبابنی بالاکمال قرالی دخی برابر اله رق قرالك برادرینك زیردست محافظه سنده بولنان (اورجای) نام قلعه یه متوجها حرکت ایلدی .

اورجای خلق قرالك فلاکت واسارتندن خبردار اولمریله کندولرینك مقاومته قالقشملرندن بر فائده اولهمیه جغنی اکلادقلرندن انلردخی تسلیم اولدیلر .

بواثناده موکب همایونك (بایجه یه) یه واصل اولدیغی تحقیق ایدلدی .

وزیرظفرسمیر بوسنه قرالیله قرنداشنی حضورشاهانه یه کوتوروب مظفریاتنی عرض ایتدی .

بایجه قلعه سیده حضرت فاتحك امان طریقیله مسلم دست جهانگیرانه سی اوله رق بورانك سکنه سی کاملا استانبول نواحیسنه نقل اولندی .

وزیراعظم محمودپاشا بوسنه قرالنی یه بوسنه قطعه سنك بعض محالرینه حکمدار تعیین ایتدیرمك وعدیله اله کتورمش اولدیغندن بوراسنی پادشاهه عرض

ایتدکده قرالك جبراً الهکتورلسی ممکن ایکن بلا لزوم اوصورتله وعد لطف ایتمسندن طولایی جناب فاتح پاشانك خدمتنی تقدیر ایتمامکله برابر قرالی دخی طعمهٔ شمشیر جلادت و بوسنه قطعه سنی کاملاً وعلی الاطلاق ممالك محروسه یه الحاقه همت بیوردیلر .

« قرالك اعدامی علمای مشهوردن اولوب بوسفرده اردوده قاضیٔ عسکر بولنان (مضفك) لقبیله معروف اولان (علی بسطامی افندی) طرفندن ویریلان فتوایه مستند اولدیغی مرویدر » .

پادشاه مظفر سپاه بوسنه قطعه سنی تسخیردنصکره بوسنه یه متصل اولوب هرسك اوغلی دینیلان برحکمدارك ادارهٔ مستقله سنده بولنان (هرسك) دیارینك استیلاسیچون وزیر اعظم محمود پاشایی مأمور ایدرك کندولری پای تخته عودت ایلدیلر .

محمود پاشا هرسك قطعه سنه یوریدکده هرسك قرالی یقه سنی اله و رمکدن احترازاً جزایر بحر سفیددن برجزیره یه فرار ایتمش اولدیغندن محمود پاشا هرسك مملکتی دخی سراپا الهکتوردی .

قرال ملك وحكومتنك كلياً الندن چقديغنى ايشيدنجه اوغلنى دربار مرحمت آثار پادشاهى يه كوندروب استدعاى لطف وعاطفت ايتسيله هرسنك قطعه سنك بعض محللرى بالتفريق قرالك زير حكومتنه ويريلهرك سائر يرلرى ممالك محروسهٔ عثمانيه يه الحاق بيورلدى .

« بوقرالك اوغلى سراى همايونده اليقونيله رق خدمت خاصهٔ پادشاهيده كسب تربيت و بالاخره رتبهٔ جليلهٔ وزارت وشرف صهريته نائليتله دولت عليه ده (هرسك زاده احمد پاشا) نامیله اشتهار بولمشدر كه صره سى كلدكجه خدمات واقعه سى نقل اولنه جقدر . »

قرال مومى اليه پك چوق وقت صاغ قالميوب حين وفاتنده هرسك قطعه سنك تمامى طبيعى ادارهٔ مستقلهٔ دولت عليه يه داخل اولمشدر .

§

قرمان اوغلى ابراهيم بكك وفاتى اوزرينه قرمان حكومتنك اختلالى

قونیه حکمداری بولنان قرمان زاده ابراهیم بکك یدی نفر اولاد ذکوری اولوب اك یوکاری بولنان (اسحق بك) برجاریه دن متولد اولهرق دیکر اللی نفری که (پیر احمد) (قرمان) (قاسم) (علاءالدین) (سلیمان) و (نوره صوفی) نامله موسومدر بونلر مرحوم سلطان مراد ثانی حضرتلرینك همشیره محترمه لرندن وجوده کلمشلردر ۰

ابراهیم بك اکبر اولادی اولان اسحق بکه دیکرلرندن زیاده اعتبار وتوجه کوسترووب کندوسنك وفاتندن صکره قرمان حکومتنده اسحق بك برلشه بیلمك مطالعه سیله مناعت طبیعیهٔ موقعیه سی مشهور اولان ایچ ایل جهتنی اکا توجیه ایتمشیدی ۰

(سکز یوز التمش سکز) سنه سنده ابراهیم بك دوام حیاتندن امید قالمیه جق درجه ده خسته لنوب اسملری دمنجك تعداد اولنان اللی کوجك برادرلر ـ بابالرینك وفاتی حالنده اسحق بکك قرمان حکومتنی ضبط ایله کندولرینی طرد ایده جکنی ملاحظه واولجه حکومت

قرمانیه یی کندولری اله الق اوزره بالاتفاق قونیه یی محاصره ایتدیلر .

وبابالر ینی اجل ایله پنجه لشورکن مملکتدن قاچیروب مملکتی ید تصرفلرینه الدیلر .

ابراهیم بك خسته حالنده قونیه دن فرار ایله (کول حصار) ه کیرمك اوزره ایکن دشمن جانستان اجله دوچار وعازم دارالقرار اولمشدر .

اولاد شته دن (پیر احمد بك) قونیه ده کرسئ حکومت قرمانی یه جالس اولهرق بیوك برادری اسحق بك ضروری ایچ ایلنه چکلدی .

(سلیمان) و (نوره صوفی) بکلر دخی احمد بکدن یوز بوله مدقلرندن حضرت فاتحك آستان شفقتنه التجا ودخالت ایتدیلر .

اسحق بك اکبر اولادبولندیغی حالده پدرینك مقامنی غیب ایدیشندن دلکیر اولدیغندن مداخلهٔ اجنبیه فوتیله برایش کوره بیلك سوداسیله شاه ایران اوزون حسن خانه عریضه وهدایا تقدیمیله انك اعانه سنی

استدعا و ـ عساکر کافیه امدادیله باباسنك مسندینه نائل ایدیله جك اولورایسه ایراندن قونیه یه قدر هر مرحله ایچون بیکرالتون و یره جکنی ـ عریضه سنده تصریح وابنا ایلدی ۰

اوزون حسنك دیار رومه مداخله ایتمك پاردسزبیله جانبه منت ایکن بو یله اجرت قدمیه تأمنیله برابر ایدیلان دعوتدن ممنون اولهرق بالذات قونیه یه عزیمته مسارعت کوسترددی

پیر احمد بك اوزون حسنه مقاومتدن عاجز اولدیغیچون همان یانندهکی دیکر برادرلر یله برابر قونیه یی ترکله دربار شوکت قرار پادشاهی یه صاوشدی ۰

اسحق بك اوزون حسنك سایه سنده بلامزاحم قرمان کرسیٔ حکومتنی ضبط ایتدی ۰

لکن اوزون حسن طبیعت غاصبهٔ ترکمانیه سی حکمنی اجرا یعنی قرمان بلادینی اجنه جق صورتده تاراج و یغما ایدرك سرکردکانی سلکنه کچن (قزل احمد بك) ی کویا اسحق بکی محافظه ایتمك ایچون برمقدار

عسکرله قونیه ده براغوب کندوسی وطننه کیتدی .
طرف پادشاهیدن پیراحد بکه عساکر کلیه ترفیقیله
قونیه نك ضبطایتدیریله جکنه دائر اسحق بك برحوادث
المسیله ذاتا اوزون حسنك امدادندن اوقدر کارلی
چقمامش اولدیغی حالده شمدی دخی دولت علیه ایله
پنجه لشمك بتون بتون کندی حقنده مضر اوله جغندن
کندوسیده برصورتله حضرت پادشاهه ربطسلسلهٔ
عبودیت واوسایه ده کسب راحت ایلك مطالعه سیله
مشاهیر علمادن صاری یعقوب زاده (احمد چلبی) نام
ذاتی مخصوصاعتبهٔ پادشاهی به بعث واعزام وبرادرلرینه
صحابت بیورلمامق شرطیله (اق شهر) و (بك شهری)
قضالرینی دولت علیه یه ترك ایده جکنی مبعوث مشارالیه
واسطه سیله عرض واعلام ایتدی .
اسحق بکك شو معروضی نزد شاهانه ده قرین قبول
اولهمیوب جناب فاتح اسحق بکه چاوش باشی (احمد بك)
سفارتیله شو وجهله برجواب کوندردی [پیشکن ایتمك
ایستدیککز مخلر الکابتدا دولت علیه نك مبایعهٔ شرعیه

صورتیله داخل سلك ملکی اولدیغی کبی اخیرا دخی دفعاتله حربا وجبرا ضبط ایدلمش یرلردر . اگرچه برادرلریکزك تسلطندن امین اولمق ایسترسه کز (چهار شنبه صوبی) حد فاصل اعتبار اولنه رق بروجانبی سلطنت سنیه یه ترك اولنمایدر] .

چهارشنبه صوبی حدفاصل اعتباریله بروطرفلردولت علیه یه ترك اولندیغی تقدیرده حکومت قرمانیه ایچ ایلی طرفنه منحصر قالمق لازم کله جکندن اسحق بك بو تکلیفی قبول ایتمدی .

ایتمدی اما بالاخره ایچ ایلده دخی ایاق طوتدیره مدی . چاوش باشی احمد بك قونیه دن جواب رداله رق پای تخته عودت ایدنجه جناب فاتح پیر احمد بکی عساکر کلیه ایله قونیه اوزرینه سوق واعزام بیوردقلرندن پیر احمد بك دیار قرمانه دخول ایدرك ایچ ایل قصبالرندن (ارمناك) ده اسحق بکله بالتقابل ظهوره کلان محاربه ده اسحق بك طاقمی پریشان ومنهزم و کندوسی فرارایله اوزون حسن خان نزدینه عازم اولدی .

وپیر احمدبك سایهٔ قدرتوایهٔ حضرت فاتحده تکرار حکومت قرمانیه یی قزاندی ۰

احمدبك اشیو لطف پادشاهی یه مقابل (آق شهر) (بك شهری) (ایلغین) وسائر بعض ممالکی سلطنت سنیه به عرض وتسلیم ایلمش واز برمدت دولت علیه یه صادق قالمش ایسه ده اوده تك طورمیوب متعاقبا خنکاری اغضاب ایتدیکندن انجامی نافرجام وحکومت قرمانیه بوندن صکره چوق سورمیوب رهین حد ختام اولمشدر ۰ تفصیلی اشاغیده کله جکدر ۰

§

مجارلونك اوروپالو ایله اتفاقی وموره سفری

سلطنت سنیهٔ عثمانیه نك رفته رفته اوروپایه یایلقده اولمسندن اوروپالولر ذاتا اورکش اولدقلری حالده (موره) یی و (بوسنه) یی دخی استیلا ایتمسی اوزرینه بسبتون تلاشه دوشدکلرندن (سکزیوز التمش طقوز)

سنه سنده مجارلرايله وندكاووسائر اوروپا حكومتلرندن بعضيلرى دولت عليه عليهنه تكرار بر اتفاق خصمانه عقد ايلديلر ٠

تفصيلى شويله كه :

وندك دوقماسى (موره) اوزرينه يوريوب مقدما دولت عليه طرفندن ضبط ايله هدم اولنان وروم ايلى ايله موره نيم جزيره سنك بينى فاصل بولنان (كرمه) حصارينى يكيدن انشاد وموره ده دولت عليه يدينه كچمش اولان محللرى استردادايله عثمانلويى اورادن ابعاد ايتمك ومجار دولتى دخى (بوسنه) يى عثمانلودن قورتارمق صورتنه قراريردىلر ٠

بو اتفاق اوزرينه مجار ووندىكلرك تشبثات وحركاتى حضرت فاتحك معلومى اولنجه بويله يكديكرينه مسافه جه معكوس ايكى طرفدن باش كوسترن ايكى متفق دشمنك قنغيسنك مقابله ودفعى اقدم اولديغى واولانه طرفه كيدلمك مناسب اوله جغى مذاكره اولنه رق — چونكه كرمه حصارى اعمار اولنوبده موره نك

مدخلی اعدا طرفندن قپادیلور ایسه ـ موره الدن چقمش اوله جغندن دشمن اورایه کلمزدن اول موره جانبنه کیدلك تنسیب اولدی ۰

بناء علی ذلك موکب همایون مؤخرا حرکت ایتمك اوزره وزیر اعظم محمود پاشا تدابیر سفریه یی اجرا وحدوددہ بولنان امرایه تعلیمات مقتضیه یی اعطا ایدرك طلیعه فرقه سیله موره یه عزیمت ایلدی ۰

لکن عساکر اسلامیه نك وصولندن اول فرنکلر موره یه چیقوب کرمه حصاریني تعمیر وتحکیم ایتدکدن صکره موره محافظی بولنان (سنان بك) قپـانمش اولدیغی (کورفوس) قلعه سنی محاصره ایلمشلرایدی

سنان بك فنا حالده صیقیلوب شـاید برمدت دها تدافعی حرکتله محصور قالمق اولسه قلعه یی فرنکلر استیلا ایده جکنی اکلادیغندن خدعهٔ حربیه یولنه سـلوك ایله برکیجه یوز قدر کزیده عثمـانلو دلاوریني بغتتهٔ فرنکلر اوزرینه هجوم ایتدیردی ۰

فرنکلر قلعه خلقنك خارجه هجوم ایتمك احتمالنی هیچ

خاطرلرینه کتورمدکاری ووزیر اعظم اردوسنك قریب محله کلدیکی معلوملری او ادینی جهتله کیجه لین اوزرلرینه کلان عسکرك صدر اعظم اردوسی اولدیغنه ذاهب اولهرق بواوهام ایله یوزقدر عساکر اسلامیه نك مدافعه سنه مقتدر اولهمیوب منهزم و پریشان اولدیلر ۰ محمود پاشا دخی بوارالق واصل اولهرق (کرمه) حصاریني باسهوله تسخیر وفرنکلری تعقیب وتدمیر ایتدیکندن بونلرك بقیة السیوفی کوج ایله سفینه لرینه بینوب صاوشدیلر ۰

محمود پاشا بومظفریتی درحال عتبهٔ پادشاهیه عرض واعلام ایدنجه ارتق موره جانبنه عزیمت شاهانه یه لزوم قالمدیغندن مجارلونك بوسنه جهتنه تسلطنی منع ایتمك اوزره اردوی همایونك توجهی بوسنه یه تحویل اولندی ۰ صوفیه مرحله سنه موا صلت اتناسنده — موره دن منهزما فرارایدن وندیك سفاینك اخذ انتقام قصدیله (مدالو) یی محاصره ایتدکاری — خبری ورود ایتمسیله جناب فاتح صوفیه ده باتوقف محمود پاشانك

سریعا کلیبولی یه هر یمتله اورادن دونمای همایون ایله مدللونك امدادینه یتشمسنی امر واشعار بیوردیلر ۰

محمود پاشا فرنکلری موره دن قاچردقدنصکره موره توابعندن اولوب اوزمانه قدر دشمن یدنده قلان (قارلی ایلی) ناحیه سنده (مسیری) (مسیراط) (اوندار) و (یلوز) نام قلعه لری ودها سائر محللری فتح ایتمشیدی ۰

مدللو اوزرینه مأمور یتنه دائر طرف شاهانه دن شرفصدور ایدن امری النجه موره نك اسباب محافظه سنی بالا کمال موره دن حرکت وسیر سریع ایله کلیبولی اسکله سنه بالوصول دونمای همایونه کیروب مدللو جزیره سنه عزیمت ومواصلت ایلدی ۰

فرنکلر دونمای همایونك حرکتنی خبر الهرق اولجه مدللویی براغوب صاوشمش اولدقلرندن پاشا جزیره نك استحکاماتنی تعمیر وتجدید ایادکدنصکره بالمعاوده صوفیه ده خاکپای شاهانه یه یوزسوردی ۰

بوسنه یه تجاوز ایدن مجارلو بوسنه دن یالکز (بانجه)

قلعه‌سنی استیلا ایدوب دیکر قلاع و ممالکه ظفر بوله‌ماقسزین رجعت ایتمش اولدیغندن وایام شتا دخی حلول ایلمکده بولندیغندن بایجه قلعه‌سنك استردادینه سنهٔ اتیده باقلمق اوزره موکب شاهانه صوفیه‌دن پای تخته عودت ایلدی ۰

§

بوسنه سفری

مجارلونك بایجه قلعه‌سنی کچن سنه استیلا ایتمسی بوسنه قطعه‌سنی مخاطره یه‌دوشیردیکی جهتله بایجه‌نك تکرار استردادی لازم کلدیکندن اشبو (سکزیوز یتمش) سنه‌سی ربیع الاولنده جناب فاتح عساکر وافیه ایله بالذات بوسنه‌یه یوریوب بایجه‌یی محاصره‌یه بوردیلر ۰ بایجه متین قلعه‌لردن بولنمق جهتیله محاصره امتداد کسب ایتمکله برابر مجارقرالی دخی پادشاهی بایجه‌نك محاصره‌سندن فراغت ایتدیرمك اوزره (صوه)

نهرندن مرورو (ایزونیق) قلعه سنك محاصره سنه ابتدار ایتدی ·

حضرت فاتح بایجه نك حصر وتضییق خدمتنه امرادن منت زاده (محمد بك) ی براغوب کندولری ایزونیقك دشمن محاصره سندن تخلیصی ضمنده اوطرفه توجه بیوردیلرسه ده ایزونیقه کیده جك یوللر صعب المرور وخطرناك اولهرق ذات شاهانه لرینك اویله تهلکه لو محللره دخوللری مناسب اوله میه جغندن بوخدمته دخی وزیر اعظم محمود پاشا تعیین بیوریلهرق کندولری صوفیه یه عودت ایتدیلر ·

محمود پاشا بیان اولنان تهلکه لو یوللره کیرمزدن اول قلعه نك حالنی اکلامق اوزره جاسوسلر کوندردی ·

ایزونیق قلعه سنده قدیم مستحفظلرندن ماعدا محاصره دن اولجه طرف پادشاهیدن بش یوز دلاورایله کوندرلمش اولان میخال زاده (اسکندر) یك دخی

موجود اولوب بونلر دشمنی مدافعه ده سعی و اقدام ودشمن طوپلرینك اچدیغی رخنه لری در حال سد وتحکیمه اهتمام ایدرلردی ۰

بونکله برابر مضایقه لری شدت بولمسیله درت کوزایله امداد ورودینه انتظار ایلرلردی ۰

موسم قیش اولوب اورالری پك شدید صوغوق اولمق ملابسه سیله محاصرلر کیجه لری زمنکاره صوقولدقلرندن وزیر اعظمك کوندردیکی جاسوسلر برکیجه قلعه نك دیوارینه یناشوب محصورلر ایله بالکاله پاشانك قریبا کله جکنی تبشیر ایدرك عودت وقلعه نك هنوز عثمانلو سنجاغی التنده اولدیغنی پاشایه عرض وحکایت ایتملریله وزیر صائب التدبیر میخال زاده (علی بك) ی برفرقه ایله ایلرویه کوندروب کندوسنده هیئت اردو ایله حرکت ایتدی ۰

محاصرلر جاسوسلرك قلعه خلقیله کیجه وقوعبولان مکالمه لرینی ووزیر اعظمك امداده کلمکده اولدیغنی مؤخرا تحقیق ایتمش اولملرینه مبنی ایجاب ایدن یوللره

عسکر تعبیه‌سیله مقابله‌یه حاضر لنمشلرسه‌ده انلرکده امتداد محاصره‌دن و تأثیرات شتادن حاللری فنالشمش اولدیغندن امداد کلیشندن خوف و دهشته دوشدیلر .

میخال زاده فرقه‌سی دشمنك یولاره تعبیه‌ایتدیکی قوللرك اوزرینه اوغرایوب دشمن یونلری یردن بره وزیر اعظم اردوسی ظنیله دوچار خشیت وخلجان وکیروسین کیری قرال اردوسنه قدرشتابان اولدقلرندن یونلرك تلاشی قرالیده اخافه ایدرك قوجه انکروس اردوسی — وزیر اعظم اردوسیله دکل — میخال زاده‌نك کوچك برفرقه‌سیله بیله چارپشمغه میدان بوله‌مامقسزین کندولکلرندن پریشان والات و مهمات حربیه‌لرینی اوراجقده ترکله سمت فراره پویان اولدی .

میخال زاده‌علی پك دشمنك فراریني مشاهده ایدنجه پاشایه تبشیر کیفیتله برابر قلعه پیشکاهنه قوشه‌رق اعدانك مهمات متروکه‌سنك ضبط واغتنامنه کیرشدی .

وزیر اعظم دخی متعاقباً یتیشه رك دشمنك تعقیبنه مسارعت کوسترمسیله عثمانلو قهرمانلری مجارلری قیره قیره صوه نهرینه قدر قووب دشمنك قلیجدن قورتیلانلرینی دخی نهره دوکدیلر .

بووقعه ده عثمانلو یدینه کلی غنایم واسرا کچمشدر . مجار قرالی عسکر جه ومهماتجه ضایعات عظیمه یه اوغرادیغی حالده بیك زحمت وکال رزالت ایله وطننه رجعت, ووزیر ظفر سمیر ایسه موفقاً حضور پادشاهی یه عودت ایلمشدر .

§

ارناودلغه سفرهمایون

مجارلونك ووندیکلرك یوقاریده بیان اولنان حرکات خصمانه لرندن قوت الهرق ارنودلر دخی دائرهٔ اطاعتدن چیقهرق جوارلرنده بولنان ممالك شاهانه یه ایصال خساراته جسارت ایتمش اولدقلرندن بونلرکده اجرای جزای سزالری ضمننده (سکزیوز یتمش بر) سنه سی

بهارنده جناب فاتح ارنودلغه بالذات اختیار سفر بیوردیلر .

موکب همایون (مناستر) صحراسنده نصب خیام سطوت ایدرك شهریار جلادت شعار ارناودلغك لازم کلان محلارینه فرقه لر سوق وتسریب وارناود عاصیلرینی لایقیله تأدیب ایله اثر عصیانی امحا واورالرك دوام امنیتیچون (ایلبصان) قلعه سنی انشا ایتدکدنصکره ادرنه پای تختنه عودت ایلدیلر . فقط ارنود روٴساسندن مشهور (اسکندر) بك موکب همایونك عودتنی متعاقب تکرار رفع لوای عصیان و (قالقاندلن) یاپلاقلرنده بولنان رعایانك اغنامنی غصب وتالان ایتمکله برابر ایلبصان قلعه سنی حصر وتضییق وقصبه سنی دخی تاراج ایتدی .

اسکندرك شوحرکتی اوزرینه ارناودلغه یه تصمیم سفر همایون اولنه رق ایام شتا کچیرلدکدنصکره (سکزیوز یتمش ایکی) سنه سنده موکب شهریاری تکرار ارناودلغه توجه ایلدی .

اسکندر بك سطوت همایونه قارشو طورهمیوب فرار ایتمش اولدیغندن بوسفر زیر تصرفنده اولان مملکتلر ایکی سنجاغه بالتقسیم بندکان دولتدن برر ذاته توجیه وتفویض اولندی ٠

عصاتدن خیلی نفوس شمشیر مجازاتدن کچیرلدی٠ واسکندر بك بعدما عصیان اقتدار ینی کسب ایدهمیه جکی صورتده یووهسی طاغیدلدی

اواثناده روم ایلنده شدتلی طاعون خسته لغی پیدا اولدیغندن فاتح شهرلره اوغرامقسزین قره دکز سواحلنه اینهرك ایام شتا حلولنه قدر اورالرده هوای لطیف محلارده امرار وقت ایله طاعونك شدتی کچنجه (ایدوس) طریقیله استانبول تختکاهنی تشریف بیوردیلر٠

§

ینه فرمان سفری

همت مخصوصهٔ شاهانه ایله بیوك برادری اسحق بکه

غلبه ایدرك فرمان حکومتنه مالك اولان (پیراحمد بك) مسند حکومتده براز کسب استقلال ایدنجه طبیعت ردیهٔ ذاتیه سی ایجابنجه راحت طوره میوب ممالك محروسهٔ شاهانه یه تجاوزه واضرار عبادالله باشلادیغندن و (مرعش) و (البستان) جهتلرینك حکمداری ذوالقدر زاده (شهسوار بك) دخی بوارالق اطاعتسزلك کوسترمکده اولدیغندن وحضرت فاتحك الك بیوك افکار کشور کشایلری ایسه اوزون حس خانك دولت علیه علیهنه اولان نیات فاسده سی فعله کلمکسزین انك قهر وتنکیلی ماده سی اولهرق اناطولی جانبنده قرمان وذوالقدر اوغللری کبی هیچ بروقت عهدلرنده طورماز رقیبلر موجود ایکن اوزون حسنله اوغراشمق مشکل اولهجغندن اولا اناطولی موانعدن تخلیه ایدلك اوزره موکب همایون قرمانه توجه ایلدی .

پیراحمد بك پادشاهك توجه وحرکتنی خبر النجه (لارنده) یه صاوشمش اولدیغندن پادشاه مظفر

سپاه بلامزاحم (قونیه) یی ضبط ایله کندولری قونیه‌ده شوکت ساز اقامت اوله‌رق وزیر اعظم محمود پاشایی اردوی همایونه سردار تعیینیله احمد بکك تدمیرینه مأمور بیوردیلر .

محمود پاشا پیر احمد بکی لازنده‌ده صعتشدیروب بیتلرنده محاربات شدیده جریانندنصکره احمد بك فرار ایدرك قرمانلولر منهزم اولدیلر .

وزیر اعظم قرمان روٴساسندن پك چوق ادملری دردست ایدرك حضور پادشاهی یه کوندروب قرمان اوغللری توابعندن (طورغود اوغللری) نی دخی اله کتورمك اوزره انلرك تحصن ایتدکلری (بلغار) طاغنه یوریدی .

طورغود اوغللری پاشانك حرکتنی ایشتدکلری اندہ اواوقت مصر حکومتنه تابع بولنان (طرسوس) شهرینه فرار والتجا ایتمش اولدقلرندن پاشا طورغود عشیرتنك بعض روٴساسنی درزنجیرایدرك عتبهٔ شاهانه یه کتوردی .

دارالسلطنت قسطنطینیه نك قدیم یرلوسی بولنان روملرك اکثریسی وخصوصیله اصحاب فنون وصنایعی فتح اثناسنده طاغلمش اولدیغندن هم استانبولك نفوسنی تکثیرایله اسباب عمرانی ومدنیتی اکمال اولمق وهمده قرمان طرفنك قوتی ازالمق ایچون قونیه ولارنده شهرلرنده بولنان صنایع ارباینك استانبوله نقل خانه ایتدیرلمسنی حضرت فاتح وزیر اعظم محمود پاشایه امر وحواله بیوردیلر ۰

محمود پاشا بوخدمتی معتدلانه ایفا ایتمکده ایکن کندوسنك خصماسندن (روم محمد پاشا) برصره بولوب کویا [صد اعظم رشوت اخذیله اغنیای اهالی یی یرلرنده براغه رق فقرا طاقمنی نقل خانه ایتدیریور] یوللو پادشاهه غمز والقا ایتمیله نقل خانه خدمتی روم محمد پاشایه تفویض ایدلدی ۰ ومحمود پاشا حقنده ذاتا بعض خصوصدن طولایی حاصل اولان اغبرار شاهانه بومسئله اوزرینه تزاید ایتدی ۰

محمد پاشا ایسه مرحمتسز برآدم اولهرق اهالینك

عمومنی استانبوله نقل ایتمك سوداسیله خلقی پك زیاده ازعاج ایدوب حتی (مولانا جلال الدین رومی قدس سره السامی) حضرتلرینك سلالهٔ طاهره لرندن امیر علی چلبی زاده (احمد چلبی) یی دخی استانبوله کوندرمش ومؤخرا فاتحك مسمومی اولنجه چلبیٔ مشار الیهی معززا وطننه اعاده بیورمشدر ۰

حضرت فاتح منوال مشروح اوزره قرمان اوغلنی تنکیل ایتمش اولدیغندن بلاد قرمانك ممالك محروسهٔ شاهانه لرینه ملحقیتنی اعلان ووالیلکنی شهزاده لری (سلطان مصطفی) حضرتلرینه توجیه وقرمان اوغللریله توابعنك بتون بتون کوکلرینی کسمك وایچ ایل جانبنده بعض اولاد واتباع قرمانیه اداره لرنده قلان محللری ضبط ایتمك اوزره روم محمد پاشایی دخی عساکر کافیه ایله اوحوالی یه سردار تعیین ایدوب کندولری پای تخته عودت بیوردیلر ۰

§

اشبو قرمان سفری عودتنده موکب همایون قره حصار مرحله سنده ایکن محمود پاشا مسند وزارت عظمادن

عزل ایله کندوسی ایچنده ایکن چادری باشنه یقدیرلمش [*] اولدیغی مسطور صحایف تواریخدر ۰

§

فرامان اوغللرندن اسحق بك مقدما اوزون حسنك نزدینه فرارایدرك اورالرده وفات ایتمش و پیر احمد وقاسم بکلر آنفا بیان اولنان سفر همایوندنصکره برقاچ سنه لردها دولت علیه ایله اوغراشمق سوداسنده بولنه رق روم محمد پاشا وموخرا انك اهالیه پك زیاده ظلم واعتساف کوسترمسندن ناشی عزل وتنکیله یرینه تعیین بیوریلان (اسحق پاشا) ودها صکره (کدك احمد پاشا) ایله چنددفعه لرمحاربه لری وقوعه کلمش ایسه ده هر دفعه سنده انواع نکبت ورزالته اوغرامشلردر ۰ اشاغیده بحث اولنه جغی وجهله بو بکلر برارالق اوزون

---

[*] سفرلر اثناسنده ارکان دولتدن بری مغضوبا عزل اولنمدیغی وقت چادرینك طنابلری کسیلوب یقدیرلمق اعصار سابقه اصولندندر ۰

حسنی تحریك ایدرك اوزون حسنك وزیری (بکتاش اوغلی عمر بك) وعمی زاده‌سی (یوسفجه میرزا) قوماندەلریله بلاد قرمانه سوق ایتدیکی ترکمان عسکری شهزاده سلطان مصطفانك همتیله منهزم وپریشان وقرمان اوغلاری دخی — هر یوزدن قول وقنادلری قیریلوب — پادیه پیمای خذلان اولدیلر ۰

اکرچه پیر احمد اوزون حسن محاربهٔ مشهوره‌سندن صکره ینه ایچ ایلنه صوقولەرق ملك موروثنه مالك اولمق ایچون بیهوده تهالك کوسترمش ایسه‌ده طرف شاهانه‌دن تعیین یوریلان کدك احمد پاشا کندوسنی صقشدیرد یغندن اولادوعیالنی وکافهٔ اموالنی تسخیر ینی محال حکمنده عد ایتدیکی (مینان) قلعه سنه قپایوب کندوسی طاغلره دوشمش واحمد پاشا مذکور قلعه یی تدابیر حکیمانه ایله باتسخیر احمد بکك اولاد وعیالنی — خاندان عالیهٔ عثمانیه منتسب اولدقلریجون — معززاً درسعادته ایصال ایتمسیله احمد بك باشنی الەرق (طرسوسه) کتمش وبرسنه قدر کمال ضرورتله

اورالرده امرار وقت ایدرك نهایت ترك جدالکاه فنا ایلمشدر .

پیراحمدبك اولاد وعیالنی یوسف بك نام ادمیله مینان قلعه‌سنه قپادیغی زمان کندوسی جبال رفیعه یه صعود ایدرك قلعه نك دست عثمانیانه کچوب کچمدیکنی اکلامق ایچون اره‌صره یوکسك برطاغك باشندن باقارمش . برکون ینه معتادی اوزره معهود طاغك باشنه چیقه‌رق مینان قلعه‌سنده عثمانلی سنجاغنی کورنجه [ملك ومالم واولاد وعیالم دشمنك النه کیرد کدن صکره بکا ده بو حیاتك لزومی یوقدر] دیه‌رك کندوسنی طاغدن اشاغی پرتاب ایتمش ایسه‌ده بحکمة اه تعالی طاغك یوکرنده بر اغاجه تصادف ایله البسه‌سندن اغاجه اصیلوب قالدیغنی یانده‌کی تبعه‌سی کورنجه نصلسه حیا تخلیص ایتمشلر .

احمد بك بوفلا کتدن برمدت خسته یاته‌رق بعد الافاقه طرسوسه صاوشمش اولدیغی حکایه اولنور .

بدايت ظهور دولت عثمانيه دنبرو آل عثمانه افراط اوزره رقابت وعداوت كوسترن قرمان اوغلى خاندانى ايشته بو دفعه فاتحك همت جهانكيرانه سيله محو ومنقرض اولمشدر .

« مأخذمز بولنان تاريخلر قرمان اوغللرينك شهزاده سلطان مصطفانك قرمان ولايتنه تعيينندن صكره وقوعات اخيره لرينى ايرى ايرى تفصيل ايتمشلرسه ده حكومت قرمانيه نك مركزى اولان قونيه نك ادارهٔ مستقلهٔ سلطنت سنيه يه دخولندن صكره قرمان اوغللرينك حكمدارلق عنوانله ياقشور برر ونقلرى قالميوب ايچ ايل طرفلرنده وكوشه ده بوجاقده برمدتجك ظهوره كتوردكلرى متلاشيانه حركتلرى دولت عليه نك اختلالات داخليه سى قبيلندن اولديغندن بز اويله اوفق تفك حادثه لرك تفصيلندن صرف نظرله يوقارده كى اجمالمزله اكتفا ايلدك .

§

وندیك دونمماسنك اینوسی استیلاسی
اوزرینه اغز یبوز سفری

پادشاه فلك بارگاهك فرمان سفرندن درسعادته عودتلری اثناده وندیکلونك التمش پاره سفاین حربیه ایله (اینوس) ی بالاستیلا قاضیٔ بلده ایله برطاقم اهالیٔ اسلامیه یی کرفتار قید اسارت واوحوالی یه ایصال انواع خسارت ایتدیکی خبر موحشی واصل اولمسیله اق دکز بوغازینك واوطرفده بولنان ممالك شاهانه نك کید اعدادن محافظه سیله برابر وندیکلونك زیر تصرفنده اولان (اغز یبوز) اوزرینه قرارلشدیریلان سفر همایون ایچون سواحل ولیمانلرده کی سفاین دولت علیه یی جلب وجمع ایتمك اوزره وزیر اعظم سابق محمود پاشا کلیبولی یه تعیین واعزام وعساکر اسلامیه نك طوپلانمسی دخی لازم کلنلره امر واعلام بیورلدی .

محمود پاشا فرمان پادشاهی موجنجه کلیبولی یه عزیمت

وتدارکات سفریه یی اکمال ایله (سکزیوز یمش اوج) سنه‌سی اوائلنده یوز پاره‌دن زیاده سفاین ایله موره اوزرینه یوریوب وموکب همایون دخی برأ توجه ایدوب (اغریبوز) قلعه‌سی دریادن وقره‌دن محاصره ایدلدی .

اقدمجه اینوسی استیلا ایدن وندیك امیرالی (نیقوله قادل) سکسان قطعه سفاین حربیهٔ متنوعه ایله کلوب دونمای همایونه تعرض ایتمك ایستدیسه ده اچقدن اچیغه کوزینه کسدیرمدیکندن و بواره‌لق عساکر اسلامیه‌نك اوج کون صکره قلعه‌یه یوریش ایده‌جکلرینی تحقیق ایتدیکندن جنود اسلامیه یوریش غائله‌سنده ایکن کندوسیده بغتةً دونمای همایونی چارپمق تصور یله فرصت کوزتمکه باشلادی .

امیرالك بوتصوری جناب فاتح طرفندن استکشاف اولندرق فی‌الحقیقه یوریش اثناسنده دشمن دونمای همایونه تعرض ایده‌جك اولورسه یوریشدن

برفائده اوله میه جغنه دن ماعدا مضرت دخی کوریله جکندن یوریش ایچون قرارلشدیریلان کونك حلولی بکللنلیه رك همان برصباح عساکر اسلامیه درون قلعه یه هجوم ایتدیرلدی .

عثمانلو دلاورلری احراز مثوبات جهاد وشهادت واستحصال مال غنیمت شوقیله اولدکلرینه قالدقلرینه باقیوب دال قلیچ ایچرویه آتلمش واوکلرینه کلان اعدایی شمشیر جلادتله دوغرامش اولدقلرندن وقت زواله سورمیوب مملکت تماماً تسخیر اولندی .

دشمن دونمای عثمانلی سنجاقلرینك اغز یبوز قلعه سی برجلرنده تموجنی کورنجه کندولریده دونمای همایونك صدمه سنه اوغرامامق ایچون پلاس پاندراس فرار یولنی الدیلر .

اغز یبوز قلعه سنك قارشوسنده بولنان کوچك برجزیره ده واقع (قزل حصار) نام قلعه دخی بوصره ده تسخیر اولنوب بورادهٔ دشمنك نقود کلیه سی اله کچیرلمسیله خزینهٔ خاصهٔ شاهانه ایچون ضبط اولندی .

پادشاه اسکندر سپاه اغز یوزۀ قلعه‌سنك محـار به‌دن خراب اولان محللرینی تعمیر ومحافظه واداره‌سـنه عائد تدابیری اتخـاذ ایتدکدنصکره مقر سلطنت سـنیه یه عودت بیورمشلردر ۰

§

اشبو (سکز یوز یتمش اوج) سنه‌سنده شهزادکاندن (جم سلطان) اون‌یاشنده اولدیغی حالده قسطمونی ولایتنه تعیین بیورلمشدر ۰

حضرت فاتح بیان اولنان اغز یوز سفرندنصکره اوزون حسن وقعه‌سنه قدر درت بش سنه‌لر بالذات برطرفه سفر ایتیوب درسعادتده انشای مدارس علمیه وتأسیس مبانیٔ عدلیه ومدنیه ایله اشتغال بیورمشلردر ۰

شاه ایران اوزون ... من خان وقعه‌سی

اق قیونلی ترکمانی امرا ... ندن اولوب یاوریٔ طالع ایله شرق حکمدارلرینـه وخصوصیله قره قیـونلو

سرداری قره یوسف اوغلی (جهان شاه میرزا) وتیمورلنك احفادندن (سلطان ابو سعید میرزا) کبی نامدار شاهلره غلبه ایله ممالك ایران وکردستان وازربایجانه بالاستقلال حکمران اولان (بایندری اوزون حسن خان) یوقاریلرده دخی بیان اولندیغی وجهله ممالك محروسهٔ شاهانه یه دیده دوز طمع اولهرق اقلیم رومده بولنان اوفق تفك جکومتلره معاونت کوسترمکله دولت علیه یی اضعافه چالیشوردی بو قبیلدن اولهرق قرمان اوغلی پیر احمد وقاسم بکلرك کندوسنه دخالتلری اوزرینه انلری ملك موروثلرینه مالك ایتمك بهانه سیله وزیری (بکتاش اوغلی امیر عمر) وعمی زاده‌سی (یوسفجه میرزا) قومانده‌لر یله ممالك محروسه یه عساکر کلیه سوق ایدرك (توقاد) شهرینی احراق بالنار و (قیصریه) وحوالیسنی انواع مظالم ایله اضرار ایتدیردکدن صکره امیرعمری قیصریه دن کیرو یه الدیروب یوسفجه میرزایی قرمان اوغلار یله برلکده اون بیك مقداری ترکمان سواریسیله ممالك قرمانه صالدردی .

ایشته بوسببلردن ناشی حضرت شهریار معدلت شعارك اوزون حسن حقنده کین و غضبلری اشتداد ایدرك (سکزیوز یتمش یدی) سنه سنده شرق سفری نیتیله اوتاغ همایونلریني (اسکداره) قوردیروب صنوف عساکر عثمانیه نك تجمعنی فرمان واعلان بیوردیلر .

وکلیبولی محافظی بولنان محمود پاشایی ثانیا مقام وزارت عظمایه تعیین ایله تدابیر سفریه نك سرعت اتخاذینی اکا حواله ایتدیلر .

فاتح اولا قرمان ولایتنه مسلط اولان یوسفجه میرزایی استیصال ایتمك اوزره قرمانه عزیمت ایلمك نیتنده بولندیلرسه ده موسم شتانك تفریبی جهتیله یوسنه اغر اردوایله قرمانه کیدیلوبده اورادنده اوزون حسن اوزرینه وارلمق قابل اولهمیدجغنی ویوسفجه میرزانك دفع وتدمیری برفرقهٔ مغرزه سوقیله دخی حصوله کله حکمنی وموسم بهاره قدر موکب شاهانه درسعادتدن حرکت ایتیوب اووقته دکین اردوی همایونك اکمال نقصانیله اشتغال ایدلمسی مناسب اولهجغنی محمود پاشا عرض

ورأی ایتمش اولدیغندن بو اره‌لق قره حصار صاحبه کلوبده امره منتظر اولان قرمان والیسی شهزاده سلطان مصطفانك معیتنه روم ایلی وانا طولی بکلربکیلری فرقه‌لریله برابر تعیین اولنه‌رق یوسفجه میرزا طاقنك تنکیلی شهزاده سلطان مصطفایه اراده بیورلدی ·

شهزاده‌ٔعالی تبار سوق اولنان عساکر عثمانیه یی بالاستصحاب (قیرایلی) قضاسنده یوسفجه میرزایی صعقشدیروب درجنك اول ترکانلری تارمار و یوسفجه میرزا ایله قرنداشلری (زینل) (عمر) و (مظفر) میرزالری و دها بعض ترکمان روٴساسنی زنجیر اسارته دکرفتار ایدرك حضور پادشاهی یه کوندردی ·

بواون بیك ترکمان سواریسنك انجق عشری مقداری قورتیله بیاوب دیکرلری قلیجدن کچدی ·

بو احدیك ینه اوزون حسن خان نزدینه قاچه‌رق

قاسم بك دخی ایچ ایلنه فرار ایله (سلفکه) قلعه سنی محافظسز بولوب اورایه قپاندی ٠

شهزاده سلطان مصطفانك شوم أموریتنه دائر طرف شاهانه دن شهزاده یه — ویوسفچه میرزانك نه صورتله بوزولوب طوتلدیغنی شامل شهزادهٔ مشار الیه جانبندن حضور شهریاری یه یازیلان نامه لر (۳) و (٤) رقملریله ذیل جلده علاوه اولنور ٠

شهریار صاحب شوکت موسم بهار حلولنه قدر اسکدارده سفر برهیئتنده اوتاق نشین جلادت اولهرق بواره ده اوزون حسندن خصمانه غلبه ایتدیکنه دائر متفاخرانه برنامه کلمسیله بوکا جوابا یازیلان نامهٔ همایون ایله اعلان حرب اولندی ٠

بونامه لرك صورتلری دخی (٥) و (٦) رقملریله تذییل ایدیلور ٠

(سکزیوز یمش سکز) سنه سی شوال شریفنده موسم بهار ایرشمسیله موکب همایون اسکداردن حرکت ایدوب بروسه (یکی شهرنده) روم ایلی عسکری

و (بکبازاری) مرحله سنده قرمان والیسی شهزاده سلطان مصطفی و (قازآباد) صحراسنده اماسیه والیسی شهزاده سلطان بایزید حضراتی موکب همایونه التحاق ایتدیلر .

اردوی همایونك مجموعی (یوزبیك) قدر صنوف عسکریه‌دن عبارت ایدی .

پادشاه رزم آشنا قازآباد اوواسنده عساکر مجتمعه یی میمنه میسره قاعده‌سی اوزره ترتیب ایدرك شهزاده سلطان بایزیدی روم ایلی بکلر بکیسی (خاص مراد) دینیلان مراد پاشا ایله برابر صاغ جناحه وسلطان مصطفایی دخی اناطولی بکلربکیسی داود پاشا ایله صول جناحه تعیین ایلیوب اورادن (ترجان) صحراسنه حرکت ایلدیلر .

اثنای راهده اقنجی قولنه سردار تعیین اولنان میخال زاده (علی بك) ایلرولیوب توقادك انتقامی اولق اوزره اوزون حسنك زیر حکومتنده بولنان (کماخ) نواحیسنی سراپا غارت واورالرده مسکون ارمنی طائفه سنی کرفتار قید اسارت ایتدی .

اوزون حسن پادشاهك مكمل اردو ایله حركتندن خبردار اولارق اوده جمع عساكریله ایله نهر فراتك اوته طرفنده كی جبال رفیعه یه ارقه و یروب اردوی همایونه منتظر اولدی .

موكب شاهانه دشمنك جمعیتكاهنه تقرب ایدنجه پادشاه روم ایلی بكلر بكیسی مراد پاشایی طلیعه اولهرق ایلرو یه سوق ایله برابر — مراد پاشا كنج بر بهادر اولوب كنجلكی وتجربه سزلكی مناسبتیله شاید كندی قوتندن زیاده بردشمن عسكرینه چارپارده موجب تأسف برحال وقوعه كلور — مطالعه سیله مشارالیهی كوزه دوب اینجابنه كوره حركاتنی تعدیل ومتهورانه اظهار شجاعتدن منع ایتمك اوزره ارقه سندن وزیر اعظم محمود پاشایی دخی اعزام بیوردیلر .

مراد پاشا فی الحقیقه سرعت تام ایله نهر فرات كناریه واروب دشمنك ازلغنی چوقلغنی قطعا تحقیق وتجسس ایتمكسزین حسن خانك اردوسی اوزرینه هجوم ایتمك اوزره فراتدن كچمك صددنده ایكن محمود پاشا

یتیشه رك دشمنك قوتی لایقیله اکلاشلمدقجه ایلروبه کچمامسنی واولدیغی یرده توقف ایلمسنی نصیحت ایلدی .

لکن مراد پاشا کوزینی دالدن بوداقدن اسیرکه مز برمرد نوجوان بی ازما وولی نعمتلك دها زیاده تو جهنه مظهر اولمق ایچون بویله صره لرده شان قزانمغه شیدا اولدیغندن وزیر اعظمك تعلیماتنه قولاق اصمیوب همان زیر قوماندهسنده کی روم ایلی بهادرلر یله نهرك اوته یقدسنه مرور ایله دشمنك بولندیغی موقعه طوغری الغار ابتدی .

اقنجی قولی قوماندانی علی بك دشمنك جمعیت عظیمه ایله کمین فرصتده مهیا اولدیغنی کورمسندنطولایی بوارهلق کال تلاشله رجعت ایدرك محمود پاشایه بیان حال ایتمش اولدیغندن محمود پاشا مخصوص ادملر قوشدیرو ب مراد پاشانك کیرو دونمسنی تکرار اخطار ایلدیسه ده مراد پاشا وزیر اعظمك اخطاراتنی کویا کندوسنك نام قزانمسنی چکه میورطنیله غرضه حمل ایله یه اصغا ایتمدی .

ایتمدی اما حیفا که هم کندوسنك همده برچوق کزیده
بهادرلرك تلفنه سبب اولدی ۰
دشمن ایسه مراد پاشانك هجومنی خبر الهرق اولجه
رهگذر یته موقع موقع عسکر تعیین ایتمشیدی ۰
مراد پاشا یاقلاشنجه حسن خان جزئی برعسکر
قارشولدوب انی دخی ساخته رجعتله کیرویه المش
اولدیغندن مراد پاشا بوفرقهٔ جزئیه نك ساخته
فراریته الدانهرق وانی تعقیب ایدرك اوزون حسنك
اردوسنك موقعنه قدر صوقولدی ۰
بوحالده کیروسنده و پوصوده اولان دشمن فرقه‌لری
میدانه چیقوب اوزون حسن دخی عموم اردوسیله
ایلرویه کلوب مراد پاشایی اوته یه الدیلر ۰ ونهر
فراتك کچدلرینی دخی باغلدیلر ۰
مراد پاشا ارتق نجاتدن مأیوس اولدیغی حالده
فداکارانه محاربه یه کیریشهرك اکرچه کندوسی
ورفاقتنده‌کی عثمانلی دلاورلری نهایت درجه‌یه قدر
ابراز بسالت ودشمندن پك چوق نفوسی کشتهٔ شمشیر

جلادت ایتمشلرسه ده نه فائده که دشمك کثرتی مناسبتیله باش ایده مدکلرندن مراد پاشا و برطاقم نامدار امرا بونجه عساکر عثمانیه ایله برابر تلف ومشاهیر امرادن طورخان بك زاده (عمر بك) (حاجی بك) وروم ایلی دفترداری (احمد چلبی) اسیر اولدیلر. مرویدرکه :

اوزون حسن نشئهٔ غالبیته عمر بکی حضوریته جلب ایله [عثمانلی عسکرینك الکزیده سی روم ایلی طاقی ایدی , ایشته انلری بیتیردم , ارتق بوندن صکره تخت روم بنم در اویله دکلمی ؟] یوللو عمر بکه مغرورانه خطاب ایدنجه عمر بك دخی [خائن ـ تلف ایتدم دیدیککز روم ایلی طاقی پادشاهمك عموم عسکریته نسبته دریادن برقطره کبیدر , بونلرك اکسلمسیله قوت وشوکت عثمانیه یه نه نقیصه عارض اولور ؟ پادشاهك مراد پاشا و بنم کبی دها یوز بیك بنده سی وار در.] کبی متجلدانه رد جواب ایله اوزون حسنك کبرو عظمتنه طوقندیغندن اوزون حسن فوق العاده حدتلنمش .

عمریك جانك تهلكه یه دوشدیكنی كورنجه تكرار سوزه كلهرك [بنم بو یله كستاخانه سوزلرمدن خان حضرتلرینك خاطرلرینه غبار ملال قونمسون كه ولی نعمتم حقنده حسن تعبیر ایله اداره كلام ایتمك بورجمدر , اما انصافجه سی بودركه سلطان محمدك كزیده عسكریسی تلف اولدی , ارتق جناب خانلرینه فارشو قویمغه اقتداری قالمدی .] دیه رك اوزون حسنك نخوتنه موافق مقالات برمشخندانه ایراد یله نفسنی قتلدن تخلیص ایلشدر ..

صدیمزه كلهلم :

مراد پاشا فرقه سنك منوال مشروح اوزره منهزم ومنعدم اولدیغی جناب فاتحك مسموعی اولدقده پك زیاده متأثر اولهرق داعیهٔ انتقام كندولرینی بی صبر وارام ایتدیكندن همان اردوی همایونلرینی قالدیروب وسرعت سیر ایله التی كون بلاتوقف یورییوب سنهٔ مزبوره (ربیع الاولنك اون التنجی) كونی (اوج اغزلی) نام موقعه بالوصول اورایه اوتاغ همایون قورلمق ایستنلدیكی حالده (اوتلق بلی)

دینیلان برتپه دن دشمنك برفرقه سی ظهور ایتمسیله اقامت افکارندن صرف نظرله ایلرو یه حرکت بیوردیلر .
دشمنك تپه دن کورینان فرقه سی (کافراسحق) نام سردارك طاقمی اولهرق بونلر داود پاشا قوللنده کی عساکر عثمانیه نك برحمله سیله منهزم و پریشان اولدیسه ده حسن خانك بیوك اردوسیده کورلدی .
خلاصه : طرفین ترتیب صفوف ایدرك خونریزانه محاربه یه کیرشدی .
دشمنك صاغ قول قوماندانی اولان حسن خانك کوچك اوغلی (میرزا کور زینل) یزم صول قول قوماندانی (سلطان مصطفی) مقابله سنه مصادف اولمسیله بوقواده بولنان شیربیشهٔ وغا اناطولی بکلربکیسی داود پاشا دشمن اوزرینه هجوم والغار واعدانك صاغ جناحنی تارمار ایتدیکی صره ده میرزا زینل یزم (عزب) طاقمنك اورته سنه دوشمسیله عزبلر اغامی (محمود اغا) درحال زینلك باشنی کوب سلطان مصطفی

حضوریه واورادن دخی حضور پادشاهیه ایصال ایدلدی ۰

اردوی همایونك صاغ قولی قوماندانی سلطان بایزید دخی اولا دشمنك قلبكاهنه وصكره كدك احمد پاشانك تدبیروتعریفیله صول قولنه هجوم كوستروب وعثمانلی قهرمانلری صاغدن صولدن اعدای دولته قلیچ اوشوروب اردوی همایونك قلبكاهی كه بالذات پادشاهك قوماندهسنده وبیشكاهنده بولنان تفنك انداز پیاده یكیچری دلاورلرندن وقپو قوللری دینیلان سواری بلوكلرندن وسائر كزیده صنوف عسكریه دن مركب اورته قول دیمكدر ۰ بوقولدن هنوز براغز اوتی قالقمامش وبرنفریله الی قلیجه اورمامش ایكن دشمنك عموم اردوسی هیئتنده انهزام اثرلری بلوردی ۰

بوحالده دخی فاتح اورته قولی ایلروی یه سوروب اوزون حسن قلبكاه اردوی همایونك كمال سطوتله حركتنی كورنجه ـ بویله طاروقنلرده كندوسنك جان قورتاران

قیرآتنه سوار ـ ورهنورد سمت فرارا ولمسیله اردوسی کلیا منهزم و پریشان ونیجه کله لر میدان حربده غلطان اولدی .
دارای عجمك باالجمله اسباب دارات وحشمتی میدانده قاله رق عساکر عثمانیه یغمالشدی .
« حسن خانك یانده قرمان اوغلی اسحق بك دخی موجود اولدیغی حالده انکله فراره متعلق ایات واشعار سویلشـه رك برکونده اوج کونلك یول قطـع ایتمش اولدقلری مروی در . »
جناب فاتح اشبو مظفریت جلیله نك شکرانه سی اولق اوزره [جمیع عبید ومماليكم احرار اولسون] کلامیله عندالحساب تحت رق وتملکلرنده بولنـان (قرق بیك) کوله وجاریه یی ازاد ایتدکلری مثاو بو سفر همـایونده (سپاه) طاقنك خزینهٔ جلیله دن استقراض [*]

---

[*] سپاه وزعماطاقنك سفر وحاضرده خزینه دن برکون معاش وتعیناتلری اولیوب بونلر کندی تیمارلری حاصلاتیله کچنورلر وفقط سفرلرا ثناسنده خرجلقلری قالمادقجه موخراً اوده مك اوزره خزینه دن قرضـا اقچه الورلردی .

ایتمش اولدقلری (یوز یوك اقچهٔ عثمانی) یی هبه بیورمشلردر .

پادشاه ظفرا کتناه اوج کون محل حربده اقامتله حسن خان عسکرندن اسیر ایدیلنلری تفتیش ایدرك بونلرك ایچنده نقدر آق قیونلی ترکمانی بولندیسه جمله سنی طعمهٔ تیغ مریخ نهاد وقره قیونلی طاقمنی ازاد ایتدکلری کبی علماواهل صنعت زمرهسنی معززاً استانبوله نقل ایتمشلردر .

برده حرب اثناسنده قتل اولنانلردن ماعدا اق قیونلی ترکمانلرندن اوچ بیك نفراسرا مقیداً موکب همایون ایله برابر کوتور یلوب هر مرحله ده دردر یوز نفر بنك یونلری اوردیله رق سلطنت سنیه یه عداوت کوسترنلر ایچون عبرت موثره کوسترلمشدر .

خاطره

قنغی دولت وملتده اولورایسه اولسون هر صنف تبعه نك هرحال وحرکاتنده متبوعلرینه مطاوعت

ومتابعت ایتملری ضروری بولنمق قاعده‌سنه نظراً اوزون حسن حضرت فاتح ایله محاربه ایتمکده حقلیمیدی ؟ دیکلیدی ؟ افراد تبعه وعسکریه‌سی همج ملاحظه ایتمکسزین اوزون حسنه مطاوعته مجبور اولمش اوله‌جقلرندن اق قیونلو ترکمانلرندن بعدالمحاربه اله کچنلرك قتللری مادەسی حقسزکبی کوریلوب ورمه‌ده اووقتك پولتیقه‌سنجه بو مسئله ده کیم بیلور نه فائدهٔ سیاسیه مطالعه ایدلمشدر ۰

نه ایسه موکب همایون ترجان صحراسندن حرکت ومقر سلطنت قسطنطینیه‌یه متوجهاً عودتله قره حصار شرقی یه‌مواصلتنده قره حصار حاکمی بولنان (داراب بك) پادشاهی استقبال ایدرك قلعه‌نك تسلیمنه مسارعت وعرض اطاعت وعبودیت ایتمسیله قره حصار ضبط اولنوب داراب بکه (چرمن) سنجاغی توجیه واحسان ایدلدی ۰

اشبو قره‌حصار قلعه‌سی قلاع منیعهٔ طبیعه‌دن اولمق فتح وتسخیری دولنجه اهم بولندیغندن موکب

همایون اوزون حسن اوزرینه کیدرکن وزیراعظم محمود پاشا ـ اوزون حسنی قووبده عسکری یورمقدن ایسه قره حصارك محاصره وتسخیری دها مناسب اولدیغنی ـ ومحاصره اثناسنده بالطبع حسن خان محافظه وتخلیص ملك قیدیله اردوی همایونك اوزرینه کله جکندن اوحالده دشمن یقینه کتیرلش اوله جغنی ـ پادشاهه عرض ایتدکده حضرت فاتح اظهار چین جبین غضب ایله [بزقلعه تسخیری ایچون کلدك دشمنی قهر وتدمیر ایچون کلدك] دیه رك محمود پاشانك رأینی تزییف ایتمشیدی ٠

میدان محاربه سنده خان اردوسنك انهزامنك ایرتسی کونی دخی فاتح حسن خانك تعقیب اولنمسنی اراده وآرزو ومخصوصاً عقد دیوان مشورتله بو بابده ارکانك رأیلرینی جستجو ایتدکده جمله ارکان پادشاهك شو ارزوسنی تصویب ایتدکاری حالده محمود پاشا ایراد ادلهٔ عقلیه ونقلیه ایله تعقیب مادهسنك بطلانی اثبات ایدرك فاتحی اوافکاردن کچیرمشیدی ٠

محمود پاشانك بو يله مراد شاهانه يه مخالف صورتده تدبيرلر يني رقيبلرى اوزون حسنه طرفدارلق رنكنده كوسترملرندن ناشى حضرت فاتحك محمود پاشاحقنده اولان توجه واعتمادلرى منسلب اولهرق استانبوله مواصلت همايون عقبنده محمود پاشا انداختهٔ كنج خمول وقريبا بيان اولنه جغى وجهله يچاره الكصكره مقتول اولمشدر ٠

دوه لو حصارك فتحى وشهزاده سلطان مصطفانك ارتحالى

قرمان واليسى شهزاده سلطان مصطفى قرمان اوغللرى امراسى بقيه سندن (اتمجه بك) نام بكك يدمحافظه سنده قلان (دوه لو حصار) نام قلعه نك تسخيرينى مراد ايدرك فقط كندولرى براز منحرف المزاج بولندقلرى جهتله بالذات كيده ميوب (سكز يوز يتمش طقوز)

سنهٔ سنده (نیکده) محافظی (قوجی) بکی عساکر کافیه ایله دوه لونك حصر واستیلاسنه مأمور بیورمشلر ایدی .

قوجی بك دوه لو حصارك اوکنه واروب قلعه نك تسلیمنی اتمجه بکه تکلیف ایلدکده اتمجه بك شهزاده باندات کلورسه قلعه یی تسلیم ایده جکنی وشهزاده کلمدکچه محاربه یه سز اطاعت ایده میه جکنی بیان وقوجی بك دخی صورت حالی عرض واشعار ایتمیله جناب شهزاده کیفسزلکنه باقیوب اختیار سفر بیوردیلر . اتمجه بك وعدی وجهله قلعه یی شهزاده یه تسلیم ایلمش ایسه ده چه فائده که مشاق سفریه دن شهزاده نك خسته لکی کسب شدت ایدرك حین عودنده نیکده یه قریب (بور) قصبه سنده عازم دار بقا اولمشدر . رحمة اه علیه . بو اثناده کدك احمد پاشا ایچ ایل جانبده (سلفکه) قلعه سنی قرمانلو بقیهٔ امراسی یدلرندن قورتاروب اوحوالینك اصلاحاتیله اوغراشمقده ایدی .

احمد پاشا شهزاده‌نك ارتحالندن خبر دار اولنجه درحال قونیه یه بالعزیمه شهزاده ٔ جنت مکانك نعش مغفرت نقشلرینی دائره لری خلقیله برابر بروسه یه کوندردی ٠

§

محمود پاشانك کیفیت اعدامی

جناب فاتح ولی‌عهدلری سلطان مصطفانك وفاتندن طولایی پك زیاده اسف ایدرك کندولری وعموم ارکان دولت ماتم لباسلری تلبس ایتمشلردی ٠

وزیراعظم سابق محمود پاشا کندوسنك احیا کرده‌سی اولان ادرنه یه قریب (خاص کوی) قصبه‌سنده کوشه کزین انزوا بولندیغی حالده حضرت پادشاهه اجرای رسم تعزیت ایچون درسعادته کلمشیدی ٠

محمود پاشانك ازهرجهت مقام وزارت عظمایه اهلیتی وسلطنت سنیه یه سبق حسن خدمتی ملابسه‌سیله حب جاه اسیری اولان غرضکارلر شایدشهریارمعالی

آثار پاشايى يىنه مقام صدارتله كامكار ايدر قورقيسيله پادشاهك اويله بركدرلى وقتنده محمود پاشا عليهنده غمز وسعايت وشهزاده مرحوم ايله پاشانك نصلسه ارەسى پك خوش كچمديكى جهتله [محمود پاشا شهزاده نك وفاتندن ممنون اولمشدر] كبى فاتحك آتش كدر وتأثرينى علولندىرەجك برسوزى علاوۀ مقال نفاق و مفسدت ايتدكلرندن و بونك اوزرينه فاتح دخى محمود پاشانك خانەسنه بغتۀ برمأمور كوندروب پاشانك ماتم رسمنك مغايرى اولەرق بياض البسه متلبس اولديغى حالده احباسيله شطرنج اوينامقده اولديغنى تحقيق ايدنجه ارباب نفاقك قولنى بالتصديق نائرۀ غضبلرى اشتعال ايلديكندن محمود پاشا يدى قوله يه قالديريلوب اون سكز كون مرورنده (سكز يوز يتمش طقوز) سنەسى ربيع الاخرينك اوچنجى كونى بوغديرلدى . رحمة الله عليه .

« پاشاى مشار اليه دولت عليۀ عثمانيەده مقام صدارت

عظمایه کلان وزرانك اعاظم وافاضلندن اولوب امور سیاسیه ده نقدر مهارت تامه کوسترمش ایسه ارباب کمال ومعارفه فرط محبت ومعاونتی اولق تقریبیله بوملك وملته تعمیم علم و عرفاندن طولایی اوقدر خدمتی سبقت ایتمشدر .

الحالة هذه نام عالیسنی ملث اسلامیه (محمود پاشای ولی) عنوانیله تقدیس ایلمکده ودرسعادتده وخاص کوی قصبه سنده ودهاسائر محللرده بناوانشا ایتدیکی جوامع و مدارس وعمارتخانه لر کبی ابنیهٔ خیریه وزمانمزده کی مصنفین مشهورهنك کندی نامنه تألیف ایتدکاری کتب علوم عالیه و آلیه هر زمان روحنی احیا ایتمکده در .

« هرعصرده ارباب اغراض بلای حسد وامید جاه ومسند سوقیله اصحاب فطانت وصداقتی چکه میوب هیچ وجودی اولمیان سیئات اسنادیله نبجه نادرالوجود ذوات مشهوره یی خدمت دولت و ملتدن دور وحیفاکه ـ کندی غرض نفسانیلری اوغرنده

دولت وملتی دخی نیجه ترقیاتدن کیرو براقمله مقدور ایده کلمشلردر ۰»

§

کفه وازاق قلعه‌لرینك تسخیری

جناب فاتح اوزون حسن وقعه سندن صکره برمدت درسعادتده ارامی اختیار ایتدکلری حالده ینه توسیع دائرهٔ سلطنت افکار عالیه سندن فراغت ایتمیوب قره دکز ساحلنده (طربزون) کبی براسکله دولت علیه‌نك زیر تصرفنه کچمش ایکن دها ایلروسنه عطف نکاه همت اولنمامق لایق اولمدیغندن قره دکزك مهم یرلرنده وجنوبزلو حکمنده بولنان (کفه) و (ازاق) قلعه‌لرینك استیلاسنی ضمننده وزیر اعظم کدك احمد پاشا قوماندهسیله (سکزیوزسکسان) سنه‌سنده اوچ یوز پاره سفاین حربیهٔ متنوعه‌دن مرکب وعسکر ومهماتی مکمل بردونمانسوق یوردقلری مثللو روم ایلی بکلربکیسی (سلیمان) پاشایی دخی ارنود اسکندریه سنی یعنی

(اشقودره) یی تسخیر ایتمك اوزره ارنودلغه مأمور ایتدیلر .

احمد پاشا موافق روزکار ایله کفه یه بالوصول قره یه عسکر دوکرك قلعه یی برأ و بحراً تحت محاصره یه اخذ ایله بر مدت تضییق ایدنجه قلعه نك صدمات محاصره یه طیانه میوب نهایت جبراً عثمانلو یدینه واوحالده جان ومالاری دخی تهالکه یه دوشه جکنی محصورلر اکلادقلرندن بالاستیمان قلعه نك تسلیمنه مجبور اولدیلر .

احمد پاشا کفه قلعه سنی بوصورتله بالتسخیر اورادن ازاق قلعه سی اوزرینه یورییوب اوراسنی وتاچر کسستانه وارنجه اورالرده بولنان سائر قلعه لری استیلا و بورالرك محافظه واداره سی تدابیرینی بعد الاکمال مظفراً درسعادته عودت ایلدی .

یوم الرك فتحی مناسبتیله سلالهٔ جنکیزیه دن (قریم) قطعه سنده حکومت ایدن تاتار خانلرندولت علیه نك تحت حمایتنه کیرمش واو واسطه ایله دخی سلطنت سنیه نك

دائرهٔ شوکت و اقتداری وسعت مکسب ایلمشدر .

§

روم ایلی بکلربکیسی سلیمان پاشانك حرکاتنده نقل کلام ایدملم :

پاشای مشارالیه برموجب فرمان پادشاهی اشقودره قلعه سنی محاصره ایتمش ایسه ده قلعه نك متانتی جهتیله ازوقتده تسخیرینی کوزینه کسدیره مدیکندن ارنودلغی چاپول ایدرك پای تخته عودت ایلمکی دردولتدن استیذان ایتدی .

بوراه‌اق ایسه قره بغدان حکومتی دولت علیه‌نك اطاعتندن چیقه‌رق اطرافه صارقندیلغه باشلادیغی خبری النمش اولدیغندن سلیمان پاشانك معیتنده طوبلانمش اولان عساکر کلیه طاغلمقسزین بغدانه کیدوبده باری اوراجه برایش کورمسی فرمان بیوزلدی .

اشقودره ایله بغدان دیاری بینده کی بعدمسافه یه کوره سلیمان پاشا رفاقتنده بولنان یورغون عسکرله کیدوب

ایش کوره یله جکنی عقلی کسمامش ایسه ده امر پادشاهی یه مطاوعتدن بشقه چاره سی اولمدیغندن ارادهٔ سنیهٔ ملوکانه یه بالامتثال ارنوداقدن حرکته استعجال ایتدی .

سلیمان پاشا افلاق ایچندن بغدانه کچه رك بغدان حکمداری دساس برادم اولدیغندن سلیمان پاشایی اغفال ایچون اولا هیچ مقابله قیدنده بولنمدی .

سلیمان پاشا قارشوسنه چیقار برقوت کورمینجه الدانوب عسکری یغمایه طاغتدی .

بعدانلو ایسه بو فرصتی فوت ایتمیه رك بالجمله قوتیله سلیمان پاشانك ومتفرق حالده بولنان عساکر عثمانیه نك اوزرینه بغتهٔ هجوم ایتدکلرندن جنود اسلامیه نك پك چوغی شهید اولمغله سلیمان پاشا کوجله کندوسنی سلامت یقاسنه چیقاره بیلدی .

§

بغدانه سفر همایون

منوال مبحوث اوزره سلیمان پاشانك بغداندهانهزامندن

شهریار جلادت شعار غضبناك اولهرق (سکز یوز سکسان بر) سنه‌سی موسم بهارنده باذات بغدانه سفر بیوردیلر .

واردوی همایونلرینك مهمات وذخایر لازمه‌سنی سفاین متعدده‌یه تحمیلا طونه نهری طریقی ایله کوندردیلر .

لکن بغدان حاکمی موکب همایونك تقرینی ایشیدنجه کافهٔ مزارع ومراتعه اتش و یردیروب و بتون اهالی بی صرب طاغلره واورمانلره قاچیروب کندوسیده بولی ایزی بلورمز صیق براورمانلقده اختفا ایمش اولدیغندن موکب همایون بغدان دیاریني خرابه زار شکانده بولدی .

بوجهتله ذخیره وعلف احتیاجی جنود اسلامیه‌یی مضایقه‌یه دوشیردی .

اکرچه دونمای همایون ایله ممالك محروسه‌دن ذخایر نقل ایدلمامش اولسیدی عساکر شاهانه‌نك قحطدن تلف اولمری ملحوظ ایدی .

دشمندن اردوی همایونه قارشو کلور فرد بولنمیوب فقط جناب فاتح بونجه عسکرله اختیار مشاق سفر بیوردقلری حالده بغدانلودن اخذ انتقام ایتمکسزین عودت ایدلمسنی مناسب کورمدکارندن دشمنی جستجو ایدرك کزمکه باشلدیلر .

برکون اردو قلاغوزی نصلسه طوغری یولی شاشیرمسیله موکب همایون بلا اختیار بغدان حکمدارینك اختفاوتحصن ایتمش اولدیغنی اورمانلغه اوغرادی .

جناب فاتح درحال هجوم امریني ویروب عثمانلو بهادرلری سیل خروشان کبی دشمن اوزرینه یورتمشلرسه ده بغدانلو اورمانك کجیدلرینی خندقلر و بیوك بیوك اغاجلر ایله سد ایدرك ومحل محل طوبلر دیزمك بولندقلری موقعی قوتلی براستحکام شکلنه قویمش اولدقلرندن عسکر ایلروسنه یوریه میوب ایرکلدیلر .

پادشاه عسکرك یوریدیکنی کورنجه یکی چری اغاسی

(محمد اغا) یه [محمد اغا , یکی چری قهرمانلری هیچ بروقت هیچ بردشمندن یوز چویرمامشلرکن یوسفربوچوجقلره نه اولدی ؟] دیه رك برخطاب عتاب امیز ایدوب اللرینه قالقانی الهرق بالذات ایلروبه آت سوردیلر ۰

پادشاهك محمد اغایه خطابنی ورستم واری دشمنه حمله وشتابنی ایشیدوب کورن یکیچری دلاورلری وانلره باقه رق سائر جهادارلری اولدکلرینه قالدقلرینه باقیوب اورمانك ایچنه هجوم ایله دشمنله یقه یقه یه کلدیلر ۰

جنود اسلامیه احراز مثوبات غزا شوقیله و بغدانلو محافظهٔ جان ووطن غیرتیله قوشلق وقتندن ایکندی یه قریب زمانه قدر پك شدتلی حرب ایدرك اکرچه عساکر عثمانیه دن خیلی ادم شهید اولمش ایسه ده بغدانلونك قسم کلیسی قلیجدن کچوب بغدان حکمداری پك جزئی قلان بقیة السیوف عسکریله فراره یول بوله بیلدی ۰

اشبو مظفریت اوزرینه بغدان ممالکنك هر کوشه‌سی بالتحری عساکر شاهانه غنایم واسرای کلیه ایله اقدار ایدلدکدن عسکره موکب همایون ادرنه تختگاهنه عودت ایلدی .

بو سفر همایونده افلاق بکی (رادول) بك دخی معیت ملوکانه‌ده وحسن خدمتده بولنمشدر .

§

قویلوبیج سفری

حضرت فاتح بغدان سفرندن ادرنه‌یه عودت ایدر ایتز حدود محافظی میخال‌زاده علی بکدن عریضهٔ مخصوصه کلدکه — مجار قرالنك اراضیٔ ممالك محروسه‌دن (قویلویچ) نام موقعه که طونه ایله موراوه نهرلرینك برینه قارشدیغی محلدر , طونه نك بر یقه‌سنه ایکی واوته یقه‌سنه دخی برقلعه انشاسیله اروانی اسکله اتخاذ — ایتمش اولدیغی عرض اولندی .

اگرچه فصل شتا حلول ایدرك سفر موسمی کچمش

ایسه ده مجارلو اورالره لایقیله یراشمکسزین یاپیلان قلعه‌لرك اخذ وهدمی مقتضی کورندیکندن جناب فاتح شدت شتابه باقیوب همان بوز اوزرندن طونه یی کچه‌رك موقع مذکوره یوریدی ۰

اوسنه شدت شتا بردرجه‌ده ایدیکه طونه نهری اون درت قاریش بوز طوتمش وطرق ومعابر قار ایله اورتلمش ایدی ۰

هرنه حال ایسه موکب همایون قویلوبجه باوصول مجارلونك یاپدیغی قلعه‌لرك خندقلرینه طونه دن صو یوریدیله‌رك درحال منجمد اولدیغندن عساکر عثمانیه بوز اوزرندن قولایلقله هجوم ایدنجه محصورلر استیمانه مجبور اولمله بوقلعه‌لر کاملاً هدم واحراق ایدلدی ۰

محصورلردن تبعیت سلطنت سنیه یی آرزو ایدنلر اناطولی جانبنه کچیریلوب دیکرلری مجارستانه کوندرلدی ۰

§

بوسفر همایونده برکون حضرت فاتح اناطولی بکلر بکیسی داود پاشا ایله آت اوزرنده قونوشه رق کیدرلرکن (طاوشانلو) قصبه سنده چوخه دستکاهلری اولان برکارخانه یه یردلکو کیروب اورادهٔ موجود بولنان اون ایکی نفر چوخه نك دلکویی اولدیره میه رك قاچرمش اولدقلرینی داود پاشا حکایه ایتمیله فاتحك جزا اوله رق چوخه باشنه بشر اقچه رسم وضع وتخصیص یورمش اولدقلری تاریخلرده مسطوردر. «شو حکایه نك بوراده ایرادی تاریخچه فائدسز کبی ظن اولنورسه ده — چوخه لرك کارخانه نك درونته کیرن یردلکویی اولدیره میه جك قدر قورقاقلقلرینه مقابل — پادشاه زمان طرفندن رسم جزا ترتیبیله تأدیب ایدیلیشی اوعصرلرده اصنافه وارنجه اخلاق عمومیه ده (شجاعت) (جبانت) صفتلرینك نه درجه ده کوزه دلکده اولدیغنی بزه بیلدیره جکندن بکده فائده سز دکلدر.»

§

(سکزیوز سکسان ایکی) سنه‌سنده جناب فاتح پای تخت قسطنطنیه‌ده اقامتله یکی سرایك اطرافنده برخصوصی صور جکدردیلر .

وامرادن بعضیلرینی بلاد اعدایه اقینه تعیین ایتدکاری صره‌ده میخال زاده علی بکی مجارستانه وروم ایلی بکلربکیسی سلیمان پاشایی دخی موره جانبنده بولنان (اینه بختی) قلعه سنك تسخیرینه مأمور بیوردیلر .

فقط نه‌علی بك ونه‌ده سلیمان پاشا برایش کورمکه موفق اولهمدقلرندن سلیمان پاشاروم ایلی بکلربکیلکندن عزل ایله برینه اناطولی بکلربکیسی (داود پاشا) نصب ایدلدی .

§

اشقودره نك تسخیری

یوقاریده بیان اولندیغی وجهله اولکی سنه سلیمان پاشانك اشقودره‌نك فتح واستیلاسنه موفق

اوله‌ماسی خاطر شهریاریده برعقده براقدیغندن اشبو
(سکزیوز سکسان اوچ) سنه‌سنده اشقودره‌نك
تسخیریچون پادشاه کدك احمد پاشایی سردار تعیینیله
اشقودره‌یه سوق ایتمك ایستدیلر ایسه‌ده احمد پاشا
بومشکل خدمتدن اعتذار واستعفاایتدیکندن پادشاه
عالی همت بالذات سفروحرکت بیوردیلر .
وبوللری ویرلرده اولان کوپرلری تسویه وتنظیم
ایتدیرمك اوزره اورنوس زاده احمد وطورخان زاده
عمر بکلری ایلرویه کوندردیلر .
کدك احمد پاشایی دخی ـ خدمت دولتدن استغنا
کوسترديکیچون ـ مسند صدارتدن عزل ایله اناطولی
حصارینه حبس ایتدیلر .
موکب همایون اشقودره‌یه یاقترب (درین) نهری
اوزرینه مکمل برکوپری انشاسیله مرور واشقودره
قلعه‌سی محصور ایدلدی .
فقط اشقودره قلعه‌سی برطرفی وندیك کوزفزینه
منصب اولان درین صویی وسائر طرفلری صمرب

طاغلرله محاط اولمق ملابسه سیله تمامیله حصر وتضییق قابل وقلعه نك ایچنی دوكمك ایچون یوكسك محلاره طوب چیقارلمسی ممکن اولهمدیغندن جناب شهریار اسکندر اقتدار کلی باقر جلبیله طاغلرك باشلرنده مجدداً طوب دوکدیرمکه مجبور اولدیلر ۰

بونکله برابر اشقودره نك اطرافنده بولنان (لش) (درغوس) و (کول باشی) نام قلعه لردشمن النده بولندقجه اردوی همایون حرکات حربیه یی لایقیله اجرا ایده مدیکی مثللو نهر واسطه سیله کیلرله دشمنك امدادی کسیله مدیکندن پادشاه دقایق اکاه اولا ذکر اولنان اوچ قلعه زك محاصره سنی مناسب کوروب روم ایلی بکلر بکیسی داود پاشایی کول باشی واناطولی بکلر بکیسی سلیمان پاشایی درغوس قلعه لرینك حصر وتضییقنه مأمور ایدوب بو پاشالر روم ایلی واناطولی بهادرلریله مذکور قلعه لری شدیداً بالتضییق تسخیر ایتدکدن صکره ایکی طاقم براشوب لش قلعه سنی دخی اسئیلایه موفق اولدیلر ۰

بوندن صکره اشقودره نك خارج ایله مخابره‌سی وامداد وذخیره‌سی منقطع اولمش ایسه ده قلعه نك متانت وصناعتی جهتیله تسخیری تمدید محاصره یه محتاج کورندیکندن اشقودره یه قارشو براستحکام پادر یلوب اورنوس زاده احمد بك سردار تعیینیله اوراده براغیله رق ذات پادشاهی پای تخته عودت بیوردیلر ۰

احمد بك التی آی دها اشقودره یی محاصره ایدوب محصورلر شدت مضایقه یه دوشه‌رك مال وجانلرینه امان ویرلمك شرطیله تسلیمه مجبور اولدقلرندن احمد بك کیفیتی حضور پادشاهی یه عرض ایله الدیغی امر موجبنجه امان ویروب اهالی ومستحفظینی مال وعیالریله وندیکدن کلان سفاینه ارکابأ وندیکه نقل واسرا واشقودره قلعه سنی مع توابع استیلا ایلدی ۰

§

کدك احمد پاشانك ایتالیا جانبنده فتوحاتی

حضرت فاتح اشقودره یه سفرلری اثناده برابنشده پیاده

یورمکدن یورولوب استراحت ایچون برمحلده ازاجق ارام بیوردقلری صره ده خواص بندکانه خطاباً [ایشه یار بروز یرم اولسیدی بومتاعبی بن چکمز ایدم] بیورملریله اوارالق امیر علم بولنان (هرسك زاده احمد بك) [اکر کدك احمد پاشا قولکزرکاب همایونکزده بولنیدی بوزحمتلر چکلمزایدی] جوابیله احمد پاشانك خدمات مشکوره سنی خاطر پادشاهی یه کتوردیکندن ایرتسی کون حضرت فاتح کدك احمد پاشایه (سلانیك) سنجاغنی بالتوجیه مشار الیهك حبسدن اخراجیله معززاً منصب جدیدینه کوندرلمسنی مأمور مخصوص واسطه سیله پای تخته امر وفرمان واشعوده دن عودت همایونلرنده دخی ارنبودلق عصاتنی تکیل وتأدیب ایتمك اوزره پاشای مشار الیهه (اولونیه) سنجاغنی احسان ایتمشلرایدی .

احمد پاشاکاه حسن تدبیروکاه اعمال شمشیر ایله ایتالیا حدودینه قدر ارناودلغی تسخیر ایدوب فرنکلر یدنده بولنان (پولیه) وملحقاتنك دخی استیلاسنی

سهل الحصول کورمسیله (سکز یوز سکسان درت) سنه سنده بالاستیذان پای تخته کلهرك افکارینی حضرت پادشاهه عرض و بیان ایتدکده طرف شاهانه دن دخی معیتنه دونمای همایون وعساکر کافیه ترفیق اولنمسی کوندرلدی .

احمد پاشا دونمایله ایتالیا سواحلنه واروب اولا اولونیه نك قارشوسنده و ایتالیانك بحر سفیده طوغری الکاوجنده بولنان (اوترانته) شهرینی وایکی اوچ سنه ظرفنده تدریجا اوحواليده خیلی قلاع ومماکی استیلا و پولیه ولایتنك حکمداری بولنان (رایقه) فراره مجبور اولهرق اوده اسپانیایه التجا ایلدی .

لکن (سکز یوز سکسان التی) سنه سنده فاتحك ارتحالیله تجدد سلطنت وقوعبولمق مناسبتیله احمد پاشا هم پادشاه جدیده اثبات وجود عبودیت ایتمك وهمده مجدداً عساکر ودونمای کوتوروب یکی قوتله ایتالیانك ایچرولرینه طوغری یایلق نیاتیله استانبوله کلدیکندن اواره اق اسپانیا حکومتی طرفندن رایقه یه

ترفیقا کلی دونمـا وعسکر کوندریله‌رك وبو واسطه ایله پاشـانك غیبوبتی حاننده عساکر عثمانیه پریشان ایدیله‌رك اورالری ینه فرنکلرانه دوشدی · واحمد پاشا تکرار عودته موفق اوله‌مدی ·

§

ینه (سکز یوزسکسان درت) سنه سنده (قوجه ایلی) سنجاغی بکی اوتوز قطعه قدرغه سفینه‌سیله قره‌دکزه کوندریلوب ازاق قلعه‌سی جوارنده اولوبده مقدما کدك احمد پاشانك سفری اثناسنده فتحنه اختلاس وقت اولنه‌میان (پوته) حصاری تسخیرایتدیرلدیکی کبی اماسیه والیسی شهزاده سلطان بایزید حضرتلرینك (سنـان بك) قوماندەسیله سوق وتعیین بیوردقلری فرقهٔ عسکریه واسطه‌سیله ازرنجان جانبنده بولنان (طرول) مملکتی استیلا اولندی ·

§

جزایر خالیه‌دن (بوزجه) اطه‌سـیله (لمنوس) جزیره‌سی دکز قورصانلرینه مأوی اوله‌رق بونلرك

ضبط واعماری بحر سفیدك حصول امنیتی مستلزم وخصوصیله لنوس جزیره سنده بولنان (طین مخنوم) معدنك اداره واعمالی فوائدی موجب کورندیکندن کذلك (سکز یوز سکسان درت) سنه سنده بو اطه‌لره سائر محللردن خانه‌لر نقل اولنه‌رق اعمار واحیا بوزجه اطه‌سنه یرده قلعه انشا ایدلدی .

§

بنه (سکز یوز سکسان درت) سنه‌سی اواخرنده حسن بك زاده (عیسی) میخال زاده (علی) ومالقوج زاده (بالی) بکلرقوماندهلر یله اوتوز بیك عسکردن مرکب برفرقهٔ عثمانیه اقنجیلق صورتیله مجارستانه سبوق اولنوب فقط بوبکلر بو سفرده اتفاقسزلق سیئه‌سی اوله‌رق یولسز طاوراندقلرندن جنوداسلامیه دوچارانهزام و باش قوماندان عیسی بك شهید اولدی .

§

بنه بو (سکز یوز سکسان درت) سنه‌سنده سلطنت

سنیهٔ عثمانیه ایله دولت مصریه بینده بالاخره منتج محاربات اولان بعض اسباب خصومت ظهوره کلمشدر .
تفصیلی شویله که :

طریق حجازده طبیعی اقار صو اولدیغی کبی قدیم زمانده اهل خیراتك انشا ایتمش اولدقلری (برکه)لر یعنی یغمور صویله طولدیریلور بیوك حوضلر دخی مرورزمان ایله خراب اولهرق حجاج مسلمینك عزیمت وعودتده صودن یکا پك ضرورت چکمکده اولدقلری مقدما جناب فاتحه عرض وافاده اولنمسی اوزرینه مجرد احراز مثوبات نیت خیریه سیله طرف شاهانه لرندن مواقع مناسبه یه مجدداً برکه لر انشا واسکیدن موجود اولوبده خراب اولان برکه لر دخی تعمیر واحیا اولنمق اوزره جناب فاتح ملوك چراکسه دن مصر ملکی (سلطان خوشقدم) طرفندن رخصت وموافقت التماس اینده بولندقلری حالده ملك مشار الیه نصلسه [بزم طریق حجده اولان صو برکه لرینی یاپمغه اقتدارمز یوقیدرکه ملکمزه یاد ایاق باصدیرملم) کبی باردیر

جواب ايله النماس واقعى رد ايتمش اولديغندن بوندن طولايى حضرت شهريار ديانت شعار مصر ملكنه مغبر وايكى دولت اسلاميه بيننده آب صافئ ودوستى مكدر اولمشيدى ٠

ذوالقدريه خاندانندن مرعشده حكمدار اولوب سلطنت سنيه يه منتسب بولنان (ملك ارسلان) كه برادرى (بداق بك) حكومت ذوالقدريه يى قرنداشندن ضبط ايتمك ارزوسيله مصر ملكنه التجا ايدرك ملك مشار اليه بر فدايى اعزاميله ملك ارسلانى جامع شريفده ايكن اتلاف ايتديردكدن صكره بداق بكه عسكر قوشوب حكومت ذوالقدريه يى ضبط ايتديردى ٠

بو مسئله دخى جناب فاتحك مصر او حقنده اولان اخبار سابقلرينه منضم اولديغندن و بداق بك مملكتجه قبول عامه يه مظهر اولهميوب اهالى مقدما آستان معدلت آشيان سلطنته التجا ايتمش اولان مشار اليهمانك ديكر برادرلرى (شهسوار) بكك حكومت ذوالقدريه يه تعيينى استدعا ايتدكلرندن طرف

شهر یاریدن دخی شهسوار بکه عسکر ترفیقیله مرعشه کوندر یله رك بداق بك فراره اجبار وحکومت ذوالقدریه شهسوار بکه ضبط ایتدیرلدی ۰

یونك اوزرینه مصر ملکی تکرار بوداق بکه اعانه وامداد ومرعشه بعث اجناد ایدرك والحاصل سلطنت سنیه شهسوار بکه ودولت مصریه بوداق بکه صحابت ایلیه رك بومقدمات فاتحك ارتحالندن صکره محاربات متواليه يي موجب ونهايت صاحبقران عديم الاقران برنجی سلطان سلیم خان حضرتلرینك تیغ قهرمانیلر یله دولت مصریه محو ومنقرض اولمشدر که بلطفه تعالی دردنجی جلدده تفصیلی ایراد اولنور ۰

§

ردوسه عسکر سوقی

صدر اسلامده اصحاب کرام واجب الاحترامدن اول ملوك امویه (معاویه ابن سفیان رضی الله عنه حضرتلری) روم وعراقه واستانبول وسائر آفاقه

بعث جنود یورد قلری صره ده (ردوسه) دخی برسریه کوندرمشلرسه ده اوزمان ردوسك فتحی میسر اولمامشیدی .

جناب فاتح قدمای ملوك اسلامیه نك نائل اولهمدقلری فتح قسطنطنیه کبی اعظم فتوحاته موفق اولدیغیجون وردوسده بولنان قوالیرلر قورصانلقده ماهر اولهرق سفاین وسواحل اسلامیه یی اضرار ایتمکده اولدقلریچون هم ظفرنامهٔ فتوحات سابقه لرینی مستزاد وهمده سواحل ممالك محروسه صولرندن قورصانلری ابعاد یورمق نیت مجاهدانه سیله ردوسك تسخیرینی ارزو ایتدیلر .

بناءعلی ذلك (سکزیوزسکسان بش) سنه سنده قدمای وزرادن (مسیح پاشا) یی سردار اکرم نصبیله استانبول لیمانندهکی دونمای همایونلرینه و بشقه جه کلیبولی لیمانندهتجهیز اولنان التمش قطعه سفاین متنوعهٔ حربیه یه قپوقولارندن وروم ایلی دلاورلرندن برطاقم عسکر ارکابیله اعزام یورد قلری

مثلاو بتون اناطولی عسکر یله دخی ردوسلك قارشوسنده کی سواحلدن ردوسه کچیرلمسنی فرمان بیوردیلر. مسیح پاشا عسکر مرتبه یی ردوس جزیره سنه چیقاروب قلعه یی محاصره ایتمش ایسه ده مقدما حضرت معاویه نك ارسال بیوردقلری سریهٔ اسلامیه طرفندن لیمان اغزینه یاپلمش اولان و (عرب برجی) دینیلان برجدن دشمنك اتمقده اولدیغی طوب دانه لری دونمای همایونی ساحله یاقلاشدیرمدیغندن اولا اوراسنك تسخیرینه لزوم کورینه رك قره دن بو برجه قدر برکو پری تمدید و بتون دونمای شاهانه دخی برج مذکوری طوبلامغه تخصیص اولندی .

بعد ازین قره دن ودونمالر جانبندن عرب برجی اوزرینه هجوم ترتیب اولنه رق ساحلده بیوك بیوك دوکندی طاشلر بولنمق ملابسدسیله کناره قایق وصندال یاشه مدیغندن دونماده کی جنود موحدین عریان ودال قلیج اوله رق دکزه اتیلوب وقره ده کی مسلمین دخی کوپریدن هجوم ایدوب مذکور برجه طوغری پیش ایدلدی .

لکن کوپری تحمل ایده میه رك اوچ یرندن منهدم اولمسیله اوزرنده بولنان بیك قدر مجاهدین دریایه دوکلدکلرندن واعدا ایسه یاغمور کبی کله وقورشون یاغدردیغندن بو یور یدشدن برفائده حاصل اولهمدقدن بشقه بالعکس کلی عساکر اسلامیه نك شهادتنی موجب اولدی ۰

برقاچ کون صکره نفس ردوس قلعه سنك اوزرینه برهجوم دها ترتیب اولندی ۰

بودفعه عثمانلی قهرمانلری متفقاً ردوسك قلعه سنه ووارروشنه یور یوب عسکرك برقسمی درون حصاره کیرمش وحتی قلعه بدنلرینه یدی عدد عثمانلی بیراقلری دیکلمش ایکن مسیح پاشا طرفندن بوصره ده [ردوس خزینه سی پادشاه ایچون ضبط اولنه جغندن کیمسه طرفندن ال اوزادلمسون] دیه رك منادیلر واسطه سیله برغریب تنبیه وقوعبولدیغندن بو یساق عسکره فتور ویره رك خارجده بولنان بقیهٔ جنود اسلامیه هجومدن فراغتله ایلرویه یور یمکلرندن اعدای

بی امان ایچرو یه کیرمش بولنان مجاهدینه قلیچ اوشوروب جمله سی واصل سرمنزل شهادت اولدیلر ۰

« احراز مثوبات غزا و جهاد اهل اسلام ایچون برنجی درجه ده مقصود و مراد ایسه ده عسکری طاقنی جان فداسی کبی برمخاطره یه سوق ایدن اسبابدن بریده اخذ غنایم شوقی اوله رق مسیح پاشانك اویله برزمانده خزینهٔ خاصهٔ شاهانه یه خدمت ایتمك افکاریله عسکرك کسرشوق وغیرتنی موجب اوله جق بر یسانغی اعلان ایدیلمش بك فنا برتدبیر اولدیغندن بوقدر مجاهدینك ردوسده درت ای چکدکلری زحمتلر ودوکدکلری قانلر هبایه کتدی ۰ »

مسیح پاشا عسکرك قرغنلغنی وارتق یوریمش ایتدیرمك احتمالی قالمدیغنی کورنجه کیفیتی حضور شاهانه یه عرض ایله الدیغی امر اوزینه اردویی اناطولی یقه سنه کچیروب اناطولی ساحلنده ودشمن بدنده بولنان (بودروم) قلعه سنی محاصره ایتمش

ایسه ده اوراده موفق اوله مدینه دن پای تخته عودت ایلدی ۰

پاشانك بیان اولنان سوء تدبیری جهتیله کندوسنك استانبوله دخولنه مساعده بیورلیوب عهده سنه کلیبولی سنجاغی توجیه ورکاب همایوندن تبعید بیورلمقله مجازات اولندی ۰

§

حضرت فاتحك ارتحالی

ابوالفتوح والمغازی سلطان محمد غازی حضرتلری (سکزیوز سکسان التی) سنه سی صفری اوائلنده عربستانه سفر ایتمك اوزره تدارکات کلیه ایله اسکداره کچوب و بواره ده مزاج همایونلرینه انحراف کلی عارض اولدیغی حالده عزم و نیتلرندن فراغت ایتیوب خسته حالنده اسکداردن حرکت بیوردیلر ۰

موکب همایونلری (ککبوزه) مرحله سنه بالوصول اوتاغ شاهانه لری تکور چایرینه قورلدقده عارضهٔ

انحرافلری کسب شدت ودست پولاد پازوی اجل عاقبت اوقهرمان رستم نهاده دخی پنجه صونوب سنهٔ مرقومه ربیع الاولنك دردنجی پنجشنبه کونی دغدغهٔ تخت بی وفای دنیای فانی بی ترکله روح پرفتوحلری کاشنسرای ملك خلوده رحلت ایلدی ۰

رحمة الله علیه

پادشاه مشار الیه حضرتلرینك ولادتلری (سکز یوز اللی بش) سنه سی محرم الحرامنك اون التیسنده واقع اولوب بوتقدیرجه مدت عمرلری (اللی اوچ) ومدت سلطنتلری (اوتوز بر) سنه اولور ۰

عصرلری علماسنك مشاهیرندن (مولانا لطفی) نك مشار الیهك ارتحالرینه سویلدکلری تاریخ نفیس دعای خیری متضمن اولدیغندن تبرکا بورایه یازلمشدر ۰

تاریخ

هست تاریخ بهترین اورا
نور الله قبره نورا

معلوم ارباب مطالعه اولدیغی وجهله عراق واندلس جهتلرنده دولت عربیه نك انقراضیله قوت اسلامیه یه وهن وخلل طاری اولمش ایکن سلطنت سنیهٔ عثمانیه بی (بلدهٔ طیبهٔ قسطنطنیه) کبی برمرکز مدار عالمه انالله ایله قوت بخش قوای ملت اولان حضرت فاتحدر .

وبغدادده جنکیز فتنه انکیزك واندلسده اهل صلیبدن برطاقم نادان بی تمیزك لهیب غدر وظلملر یله بونجه خزانهٔ کتب اسلامیه محواولهرق مزاج اهل توحیده دخی علت جهل ساری اولمش ایکن الحالة هذه کوزیمزك اوکنده طوران متعدد مدارس عرفانیه یی انشا وبذل خزاین لطف واحسان ایدرك دنیانك هر جهتندن جلب ارباب فنون وعلما ایله مجدد مبانی حکمت ومدنیت اولان حضرت فاتحدر .

حضرت فاتح مدیحهٔ (نعم الامیر) ایله مظهر ستایش حضرت خاتمیت پناه اولمش وزمانلرنده کی فحولك ناملرینه تألیف ایتدکاری لایعد ولایحصی کتب عالیه وادبیه ایله ونولهٔ عظم شاعری جهانی طولدرمش

بر پادشاه اولدیغندن اوصاف جلیله سی بحثنده بزم کبی عجزهٔ نویسندکان ایچون ارخای عنان قلمه میدان قالمامشدر ۰

§

خاقان مشار الیهك ارتحالارنده ولی عهدلری شهزاده سلطان بایزیدخان حضرتلری اماسیه ده بولنملریله ارکان دولت درحال شهزادهٔ مشار الیهه عرضحال تقدیمیله تخت عالی بخت عثمانی یی تشریفلری عرض ونیاز اولنمقله برابر ـ چونکه سفر مناسبتیله صنوف عسکریه بریده مجتمع بولندقلرندن فتنه واختلال ظهورندن احترازا پادشاهك انتقالی کیفیتنك کتمی التزام اولنمش و [خنکار کیفسزدر لاجل الاستحمام موقتا استانبوله عزیمتلری اطبا طر فندن تنسیب اولنمشدر] سوزینك اشاعه سیله پادشاه مغفورك نعش مغفرت نقشلری درسعادته کچوریلهرك عسکریدن کیسه نك اردودن مفارقت ایتمامسی واستانبوله کچمامسی یساغ ایدلمش ایسه ده نصلسه حقیقت حال طویولوب

اجلاف عسکر کبوزه دن استانبوله شتاب ایله وزیر اعظم عصر بولنان (قرمانی نشانجی محمد پاشا) نك خانه سنی یغما وکندوسنی شهید ایتدیلر .

ومسلم وغیرمسلم اغنیای اهالی خانه لرینك تالانه قویولدیلر .

هله استانبول محافظی وزیر پیر روشنضمیر (اسحق پاشا) نك حسن تدبیری ثمره سی اولهرق عسکری طاقمی یغما کرلکدن منع ایدیلهرك سلطان بایزید حضرتلرینك مخدوملرندن اولوب درسعادتده وجد امجدلری نزدنده بولنان شهزاده (سلطان قورقود) پدرلرینك تشریفلرینه قدروکالت ایتمك اوزره موقتاً اجلاس اولنمقله دفع فتن واختلاله موفق اولندی .

§

وزیرمقتول محمد پاشا قونیه والیسی بولنان ایکنجی شهزاده (سلطان جم) حضرتلرینی جلوس ایتدیرمك افکارنده اولهرق مشارالیهك سرعتله پای تختنه کلمسیچون کوندرمش اولدیغی ادم وعریضه سی

اثنای راهده اناطولی بکلربکیسی اولوب مناسبت صهریتله سلطان بایزید حضرتلرینه منتسب بولنان (سنان پاشا) طرفندن اله کچیرلش اولدیغی مرویدر . بوتقدیرجه وزیر اعظم مشارالیهك عسکری طرفندن قتل ایدلمسی سنان پاشا وولی عهد طرفلیسی اولان سائر وزرا جانبندن تهمت مرویه نك عسکریه اشاعه اولنمسندن نشأت ایتمش اولمليدر .

§

پادشاه جدید سلطان بایزید حضرتلرینك کیفیت جلوسلری بلطفه تعالی دردنجی جلده فاتحه اوله جقدر .

سایهٔ معارفپیرایهٔ حضرت جهاندار یده خبر صحیحك اشبواوچنجی جلدی دخی رسیدهٔ حد ختام اوله رق مستندأ بتوفیقه تعالی دردنجی جلدك تحریرینه ابتدا قلنمشدر .

الحمدلله علی التوفیق والصلاة والسلام علی نبیه الشفیع والشفق

۱۲۹۱

صورت محررات

(سلطان مراد حضرتلرينك امور سلطنتى فاتح سلطان)
(محمد حضرتلرينه تركاركندنصكره مشار اليه فاتح)
(حضرتلرينك انكروس فتحنه دائر شاهرخ ميرزايه)
(كوندرمش اولدقلرى نامهٔ همايونك صورتيدر ٠)

اسباب سعادت جاودانى و موجبات فتوح ابهت وكامرانى پيوسته ملازم عتبهٔ رفيع وسدهٔ منيع حضرت سلطنت پناهى مملكت دستكاهى معدلت شعارى مكرمت دثارى افتخار الملوك والسلاطين واعتضاد الغزاة والمجاهدين مالك زمام الاكاسرة والسراة كاسر رقاب الجبابرة من العصاة والغواة مؤسس مبانى الخيرات

ومشید قواعد العز من العدل والحسنات حامی حوزة الدین بالدولة الباهرة وماحی ظلمات الظلم عن العالمین بالصولة القاهرة ملجاء المظلومین ملاذ الملهوفین نصیر الحق والملك والدین ناصر الاسلام والمسلمین خلد الله خلافته وادام علی العالمین برور أفته باد وملك غفور چشم بد حوادث از حوالی و حواشی ملازمانش دور و دست و پای طوارق و بوارق از سمت سعادت خدامش مقطوع ومکسور کرداناد بالنبی النبیه وآله الامجاد محب صادق الوداد ومخلص راسخ فی سنن الاتحاد بعد از تبلیغ محامد لایقهٔ بی نهایه وارسال اثنیهٔ رایقه بی حد وغایه واتحاف دعوات مستجابه بنواب کامیاب حضرت میدارد که عن قریب سلطان الغزاة والمجاهدین والی ولاة الأئمة المهتدین أبوالفتح خداوند کارم و پدرم وسلطانم خلد الله ظلال عاطفته علی رؤس المسلمین این داعیٔ دولت را ممالك محروسهٔ عثمانیه لایق دیده ارزانی فرمودند وقبض وبسط اموری که تعلق برین امر خطیر دارد در کف

کفایت این دولتخواه نهاد واز جهت تأکید دولت
وتشیدمبانی این سلطنت باجمیع اطراف وجوانب
ازطغاة کفره وبغاة فجره وولاة اسلامیه بعهودومواثیق
وسوکند مصالحه فرمودند وبمبارکی وطالع سعد بدان
طرف دریا گذشته بفراغ بال متمکن گشتندو باعمال
اخروی اشتغال نمودند وبعد بنای حال برین منوال
ائمهٔ ارباب ضلال که ﴿ ینقضون عهد الله بعد میثاقه ﴾
از دیدن قدیم ایشانست بنقض عهد و خلف وعد
مسارعت نمودند وجمیع کفره ازاهل حرب واکثرملتزم
ذمت اتفاق کرده برأو بحرأ طائفهٔ موحدین را بالکلیه
احاطه کردند وفی الجمله ممری که بزعم خصوم مفر
تواندبود از جهات اربعه بابقاء نار فتنه تفرقه بفرقهٔ
مسلمین رسانیدند وجمعیت عسکر پریشان متعسر
گردانیدند ناگاه دراثنای این نائرهٔ پرفتن واحشای
دائرهٔ مملو بمحن رئیس ضلال ورأس اضلال باوس
ملك اصفر قرال باقریب هفتاد هزار سوار کوه پیکر
پولاد مثال سوی این ولا جوی فرستاد وحضرت

اعلای خداوند کارنیز که ازین معنی ذاهل بودند ناگاه
این خبرهائل بسمع اشرفشان رسید دفعة عساکر
انام را بنفیر عام اعلام داده چارویاساق فرمودند
و بنفس نفیس باجمعی از خواص مقربین حاضرین
برای نصرت دین مبین متوجه کفار ملاعین شدند
وچون بشاطئ بحررسیدند و معبررا مسدود دیدند
بفلك مشحون بابطال وزورقهای مملو باسباب قتال
لاجرم فی الحال باشتغال نیران حرب اشتغال نمودند
ودر لجهٔ بحر بی کران بطعنات سیف وسنان اتش
اندر نهاد آن خاکساران انداختند وجمعیت ایشانرا
بمثابهٔ اوراق خزان بیادفنا متفرق وپریشان ساختند
و بعدازین فتح مبین وهدم ردم سفن مشرکین بدار
الفتح ادرنه درامدند واین مخلص را بااکثر نواب
وخدام گذاشته ازخصوم جهات وکفار اقطار
اعراض واغماض نموده متوجه سرخیل جنودشیاطین
و پیشوای اصحاب سجین قرال بد فعال لعین شدند
وچون مقدار پنج منزلی رفتند ناگاه در اول وقت

ضحی تقابل فریقین وترادف صفین اتفاق افتاد مبارزان طرف ابرار واخیار ومعارضان فرقهٔ فجار واشرار بریکدیگر حمله آوردند وکباشی ابطال اهل حق وضلال بمناطحه ومکاوحه اشتغال نمودند وتبطارد اسود شجعان ونطایز فرسان وافدان امن اززمین وامان ازجهان وجان برداشتند وازکثرت طعنات اسنهٔ ازرق فام وتتابع ضربات کرز وحسام وتوالیٔ رشقات بنادق وسهام بی حد وانجام سرازتن وروح از بدن مفارقت کردودشت وهامون ازجریان خون بمثابت دجله وجیحون گردند وازاجسام ورکاب قتلی ضراب وا کام حاصل شد وقصوری وفتوری فی الجمله دراطراف خمسهٔ آن محل موحدین راه یافت وتصادم فئتین وتضارب طائفتین بغلبه وقراولی بعید العصر برین نهج متمادی کشت ودروقت اصیل که صبای فتح دین محمدی وزیدن کرفت ودبور قهر ملت احمدی جستن اغاز کرد خداوندکار جلیل باقلیل ازخواص حاضرین اهل یقین همچو شهب رجوم برشیاطین خصوم هجوم اوردندو بمناضلهٔ

صوائب ومقارعهٔ کتایب وطعنات رماح وضربات صفاح جمعیت عسکر مخذول را متبدد ومتشتت ساختند بحیث لایبقی منها عین ولااثر ودر احشای کروفر ملك بنی اصفر را بموت احمر بهاویهٔ سقر فرستادند وجمهور اکابر مجرمی تابعیش راکه باسمی ورسمی موسوم ومرسوم بودند بهیج فردی منهاص خلاصی ندادند وباقی بقیهٔ سیف اشطار اوباشی وحسومات مواشی کانهم فرت من قسورة ولواعد برین وکذلك یفعل بالمجرمین الحمد لله الذی صدق وعده ونصره عبده وهزم الاحزاب وحده هذا چون این فتح متین ونصر مبین ازان قلیل است که درقرون خالیه وسنین ماضیه اتفاق نیفتاده باشد الا واحدا بعد واحد ومأثور نکردیده شد الا واردا بعد وارد واجب شد ولازم امد که بدرکاه حضرت سلطنت پناهی کهبسلوك طریق دین ودیانت مستمر و بمصادقهٔ قدیمهٔ آل عثمان مشتهر ومع هذا بمجاهدة کفره نیز مکب ومشتغلند اعلام رود تاکه کافهٔ ارکان دولت

وعامهٔ ملازمان حضرت وجمهور مسلمانان ورعیت مبتهج ومستبشر کشته ایلا ونهاراء موجب ازدیاد این نوع نصرت ازحضرت واهب بی علت علت کامنه بتضرع واء تکانت مسألت نمایند که من افضل الرغایب دعوة الغایب للغایب و یوما فیوما درتقویت وتمشیث این داعیٔ دولت کوشیده نظر عنایت در بغ نفر مایند و برای تبلیغ این معنی جناب خلف الاعاظم افتخار الاماثل والاکارم زبدة الخواص شمس الدین احمد بك ادام الله معالیه را ارسال رفت که برکاهی اوضاع خبیر و ووقت فرصت استفسار تقریر نمایند وتجدید عهود وموانق موالات را مستحکم گرداند باقی زیادتی ابرام اقدام نرفت سایه رأفت وعاطفت برسرکافهٔ امت حضرت رسالت پاینده باد بجاه النبی واله الامجاد کتب فی اواخر رمضان المبارك سنة ثمان وار بعین وثمان مائه

خلاصهٔ ترجمه‌سی

بعد الالقاب وتقدیم الاحترامات

پدرا مجدم محبکزی ممالك محروسهٔ عثمانیه تختنه لایق کوروب اطرافده بولنان ملوك وحکمداران ایله عقد مصالحه دن صکره بالجمله امور سلطنتی کف کفایتمزه بالتسلیم کندولری در یادن کذار و کوشهٔ عبادتده قرار بیورمشلر ایدی .

ارباب عدوان نصلسه نقض عهود ایله برأ و بحراً طائفهٔ موحدینی احاطه ومعبرلری تسدید ایتدکلری مثلاو ناکاه رئیس ارباب ضلال یعنی (قرال ضال (انکروس قرالی) یمتش بیکه قریب زره پوش سوار یسنی اوزریمزه تعیین ایدوب بوخبر هائل حضرت خداوندکار پدرمك سمع شریفلرینه واصل اولنجه عساکر اسلامیه یی جمع ایله نفس نفسیلری دخی اعدا اوزرینه متوجهاً ساحل بحره واصل اولدقلرنده دشمن معبری سد ایتمش ایدیسه ده شمشیر غزاة ایله دشمنك جمعیتنی پریشان ایدرك ادرنه یه واصل اولدیلر . بو مخلصکزی پای تخته ترکله کندولری دشمندن یکا توجه بیوردیلر .

وقتا که بش مرحله قدر کیتدیلر . برقوشلق وقتی اعدانك جمیتکاهنه واصل اولهرق فریقین یکدیکره حمله ایتدیلر .

حرب وقتال پك زیاده شدت کسب ایدرك اهل اسلام جانبنده بر مقدار اثر انهزام کورنمش ایکن بعنایة الله تعالی نسیم نصرت جانب موحدینه وزان واعدای دین ودولت مضمحل و پریشان اولهرق بو صوره قرال دخی قتل واتلاف اولنمشدر .

بو مظفریتك امثالی قرون ماضیه ده نادر الوقوعدر . بونکله برابر دشمن الحالة هذه خصومتنده مصردر . بو فتح مبین ذات عالیکزك واوجانبده بولنان کافهٔ موحدینك باعث مسرتلری اولهجقنده اشتباه یوقدر .

بیان وتبشیر مظفریته برابر اخلاص ووداد یمزی تبلیغ ایچون خواص بندکاندن (شمس الدین احمد بك) اعزام وارسال اولندیغندن تقریرندن دخی استماع کیفیته رغبت بیورلمسی مرجودر .

اشبو نامه (سكز يوز قرق سكز) سنه‌سى رمضان شريفنك اواخرنده يازلمشدر .

(٢)

(جنتمكان سلطان محمد خان غازى حضرتلرينك)
(« ملا كورانى انشاسيله » استانبولك فتحنه دائر)
(عزيز مصر اثبال شاهه كوندردكلرى نامهٔ همايونك)
(صورتيدر)

بسم الله الرحمن الرحيم متيمنا بذكره القديم ✻ اللهم مالك الملك تؤتى الملك من تشاء وتنزع الملك ممن تشاء بيدك الخير انك على كل شئ قدير ✻ بحمد الله ويثنى عليه عبده المستبشر بالمبشرات المتواترة المتواردة اللاتى ينبئن عن استقرار القدم المقدم المقدام على سرير السلطنة السامية القاهرة الا وهو السلطان الوالى العالى العالمى العاملى المؤيدى المظفرى الظهيرى النصيرى العونى الغوثى الامامى الهمامى النظامى الذى اشرقت من افق التوفيق شمس سلطنته وخفقت رايه الاقبال من هبوب نسيم خلافته ويتطأطأ اعناق الجبابرة نحو سدته السنيه ويتكأ كأ

اقبال الاكاسرة على عتبة العليه وبه اضحت عقود الامامه منتظمه وامور السلطنه ملتئمه ويتفاخر بوصفه المأثر ويختال بذكره المفاخر اعنى الملكى الاطلق السلطانى الاشرفى الابوى الاعطفى ضاعف الله تعالى ملكه وسلطانه وافاض على العالمين بره واحسانه ولا برح فى دوله لاتنهدم دارها ونعمه لاتفصم اثارها وسعادة لاتصفر اوراقها وسيادة لاتتغير افاقها وما انفك بنور الدين بباهر صولته مرفوعه واسنه الحوادث تحورا عدائه مكسورة وجاجم حساده على رؤس الاسنه منصوبه وتحت الاقدام مخفوضه ونقول لما تتابعت عندنا الاخبار التى تشتمل على صعود شمس السلطنه على اوج سرير الخلافه ادامه الله واعلاه وبارك فيه وابقاه ببركه نبيه المجتبى ورسوله المصطفى عليه وعلى اله من صله الصلوة ازكاها ملئنا بهجه وسرورا وغبطه وحبورا وانشد بلسان صدق

شعر

هنيئـا لمصرانت صرت عزيزه
بلوغ الامانى وابتغاء المحـامد
وتعتدل الايام فيها و يقتـنى
صنوف البرايامنه طرف الفوائد
فذ ظهرت فيه علايم بأسـكم
قد التطمت منها رسوم المفاسد

هذا اوان الولاء والمواصـله بين من تكفـل بموئنه احياء نسك الحج للعباد والعباد و بين من تحمل بمشاق تجهيز اهل الغزو والجهاد كما هو المتـوارث من الاباء والاجداد انعمهم الله بنعمه الموعودة فى الميعاد فالقلب مصمم على تأييد تلك القديمه بسلوك طريق تنسـى لطائف اخريها بطيب نعيمهـا لذايذ اوليهـا فبهذا الحبل المتين نحن ماسكون وعلى هذه الصراط المستقيم المستبين سالكون فشد دنا وثاق صـدق ذلك المقر العالى اعلاه الله واسماه وفتحنا ابواب المراسله وقدمنا

اسباب المواصلة واهدينا طرايف التسليمات عن شوايب الريا والرعونات واتحفنا لطائف التحيات المنورات بنور الاخلاص المجلاء بالولاء والاختصاص المزهرات بصدق الطويه رياضها المترعات من زلال المحبه حياضها ورفعنا الادعيه الصالحه المستجابه والاثنيه الفايحه المستطابه والاشواق البالغه ذروة الكمال والاتواق المتواليه بالغدو والاصال وانهينا الى العلم الكريم محفوفا بما يسره الله تعالى من المطالب البهيه والمآرب السنيه ان من احسن سنن اسلافنا رحمه الله انهم يجاهدون فى سبيل الله ولايخافون لومه لائم ونحن على تلك السنه قائمون وعلى تيك الامنيه دائمون ومتمثلين بقوله تعالى (قاتلوا الذين لا يؤمنوا بالله) ومستمسكين بقوله عليه السلام (من اغبرت قدماه فى سبيل الله حرمه الله على النار) فهمنا فى هذه العام عممه الله بالبركه والانعام معتصمين بحبل الله ذى الجلال والاكرام ومتمسكين بفضل الملك العلام الى اداء فرض الغزاء

فى الاسلام مؤتمرين بامره تعالى (قاتلوا الذين يلونكم من الكفار) وجهزنا عساكر الغزاة والمجاهدين من البر والبحر بفتح مدينه ملئت فجورا وكفرا التى بقيت وسط الممالك الاسلاميه تباهى بكفرها فخرا

شعر

فكانها حصف على الخد الاغر
وكانها كلف على وجه القمر

وهى محضه صعبه المرام شامخه الاركان راسخه البنيان مملوة من المشركين الشجعان خذلهم الله انما كانوا وهم مستكبرون على اهل الايمان متناصرون بالجزاير الغربيه مثل (ردوس) و(قطلان) و(وندبك) و(جنويز) وغيرهم من اهل الشرك والطغيان وحصن محصن مسدد مشدد مشيد منسق النظام ماظفروا به اسلافنا العظام هؤلاء السلاطين الاساطين الفخام مع انهم جاهد واحق الجهاد ولم ينالوا بها نيلا وهى

قلعة عظيمة مشتهرة فى السنة اهل الارض باسم القسطنطينيه ولا يبعد من ان تكون هى التى نطق بها صحاح الاحاديث النبويه والاخبار المصطفويه عليه وعلى اله اتم الصلوة والتحيه (فيفتحون قسطنطنيه فبينما هم يقتسمون الغنايم قد علقوا سيوفهم بالزيتون) الحديث وغير هذا من الصحاح المشهورة وهى هذا المدينة الواقع جانب منها فى البحر وجانب منها فى البر فاعدد نالها كما امرنا الله بقوله (واعدوا لهم ما استطعتم من قوة) كل اهبة يعتد بها وجميع اسلحة يعتمد عليها من البرق والرعد والمنجنيق والنقب والحجور وغيرها من جانب البر والفلك المشحون والجوار المنشأت فى البحر كالاعلام من جانب البحر ونزلنا عليها فى السادس والعشرين من ربيع الاول من شهور سنة سبع وخمسين وثمان مائة

شعر

فقلت النفس جدى الان فاجتهدى
وساعدينى فهذا ما تمنيت

فكلما دعوا الى الحق اصروا واستكبروا وكانوا من الكافرين فاحطنا بها محاصرة وحاربناهم وحاربونا وقاتلنا هم وقاتلونا وجرى بيننا وبينهم القتال اربعة وخمسين يوما وليلة

شعر

اذا جاء نصر الله والفتح هينا
على المرء مسعور الامور وصعبها

فمتى طلع الصبح الصادق من يوم الثلثاء يوم العشرين من جمادى الاولى هجمنا مثل النجوم رجوما لجنود الشياطين سخرها الحكم الصديق ببركة العدل الفاروقى بالضرب الحيدرى لال عثمان قد من الله تعالى بالفتح قبل ان ظهر الشمس من مشرقها (فيهزم الجمع فيولون الدبر بل الساعة موعدهم والساعة ادهى وامر) واول من قتل وقطع راسه تكفورهم اللعين الكنود فاهلكوا كقوم عاد وثمود فحتهم ملائكة العذاب فاوردوهم النار

وبئس المأب فقتل من قتل واسر من بقى واغار واخرابنهم واخرجوا كنوزهم ودفائنهم موفورا (فاتى عليهم حين من الدهر لم يكن شيئا مذكورا فقطع دابر القوم الذين ظلموا والحمد لله رب العالمين فيومئذ يفرح المؤمنون بنصر الله ينصر من يشاء) فلما ظفرنا على هؤلاء الارجاس الانجاس الجالوس طهرنا القسوس من القسوس واخرجنا منه الصلبان والناقوس وصيرنا معابد عبدة الاصنام مساجد اهل الاسلام وتشرفت تلك الحظة بشرف السكة والخطبة (فوقع امر الله و بطل ماكانوا يعملون) وبعد فكانت فى شط الشرم الذى يكون شمالبا منها قلعة افرنجية جنوزية وهى المحصنة المدعوة بقلعة غلطه وهى جارة لها متسقة النظام مملوة من المشركين اللئام فلما حاصرنا قسطنطنية جاءنا اهل تلك القلعة وشدوا انبا ميثاقهم وجددوا معنا وفاقهم وقلنا لهم كونوا كما كنتم واثبتوا على ما التم عليه بشرط ان لاتعينوا بها فقبلوا شرطنا واطاعوا امرنا فلما وقع ماوقع على قسطنطنيه و جد بين القتلى والاسرى

من اهل غلطه وهم قد حاربونا وبدأ انهم نقضوا ميثاقهم واظهروا نفاقهم فاردنا ان نفعل بهم مافعلنا بالاخرى فبينما هم جاؤا مبتهلين ومتضرعين وقالوا ان لم ترحمنا لنكونن من الخاسرين فعفونا عنهم انه هو العفو الغفار ومننا عليهم المنة لله العزيز الواحد القهار وقررنا على ملكهم الملك لله العزيز الجبار ولكن جعلناهم حصنهم صعيدا جرزا بحيث لاترى فيها عوجا ولا امتا وملكنا ارضهم وماءهم وكتبنا فى جريدة الجزى اسماءهم (حتى يعطوا الجزية عن يد وهم صاغرون) الحمد لله الذى عدانا لهذا وما كنا لنهتدى لولا ان هدانا الله (شعر) سعد الزمان وساعد الاقبال * ودنا المنى واجابت الامال * فلما جمع الله تعالى بفضله فى قلب عبده زين السرورين العظيمين احدهما حفظ النظام السرير السلطنة وحماية البلاد والاخر قرة العين الشرع باحياء الفرض الجهاد وجه تلقاء الارض المقدسة التى بارك الله فيها باجراء احكام السلطنة حامل وقراشناء وناقل ورق الدعاء فخر الاماجد ذخر المجاهد امير جلال الدين القابونى رزقت عودته

بالسلامة بهدية يسيرة من الاسارى والغلمان والاقمشة وغيرها حسبما ذكر مفصلاً فى كتاب غيرهذا وان كانت نسبتها الى ماوجب علينا كنسبة القطر الى البحر فالمأمول الاغضاء بحسن القبول فاذا يسره الله التشريف بتقبيل بساط الخلافة زادالله بسطه بالعدل والنصر يتأمل ويتمنى ان ينعم بالمشرفات السارة المحتوية بسلامة النفس النفيس الطيبة وصحة الذات المطهرة ابقاهاالله فى دولته دينية ودنيوية وبسوانح الاخبار من مهمات السلطنة كما نتشرف بالانتماء الى ذلك المقر الشريف ونتلطف بالاعتزاء لذلك المجلس اللطيف ونحن نترقب طيبات ادعيه تلك المساكن الطيبة والله مجيبها ببركة نبيه المجتبى عليه من التحيات ازكاها الحمدلله على نواله والصلوة على محمد وآله والله اعلم بالصواب واليه المرجع والمآب

{ خلاصهٔ ترجمه سی }

بعدالالقاب وتقديم الاحترامات :

مدینهٔ قسطنطنیه که کمال متانتله مشهور و برجانبی قره واوچ جانبی دریا ایله محاط اولدیغندن ماعدا ردوس وقطلان ووندیك و جنویزو بونلرك امثالی نیجه بلادك حکمدارلری عساکر فراوان کوندروب محافظه سنه اهتمام ایدلمش بر بلدهٔ عظیمه در .

بونك فتحی ایچون بوسنهٔ مبارکه ده بالجمله عسکر یمزله کندیمز برأ سفینه لرمز دخی بحراً توجه ایدوب (سکز یوزالتی بش سنه سی ربیع الاولنك یکرمی التنجی) کونی بلدهٔ مذکوره یه نزول ایلدك .

اولا اهالیسنه تکلیف قبول دین اسلام ایتمش ایسه کده قبول ایتمدکلرندن محاصره و (الی درت کون) مقاتله ومحاربه اولنه رق بعنایة الله و بامداد رسوله سنهٔ مذکوره (جمادی الاولانك یکرمنجی صالی) کونی فتح وظفر میسر اولدی .

الك اول قتل اولنان زمرهٔ اعدانك رئیسی (تکفور) اولدی .

دشمنك عصیان ومخالفته اصرار ایدنلرینی عسکر

اسلام طعمهٔ شمشیر و باقیلرینی اسیر ایدرك شهرك خزینه ودفینه لری اغتنام و بالجمله کلیسالر مساجد اسلام قلندی ٠

قسطنطینیه نك جانب شمالیسنده برلیمان عظیم اولوب بونك ساحلنده (غلطه) دیمکله مشهور و جنویز طائفه سیله مملو برقلعه واردر ٠

استانبولی محاصره ایتدیکمز زمان خصمز ، معاونت ایتمامك شرطیله طائفهٔ مرقومه یه امان ویروب معاهده ایتمشیدك ٠

بعدالفتح مقتوللر واسیرلر ایچنده بوطائفه دن دخی ادملر کور یلوب شوحالده بونلرك خفیاً استانبول خلقنه معاونت ایتمش ونقض عهدایلمش اولدقلری نمایان اولدیغندن جزالری ترتیب اولنمق اوزره عسکر ظفرمأثر یمز غلطه یه هجوم ایتدیرلمك مراد اولندقده طائفهٔ مرقومه عرض معذرته عفو وامان دیلدیلر بزدخی جرم وقباحتلرینی عفو ایدرك ملکلرینی الرنده ابقا واوزرلرینه جزیه تخصیص ایلدك ٠

هم جلوسمزك وهمـده بوفتح عظيمك اعلامى ضمنده حامل نامهٔ اخلاص امير جمـال الدين قابونى اعزام وديكر مكتوبزده مفصلا مذكور اولان اسرا وغلمان واقمشه وسائر هدايامز دخى تقديم وارسال قلنمشدر .

(جنتمكان سلطان فاتح محمدخان طرفندن مخدوملرى)
(فرمان حاكمى شهزادهٔ سلطان مصطفى طرفنه اوزون)
(حسنك محاربه سنه سردار نصب اولندیغنى مبين)
(كوندريلان برات شريف صورتيدر)

فرزند ارجمند دولتـيار وواد سعادتمنـد كامكار نور حدقهٔ سـلطنت و شهريارى ونور حديقهٔ خلافت ونامدارى عضد الدنيـاوالدين عون الاسلام والمسلمين المؤيد من عند الله الملك الاعلى اوغلم مصطفى طال بقاه ونال مناه توقيع رفيع همـايون واصل اولبحق معلوم اوله كه مرحوم ومغفورله جهانشاه پادشـاه وسـعيد شهيد سلطـان ابوسعيد نور الله مرقدهمـا واقعه لرندن صكره مستحق دار ورسن اولان اوزون حسن دمر الله

بو جانبه مرة بعد اخرى بى ادبانه مكاتيب كوندروب كنايه دن خالى اولمامغين جواب الاسفه السكوت اوزره روباه مزبوره خواب خركوشى ويريلوب شيران پيشهٔ غزاوهزبران كوه وغابرله انك تدار كنده يزان شاءالله تعالى اما بو ايامده انك بعض امراء نكونسارى فرمان اوغلى تحريكيله ديار اسلامه قصد ايتدوكين عرض ايلدوكك اجلدن دفع ورفعيچون سنى سرعسكر ايدوب بيوردمكه اناطولى وروم ايلى بكلر بكيسى ايله وقت حاجتده اوزرلرينه واروب بتوفيق الله باب مدافعه ده دقيقه فوت ايتميه سز تحريرا فى اوائل شهر صفر ختم بالخير والظفر سنه سبع وثمانين وثمان مائه

بمقام قسطنطينيه

(٤)

(جوابى)

دركاه فتح قرين وباركاه ظفر ضمين ترابنه عرضهٔ بندهٔ كمترين بودركه حاليا فرمان شريف ورودندنصكره مستحق دارورسن اولانلرا وزرون حسن دمره اللهك

اقارب عقارب شعارندن ابن عمی یوسف بدبخت رایکی
قرنداشلریله و نیجه بنام شرق بکلریله قرامان بی
خانمانك اولادندن پیر احمد وقاسمك اوکلرینه دوشوب
قیصریه دن بری عبور ایتدکارنده بو بنده لری دخی
محیئ قونیه اوکنده یوقلمه ایدوب حاضر بولنان
لشکر ظفر اثر ایله مدافه لرینه متوجه اولوب اناطولی
بکلر بکیسی لالام کدك احمد پاشایی صاغ قولمده
وروم ایلی بکلر بکیسی محمد پاشا بنده لری صول قولمده
طوروب ماه ربیع الاولك اون دردی واقع اولان
شنبه کونی مصادمهٔ صفین واقع اولوب قوشلقدن
ایکندی یه دکین جنك وجدال وحرب وقتال
اولدقدنصکره بعد العصر دشمنك بختی کونشی
غروبه ایریشوب وسردار سرداری اولان یوسف
ومذکورون قرنداشلری زینل وعمر ومظفر ایله دل
طوتیلوب وسائر امراسی محمد باقر وغیری نامدارلری
خاك مذلته دوشوب وباشلری کسیلوب خسر الدنیا
والاخره مقوله سندن اولدیلر و بقیة السیوف وادیٔ

محوفدن كريزان اولنلرك اكثرى تيه مهلكه دن باش قورتارميوب هلاك اولديلر (فقطع دابر القوم الذى ظلموا والحمدلله رب العالمين) وبو جمله فتوحات سعادتلو پادشاه عالمپناهك خيردعاءلرى بركاتنده اولوب اميددركه باشبوغلرى اولان اوزون حسن دخى تيغ سياست غزاتدن كشته وسر كشته بى كور وكفن تيه فلاكته دوشوب لاشه سى طعمهٔ مورومار اولهان شاءالله تعالى وبو مژده ايله چاشنكير باشى محمود قولارى كوندريلوب عقبنجه ميراخور كيوان بنده لرى باجمله النان باش ودللر ايله سم سمند سعادتمندرينه يوزسورى بى ايرشمك اوزره درباقى فرمان درگاه معلانكدر بندهٔ بى ريا مصطفى

(٥)

(اوزون حسنك فاتح سلطان محمد خان حضرتلرى)

(طرفنه كوندرديكى نامهٔ مباهاتيدر ٠)

جناب امارتمآب ايالت نصاب امير اعظم واكرم قدوة الامراء فى الزمان شمس الدين محمد يك زيد دولته بعد

از سلام تام واهتمام مالا کلام معلوم داند که بمین تأیدات حضرت سبحانی وحسن توفیقات جناب صمدانی عزشانه ابواب فتوحات جاودانی واسباب سعادت وکامرانی برچهرهٔ احوال و صفحهٔ امال ما کشاده واماده کشته وازمکامن غیب بمیامن عنایات بلاریب هردم نصرت تازه وهرلحظه فرصت بی‌اندازه روی می نماید واز جملهٔ مخایل این معنی انکه بعد از تسخیر ممالك اذربایجان وعراق عنان عزیمت بجانب فارس معطوف فرمودیم اعادی ومخالفان که درانجا بودند ازمنهیان معنی (جاء الحق وزهق الباطل) شنیدند واین المفر کویان جای اقامت ندیدند وصورت (فهزموهم باذن الله) بر صحایف روزکار ناپایدار ایشان نقش بست وغبار نا امیدی برخسار نکبتشان نشست وچون بنات النعش متفرق شدند وفرزندان اعز دولتیار وامراء کبار در عقب ایلغار نمودند امید که بکرم رب الارباب عن قریب اعادی دستگیر دولت قاهره خواهد کردانید واکنون بفیض

الهی تمامیٔ مملکت خوزستان وفارس از ایادی شیاطین خناس انتزاع نمودند در دست اقتدار نواب کامکار استقرار دارد ودار الملك شیراز مقر سریر سلطنت ومسند خلافت شدوازجانب پادشاه اعظم سلطان حسین بیقرا ایلچی رسید وتبرکات لایقه باسکه وخطبه بنام همایون مارسیدند وعرض انقیاد ومخالصت ووداد نمود و بعنایة الله تعالی ازهیچ جهت دغدغه وتکرانی نمانده احبای دولت مسرور واعدای خلافت مقهور (وذلك فضل الله یؤتیه من یشاء) وظیفه انکه این مژدها ابتهاج نموده در ترتیب دولتخواهی ونیکخواهی کوشند وابواب درجات اوعرض حالات مفتوح دارند والسلام .

{ خلاصهٔ ترجمه سی }

بعد الالقاب :

معلوم اوله که توفیقات الهیه ایله هرلحظه برنصرت جدیده صفحهٔ امالمزده یوز کوسترمکده اولدیغی مثلاو ازربایجان وعراق ممالکینك تسخیرندن صکره دخی (فارس) طرفنه عطف عنان عزیمت اولنه رق

اوراده بولنان مخالفین عزیمتمزی ایشتدکلری اندہ بنات النعش کبی متفرق اولمش اولدقلرندن اوغلارم وامرامز تعقیبلرینه کوندرلمشدر . امیدمز بودرکه جمله اعدامز دردست اولنور .

شمدی خوزستان وفارس مملکتی فیض الهی ایله ید اعدادن ضبط اولندی . وشیراز مقر سلطنت اتخاذ ایدلدی . و پادشاه اعظم سلطان حسین بیقرا طرفندن دخی ایلچی کلوب نام همایونمزه سکه وخطبه کتوردی . واطاعت وانقیاد ومخالصت ودوستی کوسترددی . وعنایت باریٔ ایله هیچ برطرفدن قورقومز قالمدی .

بومژده‌لره انتهاج کویسترو ب دعای دولتمزه مداومت ایلمکلیسکز والسلام .

(٦)

(جوابی)

بسم الله الرحمن الرحیم وبه نستعین (هذا کتابنا ینطق علیکم بالحق انا کنا نستنسخ ما کنتم تعملون

اللهم مالك الملك تؤتي الملك من تشاء وتنزع الملك
ممن تشاء وتعز من تشاء وتذل من تشاء بيدك الخير)
والسلام على من اتبع الهدى خالق الكونين ورازق الثقلين
جلت قدرته وعلت كلمته حضرتلرينك بن قولى كه والى
البلاد حامى العباد محيى سنة رسول الله ومجرى شريعة
نبى الله عليه وعلى اله صلوات الله شاه سروران
سلطان محمد بن مراد بن بايزيد خانم سكا كه سردار عجم
خان اعظم كيخسرو يكانه فريدون زمانه حسن
خانسين مثال شير نهاده شويله اصدار پيورمكه
اكا اوله سين كشى دولته مغرور اولوب حدندن
تجاوز ايدوب بى انصافلر حركاتنى قيلق علامت انتقال
دولت وامارت زوال مملكتدر پس شول وساوس
شيطانيه كيم دماغك جوفنى مقر ايدنمشدر استنشاق
ماء اتابت ايله انى زائل وعقل امامنى پشوا ايده سنكه
بزم مملكتمز دار الاسلامدر اباعن جد دولتمز چراغى
كفر اهلنك يورى ياغيله روشندر اسلام اهلنه اكر
ياوز قصدك وار ايسه اعداى دولت وشريعتدن

بعضی سنسین وسکا متابعت ایدوب معاونت ایدنلردر
پس بزم دخی اول طائفه ده قصد ینه اتمز ایرلنمشدر
وقلیجمز قوشانمشدر بیلدم و یاغافل ایدم دیمیه سن
هیچ سن بروکلك حاجت دکلدر شوال مبارکده عمت
میامنه فتاح ذوالمنن دستور یله لشکر منصورم ایله
قلعهٔ قره حصارك اوزرینه وارر ین شول قصده که
قهار جباره تقدست اسماؤه بن قولنی سبب قیلوب
سنك ظلمکی مظلوملر اوزرندن کوتورم ونام ونشانکی
نابدید قیلم بالجمله تطویل کلام لازم دکلدر مثالی میمونمه
جواب کوندره سن والسلام علی من ارادنی بالخیر
والحمدلله الوهاب النصرة علی خیرالخلق وعظیم الخلق
محمد واله وصحبه اجمعین الی یوم الدین ۰

§

اشبو کتاب بك اوغلنده قله قپوسنده کوچك خندق
زوقاغنده ۲۹ نومروده لاتركی وشرق مطبعه سنده
طبع اولنمشدر ۰ فی ۱۵ رمضان ۱۲۹۱

PURCHASED FOR THE

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

FROM THE

CANADA COUNCIL SPECIAL GRANT

FOR

ISLAMIC STUDIES

